

Fabrikalardan makine sesinden önce *İşçinin Sesi* gelecek!
Yıl: 14, Sayı:354, 25 Mayıs 1988

İŞÇİNİN SESİ

Tek büyük işçi sınıfı!
Tek silah illegal parti!
Tek yol devrim!

BÜTÜN ÜLKELERİN PROLETERLERİ BİRLEŞİN! KARKERÊN HEMÛ WELATAN YEKBIN! BÜTÜN ÜLKELERİN PROLETERLERİ BİRLEŞİN! KARKERÊN HEMÛ WELATAN YEKBIN! BÜTÜN ÜLKELERİN PROLETERLERİ BİRLEŞİN! KARKERÊN HEMÛ WELATAN YEKBIN!

Burjuvazi her geçen gün biraz daha köşeye sıkışıyor

KIYAMET DEDİKLERİ HA KOPTU HA KOPACAK

Ülkenin bir yanında, ekonomik bunalımı derinleşmiş, iç çatışmaları kızışmış, iktidarı sarsılmış, iktidar alternatifleri savaşmadan yaralanmış olan burjuva kamp duruyor. Öteki yanında ise öfkeli, deneyimli, kararlı adımlarla geleceğe yürüyen işçi sınıfı ve emekçi halk var.

Türkiye'nin siyasal ortamı büyük bir hızla değişiyor. Burjuvazi açısından durum her geçen gün biraz daha felakete yaklaşırken, işçi sınıfı açısından güzelleşiyor.

Burjuvazinin siyasal bunalımı iki koldan gelen dehşetli basınçla hızlı bir biçimde yükseliyor. Basıncın bir kolu giderek derinleşen ve ciddileşen ekonomik bunalım, öteki kolu da artık böyle yaşamak istemeyen işçi ve emekçi kesimlerden yükselen kavgadır. Her ikisi açısından da çözümsüz olduğu için burjuvazinin siyasal bunalımı yükseliyor.

Evren şamar oğlanına döndü

Burjuva liderler soğukkanlılığı kaybediyorlar, hırçınlaşıyorlar. Ne yapacaklarını şaşırmış bir halde, bir gün söylediklerini ertesi gün geri alıyorlar. İşçi sınıfı burjuvaziye tükürdüklerini yalatıyor. Bunun en güzel örneği, Evren'in Trabzon'da yaptığı darbe tehdidini geri almasıdır.

Cumhurbaşkanlığı basın danışmanı Ali Baransel, bir basın açıklaması yaparak Evren'in sözlerinin yanlış anlaşıldığını söyledi. Evren basınla ve yazarlarla görüşmeler yaptı. Evren'in İnönü ve Demirel'le yaptığı aylık olağan görüşmeler de aynı konu etrafında döndü. İnönü görüşmeden sonra, "Evren, askeri rejimlerin çözüm olmadığını söyledi" dedi. Demirel de "Evren'in darbe olmaması fikrinden tatmin oldum" dedi.

Evren'e herkes akıl verdi. İnönü, onunla görüşmesinde, bu konuda bir basın açıklaması yapmasının yararlı olacağını söyledi. *Cumhuriyet* yazarı Cüneyt Arcayürek, Evren'in bu yanlışı "kapalı kapılar ardında değil, bir açıklamayla" düzeltmesini salık verdi, hatta 9 Mayıs tarihli *Cumhuriyet*'te, Evren'in neler söylemesi gerektiğini de yazdı. Böylece, burjuva sağ ve sol liberaller, geçtiğimiz günlerde hem rejimi hem de faşist Evren'i kurtarmak için epey yoğun çaba göstermek zorunda kaldılar.

Evren'in, halkın gözünde hiçbir saygınlığı kalmamıştı. Son gelişmelerle burjuvazi içinde de şamar oğlanına döndü. Dün söylediğini bugün geri alan, herkesin akıl öğrettiği bir lider durumuna düştü. Bu yüzden de serinkanlılığını kaybetti, hırçınlaştı.

Ankara'nın Çamlıdere ilçesine yaptığı bir gezide, halk "fabrika, fabrika" diye bağırmaya başlayınca, Evren, "bağırmayın, sağır değilim ya duydum" diye halkı azarladı. Bunun üzerine halk, "40 köy var, hepsi aç, fabrika istiyoruz" demeye başlayınca, polis ve korumalar tarafından Evren'in yanına yaklaştırılmadılar. Halkın Evren'e ve düzene olan öfkesinin oracıkta patlayivereceğinden korktular. Evren ve Özal'a tepkiler artık sık sık yüzlerine haykırılmaya başladı. Yüzlerce kişi onlara hakaretten davalı.

Halk kemerleri değil düzenin boğazını sıkar

Özal, 9 Mayıs günü İstanbul'da 90 kadar önde gelen işadamıyla yaptığı toplantıda şunları söyledi:

"Yeni yatırım yapmayın.

"'İç piyasada satarım' düşüncesiyle mal üretmeyin. İç tüketimi caydırmakta kararlıyız. Ürettiğiniz mallar elinizde kalıverir. Stoklarınız dağ gibi yığılır. Acı sürprizlerle karşılaşabilirsiniz. Stoklarınızı eritmeye bakın. Hesabınızı kitabınızı yapmazsanız batabilirsiniz.

"- İhracat yapabileceğiniz malı üretin.

"- Faizleri düşürmeye niyetimiz yok. Bankalarla çalışmaktan kaçının. Bankaların kapısını çalma yerine kendi yağınızla kavrulun.

"- Ekonomik olmayan değerlerinizi, varlıklarınızı paraya çevirin.

"- Kamu olarak biz de tasarruf edeceğiz. Yeni hiçbir yatırıma girmeyeceğiz. Ancak başlamış olan yatırımlarla ilgili olarak da önümüzdeki günlerde bazı yeni kararlar alabiliriz.

"- Enflasyon nereye gider bilemem. Enflasyonla mücadelede sizden destek istiyorum. Sizler de yardımcı olursanız ve hep beraber tasarrufa gidersek, 1989'da enflasyonu bu yılki oranın yarısına indirebiliriz." (*Cumhuriyet*, 10 Mayıs 1988)

Özal'ın bu önerileri, işadamlarının ve bankaların büyük tepkisini topladı. Bankacılık uzmanları bankaların en önemli işlevinin kredi vermek olduğunu, diğer işlevlerin ikincil işlevler olduğunu söyleyerek Özal'a karşı çıktılar. İstanbul Sanayi Odası meclis başkanı İbrahim Bodur, toplantının ertesi günü, yeni yatırımlar yapmanın zorunlu olduğunu söyledi. Bunun istihdam açısından da önemli olduğunu belirterek Özal'ın ekonomik kararlarına karşı çıktı. Bodur, Özal'la yapılan toplantıdan çıkarken, Özal'ın toplantıda getirdiği önerileri pek ciddiye almamış görünüyordu:

"Nasihat alıp, bazı hikayeler dinlesek de bu toplantılar faydalı."

Özal'ın işadamlarına dediklerinin işçi sınıfı açısından anlamı, satınalma gücünü daha da yitirmektir. Özal hükümete geldiğinden beri büyük tepki toplayacak çok kararlar aldı. Geçmişte hak ettiği tepkiyi görmedi ama Özal'ın unuttuğu birşey var ki bugün dün değildir. Bugün ekonomik, demokratik ve siyasal hakları için kavgayı yükseltmiş bir işçi sınıfı vardır. Özal'ın evdeki hesabı çarşıya uymayacak, bu kez kararlarını uygulamaya fırsat bulamayacaktır.

Burjuvazinin iç çatışması, hırlaşmaya dönüştü

Özal 9 Mayıs'ta İstanbul'da işadamlarıyla yaptığı toplantıdan ayrıldıktan sonra TÜSİAD başkanı Ömer Dinçkök'le devlet bakanı Yusuf Özal kapıştı. Hükümetin bundan sonra Irak'a satılan malların bedelinin yüzde 78'ini değil, yüzde 58'ini peşin ödemeyi kararlaştırmasına sert tepki gösteren TÜSİAD başkanı Dinçkök, Yusuf Özal'a şunları söyledi:

"Muhasebenizi tutmamışsınızdır. Sizin Irak'tan alacağınız artmıştır. Ondan sonra, o güne kadar desteklediğiniz ihracatçıya, ben bugünden sonra yüzde 78 değil, yüzde 58 veriyorum. Bunu, ihracatçıyı destekliyor olarak nasıl gösterebiliriz." (*Cumhuriyet*, 12 Mayıs 1988)

Bunun karşısında Yusuf Özal da, Dinçkök'e sert konuştu ve şunları söyledi:

"Harp içinde olan ülkeye mal sevkediyorsunuz. 50 lira olan malı 100 liraya satıyorsunuz. Para basacağız karşılıksız olarak, para gelmeyecek, biz durmadan para vereceğiz. Denize dökün biz size verelim, aynı şey. Bunu anlamıyorum ve iyi niyet de göremiyorum." (agy)

İşadamları, hükümetin bu kararından sonra Irak'a yapılan ihracatın bıçakla kesilir gibi kesildiğini söylediler. Burjuvazinin dışa açılarak ekonomik bunalımını çözme hayalleri de böylece teker teker iflas ediyor.

Dış borçlar sorunu gırtlağına kadar dayanan hükümet, yatırımları durdurma, kemerleri sıkma, ihracatı teşvik tedbirlerini azaltma vb. kararların siyasal ortamda doğuracağı tehlikeli sonuçları bile bile böyle sert tedbirler almak zorunda kalıyorsa, bunun tek bir anlamı vardır. Burjuvazinin ölümlerden ölüm beğenmek dışında bir seçeneği kalmamıştır.

Burjuvazinin dış borçlar sorununda kriz noktası yaklaşırken, içeride borçların geri alımı da artık daha kestirme yollardan yapılmaktadır. Senet cinayetleri denen cinayetlerle alacaklılar paralarını gırtlak keserek alıyorlar. Burjuvazinin iç çatışmalarının boyutu birbirlerini gırtlaklama noktasına dayandı.

Burjuva partiler kaynıyor

Siyasal alanda da kıyasıya kavgalar kopuyor. Başta ANAP olmak üzere bütün partiler hizip çatışmalarıyla fokurduyor.

ANAP'tan boşalmakta olan yeri doldurmaya aday gösterilen DYP ise bugünkü siyasal ortama hemen ayak uydurdu. Kongre yaklaşana kadar iç çatışmaları pek fazla açığa çıkmamış olan DYP örgütünün kongreyle birlikte üç-dört parça olduğu ortaya çıktı. Demirel'in ikinci liste çıkmasını önlemeyi amaçlayan tüzük değişikliğine rağmen "gençler gurubu" denilen gurup ikinci bir liste çıkardı. Demirel'in listesinde yer alan eski DYP genel başkanı Hüsamettin Cindoruk, İstanbul il başkanı da listede yer aldı diye listeden çekildi. Böylece Demirel'in listesi delindi. Cindoruk kongreden küskün ayrıldı.

SHP'de, bitmez tükenmez hizip çekişmeleri yine gündemde. Bu arada, ANAP iktidarı sallandıkça, SHP iktidar üstüme geliyor korkusuna kapılıp geri kaçıyor, DYP'nin arkasına saklanıyor ve DYP'yi iktidara itiyor. SHP için iktidar ateşten gömlek oldu.

Burjuva partiler birbirinin kuyruğuna yapışmış gidiyorlar. Kuyruğun başında ANAP var. ANAP'ın kuyruğunda DYP, DYP'nin kuyruğunda SHP var. Bir eliyle SHP'nin kuyruğunu sıkıca kavramış olan resmiler ise öteki el ve ayaklarıyla da bütün burjuva partileri tutuyorlar. Onlarla birlikte ölüme gidiyorlar.

Fırtına öncesi sessizlik

Türk-İş eylemlerinin ramazan dolayısıyla ertelenmesi ve Türk-İş yönetiminin hükümetle yaptığı yüzde 58'lik anlaşmanın yarattığı hoşnutsuzluk nedeniyle işçi kesiminde göreceli ve geçici bir durgunluk yaşanıyor. İşçilerde Türk-İş yönetimine karşı haklı bir tepki var. Ama tabandaki militan işçilerin tepkisi örgütünün birliğini gözeten, onun yanlışlarını düzeltmeyi isteyen yapıcı ve olumlu bir tepkidir.

Öte yanda, tabanın kararlı birlik isteği ve Türk-İş'in giderek daha militan bir yapı kazanması karşısında gerileyen bölücü kesimler, böyle fırsatları üstüne mal bulmuş mağribi gibi atlamaya hazır bekliyorlar. Bunun örneklerini, Türk-İş toplantılarında, basın açıklamalarında vermeye başladılar bile. Ancak bilinçli işçiler, Türk-İş'i bölücü çabalara izin vermeyeceklerdir. Örgütünün hatalarını eleştirecek, düzeltmeye çalışacak, ama birliğini, disiplinini de gözü gibi koruyacaklardır.

Türk-İş, ileri adımlar, geri adımlar, duraklamalar, sıçramalarla yol alıyor. Ama gözden kaçırmamamız gereken çok önemli nokta şu ki, örgüt, ileri doğru yol alıyor. Türk-İş'in katettiği mesafeyi, değil beş-on yıl öncesiyle, bir yıl öncesiyle bile kıyaslamak mümkün değildir.

Türk-İş'in bugünkü duraklaması geçicidir, değişecektir. Bunun kanıtı da yine işçi sınıfının eylemleridir. İşçiler eyleme çıkıyor, tüm emekçi kesimler onların arkasına diziliyor. Sasa işçilerinin militan grevine öteki emekçi kesimlerden yağan destek bunun en güzel örneğidir.

Adana'da dolmuşçular, 150 lira olan taşıma ücretini grevci işçiler için 100 liraya indirdiler. Mağazalar grev boyunca borç taksidi istemeyeceklerini açıkladılar. Bir mağaza grevci işçilere veresiye mal satacağını açıkladı. Çaycı Ökkeş Senem, 100 lira olan çay fiyatını grevciler için 50 liraya düşürdü. İşçi sınıfı eyleme çıkarak öteki emekçi kesimler üzerinde hegemonya kuruyor.

Cezaevi eylemleri durmuyor. Açlık grevleri ülkenin çeşitli cezaevlerini dolaşıyor. Biri biterken öteki başlıyor. Sivil yönetime devredilen Diyarbakır askeri cezaevinde tutuklu ve hükümlüler, kapısında onların yakınları, militan ve yığınsal açlık grevleriyle, sivil yönetimin geri almaya kalktığı haklarını vermediler.

Öğrenciler, Hasan Celal Güzel'in yüzde 50 çoğunluğu üye yapamayan öğrenci derneklerini kapatma tehdidini geri aldırdılar.

Kürt halkının savaşımı yükseldi. Demirel bir açıklamasında PKK baskınlarında bin kişinin öldüğünü, bunun beşyüzünün güvenlik mensubu olduğunu söyledi. Halk, sömürgeci burjuvazinin PKK'lı avına destek vermiyor. Vali Kozakçıoğlu'nun Taraklı baskınından sonra halka söylediği şu sözler bunun en güzel kanıtıdır:

"Görmedim, bilmiyorumla bu iş yürümez."

İşçi sınıfımızın eylem isteği ve kararlılığı yansıyanın çok üstündedir. Bugünkü durum, fırtına öncesinin sessizliğidir. Yarın fırtına kopacak. Devrimci durumun göstergeleri ufuktadır.

Ülkenin bir yanında, ekonomik bunalımı derinleşmiş, iç çatışmaları kızışmış, iktidarı sarsılmış, iktidar alternatifleri savaşmadan yaralanmış olan burjuva kamp duruyor. Öteki yanında ise öfkeli, deneyimli, kararlı adımlarla geleceğe yürüyen işçi sınıfı ve emekçi halk var.

Nezihe Dalyan

İŞÇİNİN SESİ

Türkiye'den 4 kitap gönderilerek abone olunabilir. ■ Yazışma adresi: PO Box 513 London, N16 5QB ■ Baskı: Morning Litho Printers Ltd (TU) ■ Gönderilen yazıları yayınlayıp yayınlamama ve tersine bir istek belirtilmedikçe düzeltme, ya da kısaltma hakkı yayın kurulunundur. Hiçbir yazı geri gönderilmez.

İşçiler sendikalarına sahip çıkıyorlar

Değerli yoldaşlar, Sabahın erken saatlerinde bunları enformasyon niteliğinde yazıyorum.

İşçi kesimini ele alırsak göze çarpan olgular şunlar:

Petrol-İş'in İzmir şubesi 12 Eylül'den sonra kapatılmıştı. Kısa bir süre sonra, Yaşar Holding kendi ajanlarına girişimde bulundurarak şubeyi açtı, bir müteşebbis heyeti oluşturdu. Sonraki günlerde ise işçilerin haberi olmadan ilan edilen delegelerle, olağanüstü kongre kararı alındı. İşte bu gelişmelerden sonra, işler karışmaya başladı. Benim tanıdığım biri, şube başkanlığına adaylığını koydu. İşi tam götürürken, şubeyi alabilecekken yönetim geri manevra yaptı. Olağanüstü kongre kararını geri aldılar.

Aslında bu karar holding tarafından alındı, ardından da arkadaş işyerinden atıldı. Bu arkadaş aynı zamanda holdingin işyerinde çalışıyordu. Olayın özü şu: İşçiler sendikalarına sahip çıkmak, Yaşar Holding'den sendikalarını geri almak üzereyken şimdilik başarılı olamadılar.

Bu bölgede şubenin holdingin kucağında oturduğunu, herkes biliyor. Petrol-İş'in merkezi de biliyor. Genel başkan İzmir'e geldiğinde, işçiler şubeye baskın yapıp, biz bu yönetime güvenmiyoruz, bunların Yaşar'ın adamıdır dediler.

İkinci gelişme, yine bu sendikanın Aliağa şubesinde oldu. Burası da ayın 14'ünde genel kurula gidiyor. Burada iki liste var. Resmilere yakın olduğunu sandığım şu anki yönetime karşı bir liste oluşturuldu. Muhalefet bir cephe niteliğinde, daha radikal unsurlardan oluşuyor. Aldığım son bilgilere göre seçim ortada görünüyor.

Otomobil-İş'te de bir gelişme var. İzmir'de organizatörlük yapan iki kişi görevden alındı. Bunun üzerine merkezden bir adam buraya geldi, Burada da biraz karışıklık var, ancak olayın gerçek nedenleri konusunda bir bilgim yok.

İnsan Hakları Derneği'nin de 200'ü aşkın üyesi var. Orada da yönetim sorunu var. Gelişmeler derneği erken kongreye götürebilir.

Son olarak şunu belirteyim. Burada resmilerin durumu o kadar iyi değil. Görebildiğim kadarıyla aktif adamları parmakla sayılacak kadar az. O kadar güçlü değiller. Birçoğu herşeyi bırakmış seyirci konumunda.

Şimdilik bu kadar. Belli gelişmeler olursa hemen ileteceğim. Siz de beni bazı konularda bilgilendirirseniz memnun olurum. Hepinize çok çok selam eder, ellerinizden sıkarım.

A.A., İzmir

Dört elle işlerimize sarılalım

İşçi sınıfı içindeki hareketlilik eyleme dönüşüyor. Yemek boykotu işçi sınıfının pasif eylem biçimlerinden biri olmasına rağmen, 2 milyona yakın işçi yemek boykotuna katıldı. İşçilerin kararlılığı, katılımın yaygınlığıyla birlikte burjuvaziyi ürküttü. Ayrıca bu eylemin iki önemli özelliği daha var.

Birincisi, Türkiye'de işçi sınıfının daha yeni yeni oluştuğunu ve birkaç yüz bin olduğunu söyleyenlere, Türkiye işçi sınıfından bir şamar oldu. İkincisi, işçi sınıfının eylem isteğini en yaygın biçimde yansıttı.

Hemen bu eylemin ardından Adapazarı ve Adana mitingleri gerçekleşti. Bu iki eylem Türk-İş'in ayağa kalktığını gösterdi. Ayrıca yüzbinlerce işçi grev hazırlığı içinde.

Kürt halkının Türkiye burjuvazisine karşı başkaldırısı devam ediyor. Burjuvazi belki duruma hakim olurum diye, son dönemlerde Kürtçenin serbestçe konuşulması için açıklamalarda bulunuyor. Ama burjuvaziyi bu da kurtaramıyor.

Öğrenciler burjuva yasalarını dinlemeden, eylem yapıyorlar.

Gecekondularda yıkımlara karşı kadın, erkek direniyor. Yıkımlar jandarma ve polis desteğinde olmasına rağmen yer yer halkın mücadelesi karşısında gerçekleşemiyor.

Küçük üreticiler, karasabanlı ve çarıklı eylemlerin yanı sıra bazı yerlerde tarladan ürünü kaldırmıyorlar. Şimdilik burjuvaziye karşı tepkilerini böyle gösteriyorlar.

Hapishanelerde direnişler birçok yerde sürüyor. Metris cezaevindeki firar burjuvaziye iyi bir şamar oldu.

Burjuvazinin arasındaki çatlaklar arttı. Halkımızın burjuva partilerine karşı güveni kalmadı. Türkiye burjuvazisi dışa yönelemediği için daha da hırçınlaştı. Kerkük ve Musul onun iştahını kabartıyor. Bundan dolayı, etrafa tehditler savuruyor.

Bütün bunlar neyi gösteriyor? Emekçi halkın yönetimden memnun olmadığını ve işçi sınıfının orta katmanlarla birlikte eyleme yöneldiğini gösteriyor. Burjuva yönetiminin gittikçe zorlandığını ve de siyasal bir bunalıma yöneldiğini gösteriyor.

O halde partimizin görevleri, sorumlulukları da artıyor. Haydi yoldaşlar, partimizi güçlendirelim. Partimizi, Leninci anlayışıyla yığınların partisi yapalım. Bu da özverimize bağlıdır. Gün bu gündür, boş durmak olmaz. Dört elle işlerimize sarılalım. Partimizi işçi sınıfının içine iyice oturtalım.

Tek silah parti!
Tek yol devrim!
Haydi yoldaş ileri!

Lokomotif, Paris

SONUN BAŞLANGICI: BU DÜZENİ CAYIR CAYIR YAKACAĞIZ

İşçi, emekçi kadının düzene karşı öfkesi, ölümü göze alan eylemlere dönüşüyor. Düzen için sonun başlangıcı gelmiş çatmıştır.

YURTDIŞINDAKİ İKD ÜYELERİNİN TOPLANTISINA MEKTUP

Yurtdışındaki İKD üyelerine yönelik olarak Essen'de örgütlenen ve gündeminde, kadın hareketinin sorunlarını içeren toplantıya, bir grup İKD üyesi, aşağıdaki mektubu gönderdi. Mektubu aynen yayınlıyoruz.

Bizler, aşağıda imzaları bulunan bir gurup eski İKD üyesi arkadaş, düzenlemiş olduğunuz toplantıya katılmayı istediğimiz halde, toplantı çağrısı elimize geç ulaştığı için katılamayacağız. Bu nedenle, toplantı konuları üzerine görüşlerimizi yazılı olarak gönderiyoruz. Mektubumuzu toplantıda okuyacağınızı umuyor, başarılı ve yararlı bir toplantı olmasını diliyoruz.

İKD çalışmalarının değerlendirmesi

İKD'nin yalnızca kurulması bile, işçi emekçi kadın hareketinde büyük bir yükselişin işaretiydi. Kuruluşundan kısa bir süre sonra da geniş kadın yığınlarını kucakladı.

Türkiye işçi sınıfının tarihinde ilk açık, yığınsal kadın örgütlenmesi olması da İKD için onur kaynağıydı. İKD, özellikle kurulduğu ilk yıllarda işçi emekçi kadınların sorunlarına sahip çıktı ve başarılı çalışmalar yürüttü.

Aynı yıllar, ülkemizde yüksek sınıf savaşlarının yaşandığı devrimci durum yıllarıydı. Partimiz TKP de geniş yığınlara sesini duyurmuş, işçi ve emekçi yığınlar arasında büyük etkinlik kazanmıştı. Ancak böyle güzel bir ortamda TKP'de ve onunla doğrudan bağlı olarak yığın örgütlerimizde şanssız bir durum çıktı. Oportünizm TKP yönetimine egemen oldu ve oradan yığın örgütlerine de yayıldı. Buna bağlı olarak İKD de, ilk kurulduğu yıllardaki ataklığı ve canlılığı giderek gösteremez hale geldi. Güç kaybetti. Böyle olduğu için işçi emekçi kadınların günlük somut sorunlarını işçi sınıfının devrim amacına bağlayamadı.

Bütün bunlara rağmen İKD, Türkiye işçi-emekçi kadın hareketinde bir dönemeçti ve özellikle ilk yıllarda önemli bir boşluğu doldurdu.

Günümüzde Türkiye kadın hareketi konusunda görüş ve yaklaşımlar

Bugün, Türkiye'de, işçi ve emekçi kadınların savaşımı çok yükselmiştir. Fabrikalardan, gecekondu mahallelerinden, cezaevi kapılarından işçi ve emekçi kadınların sesi işçi sınıfının sesine katılmaktadır.

Daha faşizm çözülmeye başladığı ilk yıllarda, anaların yol kesme eylemleri olmuştur. Bugün gecekondu mahallelerinde yıkıma giden polisler ve belediye ekiplerini taşlı sopalı kadınlar kovalıyor. Grev boylarında, mitinglerde kadın savaşçılar ön saflarda yerlerini alıyorlar.

İşçi, emekçi kadınların yükselen bu savaşımı karşısında bu savaşımı saptırma çabaları da yükseliyor. Türk Kadınını Güçlendirme Vakfı gibi, Papatyalar gibi has burjuva örgütleri, emekçi kadınları devrim yolundan döndürmek için ortaya çıkıyor. Öte yandan, feminist hareket, işçi sınıfının savaşımını, kadın erkek diye bölmek için çabalıyor. Ancak çelişkilerin çok derin ve keskin olduğu ülkemizde, feminist hareketin kadınları uzun süre oyalayabilmesi mümkün değildir.

Ülkemizde işçi ve emekçi kadınlar, militan, devrimci bir kadın örgütlenmesi arıyorlar.

İKD, biz ne dersek diyelim, ya da mahkeme ne karar verirse versin, bugün fiili olarak yoktur. Bugün, bizlere düşen görev, işçi sınıfının yanında, onunla omuz omuza devrim için savaşacak, içinde tüm devrimci görüşlere yer verecek demokratik bir kadın örgütlenmesini yaratmaktır.

Böyle bir kadın örgütlenmesi olacaksa, İKD'nin yeniden açılmasında sonuna kadar varız. Ancak, eski hataların nitel olarak yeni bir düzeyde devamı olacak, TBKP'nin likidatör, teslimiyetçi yolundan yürüyecek bir İKD açılmamalıdır.

İşçi ve emekçi kadınların yolu işçi sınınfının devrimci yoludur!

Haydi, militan, devrimci kadın örgütlenmesini kurmak için ileri!

Dostluğa hazırım

Selam,

3 Nisan 1988 tarihli mektubunuzu aldım. Çok teşekkür ederim.

Öncelikle şunu belirtmek istiyorum, ben size kısa bir süre önce, bir daha yayın göndermemeniz için bir mektup yazmıştım, umarım onu da şimdi almışsınızdır. Bunun sebebini söylememe gerek yok. İlk gönderdikleriniz bir dikkatsizliğe denk geldi herhalde. Yoksa vermezlerdi, ayrıca hakkımda daha değişik durumlar olabileceğini de düşünerek göndermenizi istemedim.

Tabii bu bir daha mektup yazmanızı istemediğim anlamına gelmez. Yanlış anlamayın, siz isterseniz ben her zaman dostluğa hazırım.

Mektubunuz çok kısa olduğu için hakkınızda hiçbir şey yorumlayamadım. Size nasıl hitap edeceğimi bilemiyorum. Cevabınızda kendinizi ayrıntılı tanıtırsanız sevinirim.

Ben yirmi iki yaşındayım, İzmir'de oturuyoruz. Annem ve babam öğretmen, bir kız kardeşim var. Biliyorsunuz Türkiye'de cezaevleri, insanların ikinci adresidir. Bundan şu anlamı çıkarabilirsiniz: "Cezaevine girmek an meselesidir."

Benim çıkmama 2,5 sene var.

Günler İngilizce çalışarak, spor yaparak ve kitap okuyarak geçiyor. Kitaplar olmadan insan bu tek düze hayat içinde ne yapar acaba... Buraya gelen kitaplar incelenip öyle veriliyor. Kütüphanelerdekiler malumunuz.

Ben artık bitirmek istiyorum. En kısa zamanda yazarsanız sevinirim. Hoşçakalın.

... Cezaevinden

1 Mayıs yasağı yine kırıldı

BUGÜN BİNLER, YARIN YÜZBİNLER

İşçi sınıfımız ve emekçiler bu yıl, burjuvazinin kanunlarını dinlemeden, uyuz sosyal demokratları ve resmileri "uysallaştırıcı" vaazlarıyla başbaşa bırakarak, binlerle alanlara çıktı. Polisin saldırılarına aldırmadan, polisle çatışarak yürüdü. Liberal burjuvazinin, resmilerin, reformistlerin "yasalara saygılı 1 Mayıs" arzularını kursaklarına tıkayarak, 1 Mayıs Alanı'nda militan fırtınasını estirdi.

(PHA-İstanbul) Bu yıl İstanbul'da iki 1 Mayıs yaşandı. Hem birbirine çok yakın, hem de birbirine çok uzak... Yakınlığı, coğrafi açıdandı. Biri Taksim'in Sıraselviler caddesinde, diğeri İstiklal caddesinde. Bu iki caddenin birbirine uzaklığı iki yüz, bilemediniz üç yüz metredir. Çok yakın iki mekan.

Ancak bu iki eylem, içerik bakımından da, anlayış olarak da birbirine çok uzaktı. Sıraselviler'deki eylem, işçi sınıfının uluslararası birlik ve savaşım günü olan 1 Mayıs'ı, "kırlarda gezilecek bir tatil günü" düzeyine düşürerek "zararsızlaştırmak" isteyen liberal burjuvazinin (SHP'nin) ve onun kuyrukçularının eylemiydi. İstiklal caddesindeki eylem ise, burjuvaziyle pazarlığa girişmeksizin şanlı 1 Mayıs geleneğini yaşatmak azmiyle alanlara çıkan ileri işçilerin, komünistlerin, devrimci gençlerin militan eylemiydi.

SHP'li ve TBKP'li sosyal demokratların hazırlığı

Türk-İş'e bağlı Petrol-İş, Kristal-İş, Tümtiş, Deri-İş, bağımsız Otomobil-İş ve BANKS sendikalarının girişimiyle "1 Mayıs Hazırlık Komitesi" oluşturulmuştu. Komite, 1 Mayıs'ı kutlamak için 14 Nisan günü İstanbul Valiliğine başvuruda bulundu. Bu istek 19 Nisan günü reddedildi. Bir başvuru daha yapıldı, bu da kabul edilmedi. Bunun üzerine toplanan komite durumu değerlendirdi. Komitede resmiler, işi, sürekli gazetelere ilan vb. bir düzeyde tutmaya çalıştılar. Buna rağmen, kapalı salon toplantısı yapma eğilimi ağır bastı.

Komite, 1 Mayıs günü için bir kapalı salon toplantısı yapılacağını, baskıların protesto edileceğini duyurdu. Duyuruda bu toplantıya DİSK başkanı Baştürk'ün de katılacağı ve bir konuşma yapacağı belirtiliyordu. Bakırköy Zafer Sineması bu amaçla tutuldu. Ancak, polisin baskıları sonucu, sinema sahibi salonu vermekten son anda vazgeçti. Böylece, kapalı salon toplantısı da iptal edilmiş oldu. Bunun üzerine resmiler kulaktan kulağa şunu yaymaya başladılar: "Pazar günü (1 Mayıs'da) SHP'nin il merkezinde buluşalım".

Elbette bu, SHP'nin de işine geliyordu. Bir taşla iki kuş vuracaklardı. SHP hem işçilerin alanlara çıkmasını, şanlı 1 Mayıs geleneğini militan eylemlerle yaşatmasını engelleyecek, hem de 1 Mayıs'ı işçiler bizim sayemizde kutlayabildiler diyerek parsa toplayacaktı. Her zaman olduğu gibi, bu "görev"inde SHP yine yalnız değildi.

SHP ne zaman işçi sınıfına şirin gözüküp, göz boyamak için bir girişimde bulunsa, TBKP'li sosyal demokrat resmiler de derhal yanıbaşında bitiveriyorlar ve bilinçlerini çarpıtabildikleri işçileri de peşleri sıra sürükleyerek, liberal burjuvazinin kuyruğuna takıveriyorlardı. Bu 1 Mayıs eyleminde de aynen böyle yaptılar. Onları izleyen işçileri ve soyunan Baştürk gibilerin, burjuvazinin izninin dışına çıkamayacaklarını işçiler bir kez daha gördüler.

Öte yandan, SHP il başkanı Doğan Öztunç da, SHP'nin önünde bekleşenlere partisinin kararını açıklıyordu:

"Arkadaşlar, sadece milletvekilleri alana gidip çiçek koyacaklar. Partililer gitmeyecek."

Bu açıklama üzerine, SHP'de bekleşen resmilerimizden biri, "o halde biz buraya niye toplandık" gibi bir soru yöneltti. Resmilerin cibilliyetini gösteren bu soruya SHP il başkanının yanıtı gayet açık ve netti:

"Ben kendi örgütüme sesleniyorum, gidenlerin sorumluluğunu almayız".

kimi sendikacıları alıp, SHP il merkezinin dört duvarı arasına hapsettiler.

1 Mayıs'a karşı 1 Mayıs gösterisi

Umutlarını burjuva liberal SHP'ye, Abdullah Baştürk gibi "solcu(!) saylavlara" bağlamış olan resmilerimiz ve sendikacılarımız ilk kazığı SHP "saylavlarından" yediler. Dokunulmazlığı olan burjuva milletvekilleri, işçilerle birlikte yürüyemeyeceklerini, kimseye kalkan olamayacaklarını hemen orada açıklayıverdiler.

"Hayal kırıklığına(!)" uğrayan sendikacılarla SHP milletvekilleri arasında tartışma çıktı. Abdullah Baştürk, yürüyüşe izin verilmediğini, bunun dışına çıkamayacaklarını belirtti! Milletvekili olarak yalnızca kendilerinin Atatürk anıtına çelenk bırakacaklarını söyledi. Böylece, işçi sınıfından gelip de burjuvazinin vekilliğine

SHP'li sosyal demokratın bu sözleri, resmi sosyal demokratların üstünde soğuk duş etkisi yarattı. Burjuva partisinin kanatları altında kendilerine güvence arayan "uyanık" resmiler, bir anda ortalıkta kalıverdiler.

Saat 10.05'de Baştürk ve diğer SHP milletvekilleri, SHP'nin önünde bekleyen kalabalıktan ayrılarak arabalarına bindiler. Ve Taksim Alanı'na doğru arabalı bir "yürüyüş" yaptılar. Elli metre gittikten sonra arabalarından indiler. "Çelenk yasak olduğu için" Atatürk anıtına çiçek koydular!

SHP'nin bu kaypak, ikiyüzlü, vitrinci tutumu, orada toplanmış işçileri çok öfkelendirdi. beş yüzü aşkın bir topluluk "yaşasın 1 Mayıs" diye slogan atarak Taksim Alanı'na doğru yürüyüşe geçti. Polis yürüyenlerin önünü kesti. SHP'li milletvekillerinin ve parti yöneticilerinin çekilmesinden sonra alanda yalnız işçilerin ve sendikacıların kaldığını gören polis, saldırıya geçti. Önce oturmak isteyen kalabalık çok kısa süre sonra dağılmak zorunda kaldı.

1 Mayıs öyle değil böyle kutlanır

"1 Mayıs'ı engellemenin(!) muzaffer edasıyla" Taksim'de toplanmaya başlayan polis, bu kez İstiklal caddesi yönünden gök gürültüsü gibi patlayan sloganların geldiğini duydu. Yaklaşık 3-4 bin kişi yürüyordu. Türk-İş'li, bağımsız sendika üyesi işçiler, komünistler, devrimci gençler haykırarak Taksim'e, 1 Mayıs Alanı'na ilerliyorlardı. "Yaşasın 1 Mayıs", "yaşasın işçilerin birliği", "kahrolsun faşizm", "ölmek var dönmek yok" sloganları 1 Mayıs Alanı'nda yankılanıyordu.

Polis burada da işçilere saldırdı. Yığın ara sokaklara doğru yayıldı. Ancak dağılmadı. Toplanarak yine sloganlar atmaya başladı. Polis ne yana koşacağını şaşırmıştı. Tüm sokaklardan "yaşasın 1 Mayıs" sloganları yükseliyordu. Polis tahta coplarıyla kudurmuşcasına vuruyordu. Beş altı polis birden, yakaladıkları işçilerin, gençlerin üzerine çullanıyorlardı. Genç işçi kızlar kaçmak yerine, sloganlar atarak polislerin üzerine doğru yürüyorlardı.

Ara sokaklardan geçerek Sıraselviler önüne gelenler yine kalabalık bir gurup oluşturdular. Yine 1 Mayıs sloganlarını haykırmaya başladılar. Polis artık bezgin bir vaziyette o yöne doğru hareket etmeye başladı. Ancak bu kez polisler eskisi kadar istekli değillerdi. Çünkü biraz önceki çatışmada taş ve sopalardan kendilerinde nasiplerini almışlardı.

Bu arada evlerinin balkonlarında, pencerelerinde birikmiş halk polisi protesto ediyor, göstericileri alkışlıyor ve çiçekler atıyordu. Hırsından deliye dönen polis hızını alamıyor ve evlerin içine dalarak, 1 Mayıs'ı destekleyen insanları polis otolarına sürüklüyordu.

Bunca çatışmaya karşın dağılmayan göstericiler Cihangir yönüne doğru toplandı. Burada kalabalık içinden biri bir arabanın üzerine çıkarak 1 Mayıs konuşması yaptı. Polis yine saldırdı. Ancak kimseyi yakalayamadı. Kalabalık yine ara sokaklara dağılmıştı. Kısa bir süre sonra yeniden Cihangir'de toplandı. Polis ve bekçiler bir iki koştular sonra vazgeçtiler. Kalabalık da yavaş yavaş yürüyerek dağıldı.

Militan eylemler sona erip de artık "tehlike" geçince, SHP diplomatik gösterilerine koyuluverdi. Gözaltına alınanların "akıbeti" için girişimde bulunulması kararı alındı. SHP milletvekilleri İstanbul Valisine gittiler. Vali ile yaptıkları görüşme de ilginçti. Kendilerinin yasalara saygılı olduklarına, gösterinin "masum" ve "zararsız" olduğuna Vali beyi iknaya çalıştılar. Hele hele DİSK başkanı Baştürk'ün polisin tutumunu eleştirerek, Vali'ye toplantının nasıl dağıtılsaydı daha "iyi" olacağı konusunda taktikler vermesi "eğitici" idi.

Burjuvazinin 1 Mayıs yasağı yine parçalandı

İşçi sınıfımız bu yıl da 1 Mayıs'ı dünya işçilerinin birlik ve savaşım günü olarak yaşattı. Amerikalı işçilerin 1886'da başlattığı şanlı geleneği sürdürdü. Burjuvazinin zaptiyeleri yine saldırdı. Başeğmez işçi sınıfımız yine direndi. Burjuvazinin korkulu rüyası gerçekleşti. İşçi sınıfımız, yasak zincirlerini kırarak alanlara aktı. Esas misyonu 1 Mayıs'ı uysallaştırmak, bir sınıf uzlaşması gününe dönüştürmek olan liberal burjuvaziye gerekli yanıtı verdi.

İşçi sınıfımız ve emekçiler bu yıl, burjuvazinin kanunlarını dinlemeden, uyuz sosyal demokratları ve resmileri "uysallaştırıcı" vaazlarıyla başbaşa bırakarak, binlerle alanlara çıktı. Polisle çatışarak yürüdü. Liberal burjuvazinin, resmilerin, reformistlerin "yasalara saygılı 1 Mayıs" arzularını kursaklarına tıkayarak, 1 Mayıs Alanı'nda militan fırtınasını estirdi.

İşçi sınıfımız, yaşadığı bunca savaşımın, bunca deneyimin boşa gitmediğini dosta, düşmana kanıtlıyor. Sınıf savaşımının harında pişip, olgunlaşan bir sınıf olarak, kendi yolunu kendisi çizmeye koyuluyor. Onu, 1980 öncesinde olduğu gibi yine reformizmin peşine takmak isteyenlere dersini vere vere ilerliyor. Küçük burjuva devrimciliğinin sendikal plandaki bölücü, dükkancı anlayışlarına vura vura yol alıyor. Bağımsız sınıf çıkarlarını dile getiren komünist düşünceye yöneliyor.

Görünen köy kılavuz istemez. Bu sınıf gelecek 1 Mayıs'ları meydanlarda yüzbinlerle Türk-İş'e kutlatacaktır. Bugün binler, yarın yüzbinler!...

Burjuvazinin hazırladığı yeni çalışma yasa değişiklikleri işçinin öfkesini daha da artırıyor!

Sizden lütuf bekleyen yok

Mercan Köklü

Bir yandan işçi sınıfının militan eylemlere dönüşen öfkesini yatıştırma, devrimci dalgaya set çekme ihtiyacı, öte yandan emperyalistleşmenin gereklerini yerine getirmeye çalışma çabaları, burjuvazinin hazırladığı yasalarda kendini gösteriyor. Ama, korku herşeyden ağır basıyor. Burjuvazi, "hep işçiden korkacak mıyım" diye ağlaşmadan edemiyor.

Burjuvazi, bir süredir, işçi eyleme geçmiş ve öfkeliyse "işçiye barış çağrısı", işçiye yapılan bir haksızlık artık saklanamayacak ölçüde ortaya çıktıysa "işçiden yana gelişme", işçi zor durumdaysa ve burnundan soluyorsa "işçiye nefes" yaygarasıyla çalışma yasalarında değişiklik yapacağını duyuruyordu. Burjuva basının da büyük çabasıyla propagandası yapılan ve çalışma yaşamına ilişkin "önemli" değişiklikler getireceği öteden beri ileri sürülen yasa tasarısı, en sonunda meclise sunuldu. Geçtiğimiz günlerde, bir meclis komisyonunda görüşülerek benimsenen değişiklik tasarısının parlamentoda kabul edilmesiyle birlikte, 2821 sayılı Sendikalar Yasası ile 2822 sayılı Toplu İş Sözleşmesi, Grev ve Lokavt Yasası'nın çeşitli maddeleri değişecek.

Tasarıda ne var, ne yok?

İlk bakışta tasarı, anti-demokratik Sendikalar ve Toplu İş Sözleşmesi, Grev ve Lokavt yasalarının çeşitli hükümlerini biraz daha somutlaştırıyor, maddelere "esneklik"(!) getiriyor. Ancak, daha dikkatli bir göz, tasarıyı şimdi yürürlükte olan yasalarla karşılaştırdığında, bazı maddelerin bir yasadan ötekine taşınarak tekrarlandığını ya da ağırlaştırıldığını, yeni bazı anti-demokratik paragrafların *eklendiğini* görüyor. Bu arada, Türk-İş'in bu yılın başlarında hükümete ilettiği istemlerin tasarıda hiç dikkate alınmadığı görülüyor.

Yasa tasarısı, öz olarak, söz konusu yasaların, sendikal çalışmaya ve sözleşme düzenine ilişkin *temel* hükümlerinin hiçbirine dokunmuyor. Ama örneğin, yürürlükteki 2821 sayılı yasanın, sendika kuruculuğuna getirdiği çeşitli kısıtlamaları somutlaştırıyor. Hiç mahkum olmamış olma koşulunu, 6 aya kadar olan cezalara "genişletiyor". O işkolunda en az bir yıl fiilen çalışıyor olma yerine, yalnızca "fiilen" çalışıyor olma koşulunu koyuyor.

2821 sayılı yasada değişiklik yapan bir maddeyle, sendika üyeliği kesinleşen işçilerin üye kayıt fişlerinin onbeş gün içinde işverene gönderilmesi yükümlülüğünü kaldıran tasarı, öte yandan, 2822 sayılı yasadaki değişiklikle, sendikanın üye fişlerini, yetki başvurusunu yaptıktan sonraki üç gün içinde işverene vermesi koşulunu getiriyor. Hükmü bir yasadan alıp ötekine yerleştiriyorlar. Bu arada, yeni tasarı, birden çok sendikaya üyelik durumunda, ilk üyeliği geçerli kabul ediyor.

"Yeni hak" gibi gösterilmeye çalışılan bir madde, sendikaların gelirlerinin yüzde beşini sosyal amaçlı faaliyetlere harcayabileceklerini söylerken, onlara, "İş ve İşçi Bulma Kurumu'na (İİBK) *devredilmek* üzere" mesleki eğitim tesisleri yapma hakkını(!) tanıyor. Böylece, İİBK, tek kuruş harcamadan, işçilerin sırtından "tesis" sahibi kılınmaya çalışılıyor. Bununla kalsa neyse. Yeni tasarıyla, bundan sonra feshedilen ya da kapatılan sendikaların paraları İş ve İşçi Bulma Kurumu'na, Özal hükümetinin icat ettiği yeni bir "fon" hesabına aktarılacak.

Önemli bir değişiklik de, sendika yönetimlerine işten elçektirmeye ilişkin. Yürürlükteki 2821 sayılı yasa, sendika yönetim kurullarına işten elçektirmeyi, *sendikanın üyelerinden birinin başvurusuyla*, iş davalarına bakan yerel mahkeme kararına bağlıyor. Yeni tasarı ise, *Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı'na* aynı konuda başvuru yapma hakkını tanıyor. Böylece, hükümet, sendikaların içişlerine eskisinden daha fazla "yasal" müdahale olanağına kavuşuyor. (Aslında hükümet, aynı hakkın valiliğe de tanınmasından yanaydı. Ama, komisyondaki tartışmalar sırasında valilik, nedense bu haktan(!) yoksun bırakıldı.)

"Yeni hak" gibi propaganda edilmeye çalışılan bir madde de grev sürecine ilişkin. Değişiklik tasarısı, yürürlükteki Toplu İş Sözleşmesi, Grev ve Lokavt Yasası'nın 38. maddesinin 1. fıkrasında yer alan ve greve katılan işçilerin "işyerinin önünde veya civarında topluluk teşkil etmelerini" yasaklayan maddede "değişiklik" yapıyor. Cümledeki "civarında" sözünü çıkartıyor. İşçilerin, grev yerinin *önünde* topluluk teşkil etmeleri yine yasak!

Grev gözcüleri için çadır ya da "barınak" kurma sorunu ise, yönetmelikle(!) belirlenecek. Bu konu komisyonda hararetli tartışmalara konu oldu. Çadır kurma karşıtlarından olan bakan Aykut, görüşünü, bir seferinde girdiği grev çadırının silah deposu(!) gibi olduğunu ileri süren bir anısını(!) anlatarak savundu. Böylece, grev çadırının ne kadar tehlikeli birşey olduğunu kanıtlamış(!) oldu. Bunun üzerine konunun "yönetmelik"le çözümlenmesine karar verildi.

Bu arada, grev sırasında yeni işçi alan işverenin ödeyeceği ceza, işçi başına 5 bin liradan 150 bin liraya çıkartıldı. Bunun dışında herhangi bir yaptırım getirilmedi.

Ayrıca, Yüksek Hakem Kurulu'nun (YHK) üye sayısı 9'dan 8'e indirildi. Kurulda 2 işveren, 2 hükümet, 2 üniversite ve 2 işçi temsilcisinin yer alması öngörüldü.

Aslında liste daha da uzatılabilir. Ama ayrıntıya girmeye gerek yok. Tasarı, *özde* işçiler yararına olumlu bir gelişme getirmediği gibi, çeşitli kısıtlama ve engellemeleri bir yasadan ötekine taşıyor, yeni ek yükümlülük ve koşullar getiriyor.

Burjuva basın, tasarının kesin çerçevesinin ortaya çıkmasıyla birlikte, işçilerin oyuna geldiği, aldatıldığı vb. türünden çeşitli yorumlar yaptı. Aslında işçinin acınacak bir durumu yoktur. Acınacak olan, basının da kolladığı, işçinin öfkesinin yöneleceği burjuvazidir.

Çünkü, sınıf savaşımında işçilerin ne gibi hakları ne ölçüde elde ettiği ya da edeceği, ne dün ne de bugün, burjuvazinin *vermek istediğiyle*, parlamentodan çıkan yaldızlı yasalarla belirlenmedi. İşçi sınıfı, haklarını her zaman savaşarak aldı. Bu savaş, burjuva yasalarını, yönetmeliklerini, burjuva hukukunu eylem içinde lime lime ederek gelişti. 12 Eylül'ün anayasa hükümlerinin, birçok yasa ve yönetmeliğin, grev tüzüğünün şimdi kadük olmasının "sihiri" de, işçi sınıfının yükselttiği savaşımdadır. Burjuvazinin "kanun mezarlığı", işçinin savaşımı yükseltmesiyle doğru orantılı olarak büyüyor.

Yine öyle olacak. Şimdi hazırlanan tasarının ömrünün ne olacağını, yine işçinin sınıf savaşımı, onun örgütlülük ve militanlık düzeyi belirleyecek. O zaman, burjuva basındaki ağlaşmanın, işçinin haline üzülmekten çok, burjuvazinin "makus talihine" hayıflanmayı anlattığını daha rahat kavrayacağız.

Konu, burjuvazinin bu "yürek parçalayıcı" durumunu sergilemesi, işçi sınıfı açısından dersler taşıması nedeniyle de çok önemlidir.

Burjuvazinin elindeki iki ucu pis değnek

Burjuvazi, sendikal yasaları cunta döneminin son günlerinde alelacele çıkarttığında, onları anayasa güvencesi(!) altına alarak "değişmez" kılmaya çalışmıştı. Ama yükselen savaşım, bunu çabuk eskitti.

Burjuvaziyi dev varlığıyla bunaltan işçi sınıfı, öfkesini militanlaşan eylemlere dönüştürerek, grevli gösterili sınıf savaşını yükselterek, burjuvaziyi, kendi yasalarını yazboz tahtası durumuna sokmaya mecbur bıraktı. Çalışma yasalarında değişiklik yapılması istemi 1984 yılından bu yana sürekli gündemde tuttu. Bu süreçte, Toplu İş Sözleşmesi, Grev ve Lokavt Yasası, daha 1986'da *değiştirilmek* zorunda kaldı. Şimdi, aynı burjuvazi, çalışma yasalarını bir kez daha "yeniden gözden geçirmek" *zorunda kalıyor*. Öte yandan, içte yükselen sınıf savaşımı, uluslararası planda ICFTU, ETUC gibi işçi örgütlerinin ve Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO) türünden uzman kuruluşların tutumunda kendini gösterdi. Özellikle 1984 yılından sonra, bu kuruluşların toplantılarında Türkiye'de sendikal haklar konusu, sürekli gündem maddesi oldu.

Burjuvazi, böylelikle, hem içte yükselen kavgayla, hem de dışarıdan gelen basınçla sıkıştı. Sınıf savaşımının ortamı, burjuvaziye, hem işçi sınıfından yükselen dalganın önünü alabilmek, hem de, başta ILO olmak üzere, belli uluslararası kuruluşların basıncını göğüsleyebilmek amacıyla, çalışma yaşamına ilişkin yasalarda değişiklik yapmayı *dayattı*.

Hükümet, bu zor durumdan sıyrılabilmek için ikili bir siyaset izledi. Bir yandan, eski çalışma bakanı Taşçıoğlu'ndan başlayan, şimdiki bakan İmren Aykut'la süren sempatik(!), işçi dostu(!) tutumla, hem işçi sınıfının öfkesini yatıştırmaya, hem de uluslararası kamuoyunun gözünü boyamaya çabaladı. ILO toplantılarında taahhütlerde bulundu. Sosyal demokrasi de "reform" önerileriyle bu tabloya katkıda bulundu.

Hükümet, bir yandan da, özellikle TİSK, MESS ve kamu işveren sendikaları eliyle geliştirilen plan ve uygulamalarla, işçi hareketinin yükselişinin önüne set çekebilecek önlemler(!) almaya çabaladı. 1982 Anayasası'yla "güvence" altına alınmış, çalışma yasalarının ana çerçevesinin bozulmaması için çabaladı.

Özellikle Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO) ile olan ilişkiler, Türkiye burjuvazisi için önemlidir. Emperyalist ülkelerin kurduğu, çalışma yaşamında, kendi vardıkları düzeyle uyumlu belli standartlar getirmeye çabalayan bir uzmanlık örgütü olan ILO, Türkiye burjuvazisinin Batı pazarlarına girme çabasında, geçmek zorunda bırakıldığı pasaport kontrol kulübelerinden biridir.

Bugün burjuvazi için, (Avrupa emperyalizminin giderek gerileyen burjuva demokratik çalışma yaşamı standartlarını yansıtan ve işçi sınıfının ihtiyaç ve istemlerine yanıt vermekten uzak olan) ILO "ilke"lerine takılıp kalmak, Batılı emperyalist ülkelerle olan ilişkilerde çeşitli sorunlar olması, "aksaklıklar" çıkması demektir. Oysa, pazarlardan en kısa zamanda pay kapma derdinde olan finans-kapitalin bu tür sorunlarla zaman yitirmeye tahammülü yoktur. Dolayısıyla, çalışma yasasında değişikliklere giderken, burjuvazi, ILO makyajını bugün ihmal etmemek durumundadır.

Burjuvazinin bu sıkıntısını, *Tercüman* yazarı Taha Akyol, şöyle dile getiriyor:

"AT ile, Ortaklık Konseyi ile ilişkilerimizin buzdolabına yöneldiği bir ortamda ILO'nun, dünya alemin gözü önünde, Türkiye'yi adeta 'azarlaması', hem milli haysiyetimizi kıracaktır, hem de 'Türkiye'de demokrasi' konusunda malum lafları tekrarlayıp duran AT'nin sol ve Yunan takımına büyük bir koz verecektir.

"Hem işçi hakları bakımından hem de ILO'daki ve her milletlerarası platformdaki milli itibarımız bakımından... iş mevzuatının ILO standartlarına uygun hale getirilmesi lazım." (*Tercüman*, 7 Mayıs 1988)

SHP'nin liberal burjuva "işçi" milletvekili Baştürk de Taha Akyol'un çizgisindedir. O, iktidarı, "ILO'da kara listeye alınacağımız" konusunda uyarmakta, onu imana çağırmaktadır.

Ancak, Türkiye burjuvazisinin imana gelerek, çalışma yasalarını, ILO'nun, çoktan eskimiş, çağın

gerisinde kalmış olan "standartları"na uydurmasının önünde ciddi açmazlar vardır. Bunların başında, Türkiye gibi zayıf halka bir ülkede, "daha iyiye özlemi olan bir toplumda en ufak bir serbestleşmenin, alkoliğe içki ikram etme sonucunu doğurmakta" oluşu gelir. (R. Yürükoğlu, *Faşizmin Çözülüşü*, s.53) Finans-kapitalin, emperyalist Batı'nın ılık burjuva demokrasisi koşullarının bir kısmını bile işçi sınıfına vermeye mecali yoktur. Emperyalistleşmeyi gerçekleştirememesi, onu böyle bir fırsattan mahrum bırakmaktadır.

Tersine, emperyalistleşemeyen "Türkiye finans-kapitali, varlığını sürdürebilmek için asıl olarak ülke içinde sömürüyü aşırı yoğunlaştırmak, bu arada iyice keskinleşen sınıf çelişkilerini de 'bastırmak' zorunda'dır. (*TKP Programı*, s. 23) Bu da, çalışma yaşamına ilişkin yasaların, baskıcı, kısıtlayıcı yanları ağır basan, geçmiştekinden *daha da güdük* bir burjuva demokrasisinin çerçevesi içinde gerçekleşmesi demektir. TİSK yönetiminin bir açıklaması, tam da bu açmaza değinen bir uyarı niteliğindedir. Açıklama şöyledir:

"Türk çalışma hayatının bugününü ve geleceğini yakından etkileyecek olan bu kanunlarda acele ve iyi değerlendirmeden yapılacak bir değişikliğin sosyal faturası ve ekonomik neticeleri ağır sonuçlar doğurabilir." (*Cumhuriyet*, 17 Mart 1988)

Kısacası, burjuvazinin elindeki değneğin iki ucu da pistir.

Bugün komisyondan çıkan tasarı, burjuvazinin bu ikileminin, sonucudur. Tasarı, bir yanıyla, ayrıntılı maddelerde, ILO ölçülerine sığıyormuş izlenimini verme endişesini yansıtıyor, "ödün" vermişler gibi görünüyor. Bakan, ILO'nun sorun olarak nitelediği çeşitli noktaların tasarıda "halledildiğini" söylüyor. Ama öte yandan, tasarının, işçi haklarında genişleme getirmek bir yana, sınıf savaşımının yükselmesini "bastırmaya" daha çok yönelik hükümleri var. Onu bırakın, en başta, bütün çalışma yasalarının *içeriğini* belirleyen 1982 Anayasası, ILO makyajının altından pis pis sırıtıyor.

Tasarı, bu özellikleriyle ne ILO'nun güdük "ölçülerine" giriyor, ne de, işçinin yükseldikçe yükselen öfkesini yatıştırmayı becerebilecek maddeler içeriyor. SHP lideri İnönü, bu durumu şu sözlerle anlatıyor:

"Bu değişikliklerle çalışma hayatı düzene sokulmaz. ILO hiçbir şekilde tatmin edilmez. Anlaşılıyor ki, Sayın Özal kandırma siyasetine devam ediyor."

Ne İsa'ya yaranabiliyorlar, ne de Musa'ya! Yeni çıkacak yasanın ömrünün, ortaya çıkış süresinden daha kısa olacağı, bugünden bellidir.

"Ondan korkalım, bundan korkalım, hep korkacak mıyız?"

Hadi diyelim, burjuvazi, usta manevralar yaptı ve ILO'nun haziran ayındaki toplantısını, ufak diplomatik yara berelerle atlattı. İçeride, işçi sınıfının için kabaran, sokaklara sığmayan öfkesini ne yapacak?

İşte bu, dönüp dönüp burjuvazinin önüne dikilen *yaşamsal* sorudur. İşçi sınıfı, savaşımını yükselttikçe, bu soruya geçerli yanıt bulamamanın korkusu, burjuvazide daha da derinleşmektedir. İktidarından muhalefetine dek tüm burjuvazide bu korkunun çırılçıplak yansımasını buluyoruz.

Bakın çalışma bakanı İmren Aykut, komisyonda öğrenciliğin yanısıra işçilik yapanlara sendikal haklar verilmesine ilişkin madde üstüne konuşurken, bu hakkın verilmesine karşı çıkanlara ne diyor:

"Bu öğrenciler birinci dereceden işçidir. *Ondan korkalım, bundan korkalım. O zaman bütün yasakları sürdürelim...*"(abç)

Burjuvazinin işçiden korkusunu, işçi haklarına yaklaşımının bilinçaltını bundan güzel başka ne yansıtabilir? Elbette, sosyal demokrat Ecevit'in, tasarıyı eleştiren konuşması!... Ecevit, bu konuşmasında şunları söylüyor:

"İşçiler için sosyal hakları genişletmenin iki yolu vardır. Birincisi siyasal tavır ve girişim, ikincisi de *direniş*. Siyasal tavır ve girişim yolunu tıkamak sakıncalıdır. O zaman ister istemez direniş ortaya çıkar. Bu da şiddete kadar varabilir. Ama çok şükür Türk işçi hareketinde şiddete başvurma geleneği yoktur. Ama direniş karşısında *işçi hareketinin karşı şiddete başvurma durumu* ortaya çıkabilir." (abç)

Ecevit'in sözlerinden yansıyan, sopa siyasetinin değil de havuç siyasetinin, işçi sınıfının devrimci dalgasıyla başetmede daha çok işe yarayacağı görüşüdür. Liberal burjuvazi, sopa siyasetinin işçinin öfkesini daha da artıracağı, açıkçası, ters tepki yaparak burjuva geminin batmasıyla sonuçlanacak bir zincirleme reaksiyonu başlatacağı korkusu içindedir.

SHP, bu nedenle, "işçiden, tüm çalışan kesimden yana anayasa değişikliği"ni bir önlem(!) olarak getirmeye çabalamaktadır. Ancak, sosyal demokratlar o kadar zayıf, güçsüz, iktidarsızdırlar ki, girişimlerini DYP ile birlikte sürdürmek yolunu seçmekte gecikmediler. Hatta ANAP'lıların, "anayasa değişikliği" üstünde çalışan SHP-DYP ortak komisyonuna katılma teklifini sevinçle karşıladılar. Ama, ANAP yarı yolda çark ederek "işçi yanlısı"(!) girişime ihanet etti(!)

Burada çok hoş birşey çıktı. Burjuva muhalefet ve hatta iktidar partileri biraraya geliyor, "işçi için" anayasa değişikliği üstüne kafa yoruyorlar. Bu ne biçim işçi sevgisidir. Gözlerimiz yaşarıyor! Duygulandığımız için değil, trajikomik durumlarına gülmekten!

Çünkü, Türkiye'nin ortamı o denli ısındı ki, sınıf savaşımının harı, en usta liberal demagojileri bile hızla söküp atıyor. Burjuvaların gerçek niyetlerini hemen ortaya seriyor. SHP-DYP'nin "işçi için" girişiminde de öyle oldu.

SHP-DYP ortak komisyon çalışmaları sırasında, Demirel ve İnönü, bir açıklama yaptılar. Bu açıklamaya göre, SHP ile DYP'nin, değiştirilmesi için üzerinde görüş birliğine vardıkları anayasa maddeleri, 48., 51., ve 55. maddeler! 48. madde çalışma ve sözleşme hürriyetini genel cümlelerle ele alıyor. 51. maddede, sendikacılara yönetici olurken konan 10 yıl işçilik koşulu yer alıyor. 55. maddede ise, ücretin emeğin karşılığı olduğu(!) anlatılıyor. Bunlarda uzlaşmışlar.

Ama, ne SHP, ne de DYP, anayasanın sendikal faaliyete, grev hakkına köklü sınırlamalar getiren 52. ve 54. maddelerinde değişiklik yapmayı ağzına bile alamıyor. Çünkü, işçiden korkuları, bu maddelerin diplomaside yarattığı sıkıntıya üstün geliyor. Bu nedenle, en fazla SHP'li Fehmi Işıklar'ın önerisini getirebiliyorlar: Devrimci durum döneminde işçilerin yeterince öfkesini toplamış olan 274-275 sayılı yasaların "bozulmamış halleri"(!) kabul edilsin! Sol liberal sosyal demokratların işçi sınıfının gelecekteki haklarına ilişkin önerisi olmayınca, çözümü geriye dönüp "ehven-i şer" yasalarda araması hiç de garip değildir. Sınıfsal konumları, ideolojik görüşleri, siyasetleri, örgütleri uyuzdur. Önerilerinin uyuz öneriler olması doğaldır.

İşçiler de, zaten *onlara bakmıyor*. İşçinin gözü kavgadadır. O, haklarını savaşarak alacağının bilincindedir. Bu nedenle de kavgayı yükseltiyor.

İşçiler haklarını savaşarak alacak!

İşçi sınıfı yığınsal-militan eylemi yükselttikçe, ona akıl(!) veren de çoğalıyor. Burjuvazinin azılı gericisi, yasaları onun için değiştirdiğini söylüyor. Liberali, onun uğruna anayasa değişikliğini hazırladığını söylüyor. Küçük burjuva reformizmi de savaşmayı değil uzlaşmayı, Batı burjuva demokrasisinin "standartları"na yapışmayı öneriyor. Bu yollar, işçi sınıfına savaşı kaybettirmenin yollarıdır.

Oysa, Türk-İş genel başkanı Şevket Yılmaz'ın 17 Mart tarihli konuşmasında belirttiği gibi, "işçilerimizin birlik ve beraberliğiyle aşamayacağı engel yoktur". İşçi sınıfı, Türk-İş'in önünden yürüdüğü yığınsal savaşımla, militan gösteri ve eylemlerle düzenin engellerini aşarak ilerliyor. Her yığınsal, militan işçi eylemi, zaten "kanun mezarlığı"na gitmeyi bekleyen burjuva yasa ve yönetmelikleri tırmıklaya tırmıklaya gelişiyor. Her eylemle, bir yasa daha deliniyor. Bu durumu ve işçi sınıfının savaşımı yükseltmede kararlı olduğunu Şevket Yılmaz'ın şu sözleri yansıtıyor:

"Türk-İş yasalara saygılı bir kuruluştur. Bu saygımız yüzünden, 'Türk-İş birşey yapamaz' diyorlar. *Artık saygılı olmayı toprağa gömdük, gömmeye devam edeceğiz.*"

Evet! İşçi sınıfı, burjuvazinin hukukuna, yasalarına saygıyı çoktaan, toprağa gömdü. Bir yandan bunu yaparken, bir yandan da savaş baltasını çıkardı, biledi. Haklarını almak için yığınsal ve militan eylemlerle yola düzüldü. Emekçileri, kırdaki kentteki yoksulu kavgaya uyandırarak ilerliyor. Son aylarda artan emekçi protestoları işçiyi örnek alarak gelişiyor. Toplumun bütün dokusunu sarsarak artan proleterleşme, yoksullaşma süreci, en geri kesimlerde bile kavga potansiyelini artırıyor.

1987'de militan, yığınsal grevler vardı. 1988'de, bütün ülke çapına yayılma eğilimi gösteren, militan yığınsal gösteriler var. Bu ortamda, burjuvazi, çalışma yasalarını "değiştiriyor". Değiştiredursun. Yasa adını verdikleri, kenarı köşesi yaldızlanmış, ama daha doğduğu andan başlayarak kırış kırış olan o kağıt parçaları, işçinin öfkesini zaptedemez. Proletarya devrimci dalganın en önünde ilerliyor. Yeni yasayı eskitmesi de o kadar yakındır.

Burjuvazi, çalışma bakanı İmren Aykut'un ağzından "ondan kork, bundan kork, hep korkacak mıyım" diye soruyor. Bugüne kadar gördükleri ona bu kadar korku salmış. Ama, burjuvazi, daha hiçbir şey görmedi ki! Yalnızca anti-demokratik, işçi düşmanı çalışma yasalarını değil, yalnızca anayasalarını değil, devletlerini parçalayacak, başlarına çalacağız.

Durun hele, dün bir bugün iki!

Toplu işçi eylemleri bir süre için ertelendi ama:

Artık bütün Anadolu 'şçi ylemleriyl dolu

Toplu işçi eylemleri belli bir süre ertelendi. Ama tekil eylemler artarak sürüyor, toplu işçi eylemlerinin de yakında daha büyük bir güçle gündeme geleceğini gösteriyor.

Polisan'da işverenin uygulamalarını protesto etmek için bazı işçiler servis otobüsüne binmedi. İşveren bu protestoya karşı 7 işçiyi işten çıkardı. İşten çıkarılan işçiler Petrol-İş sendikası Gebze şubesi önünde açlık grevine girerek eylemlerini sürdürdüler.

Zonguldak'ta Türkiye Taşkömür Kurumu'na bağlı asma bölümünde çalışan 300 işçi, çalışma koşullarının kötülüğü, can güvenliğinin olmayışı ve mühendislerin kötü davranışını protesto etmek için 3 saat protesto eylemi yaptılar.

11 Mayıs günü saat 15.00 de işyerine gelen ikinci vardiya işçileri, iş tulumlarını giyerek, "kafes" denen asansörün önünde toplandılar. Burada mühendisin "sız kölesiniz, o ocağa seve seve inersiniz, ya da ... girersiniz" demesi üzerine, işçiler ocağa inmemeye karar verdiler. Uygulamalar düzeltilmediği sürece inmeyeceklerini bildirdiler. İşyeri müdürünün Genel Maden-İş sendikasıyla görüşmesi ve sendikacıların işçilere güvence vererek ısrar etmesi sonucu işçiler üç saat sonra eylemlerine son verdiler.

İstanbul'da, Belediye-İş sendikasının 6 şubesinden 13 yönetici kamu işveren sendikası ile Belediye-İş arasında süren toplu sözleşme görüşmelerinin sonuçlanmasını protesto etmek amacıyla girdikleri açlık grevini 3 gün sonra bitirdiler. Açlık grevindeki sendika yöneticileri İstanbul halkından büyük destek gördüklerini söylediler. "Binlerce işçi ziyaretimize geldi, bizi çiçek yağmuruna tuttular" dediler.

Grevdeki 3400 Sasa işçisine Adana halkından büyük destek yağdı. Manavlar, bakkallar, borcu olan işçilerin borçlarını grev sonuna erteledikleri gibi kredi açarak işçilerin alacakları mallardan indirim yaptılar. Kahve sahipleri grevci işçiler için çayı 50 lira indirimli taşıdılar.

Petrol-İş sendikasıyla Shell şirketi arasında yaklaşık 2 aydır sürdürülen toplu sözleşme görüşmelerinde anlaşmaya varılmaması nedeniyle 352 işçi pasif direnişe geçti. Petrol-İş sendikası Diyarbakır şube başkanı Mehmet Yıldız direnişin bir haftayı doldurduğunu ve toplu sözleşmede istedikleri verilene kadar direnişlerini sürdüreceklerini söyledi. Grev yasağı içinde olan Shell'deki 352 işçi iş yavaşlatarak ve mesaiye kalmayarak işverenin katı tutumuna karşı protestolarını sürdürüyorlar.

Bu arada Ankara'ya bağlı Kılcak köylüleri de köylerinin yanındaki maden ocağını bastılar. 400 köy sakini sopa ve kazmalarla maden ocağına ait olan 10 kamyon, 7 iş makinası, 2 cip, 3 traktör ile 1 greyderi tahrip ettiler. Madene ait yatakhane, idare binası ve malzeme deposunun camlarını kırdılar. İşverenin adamlarını da yaralayan köylülerin ayaklanmasını güvenlik kuvvetleri engelledi. 15 köylü tutuklandı.

Türkiye ortamında her yönüyle hareketlilik yükselmektedir. Burjuvazi arasında hırlaşmalar, çatışmalar büyüyor. Evren'in Rize konuşmasında "yeniden müdahale edebiliriz" demesi tepkilere neden oldu. Evren geri adım atmak zorunda kaldı. Sözünün yanlış anlaşıldığını, öyle birşey söylemediğini belirterek açıktan yalan söyledi. Özel sektör, kamu sektörü çatışması gündemden hiç inmiyor. Partiler içindeki huzursuzluk da aynı.

DYP, kongresini yaparak partiyi AP doğrultusunda eğitmeye çalıştı. Ama içindeki huzursuzluk dinmiş değil. ANAP'ın kongresi yaklaşıyor ve milletvekilleri büyük bir kapışma içinde il kongrelerinde boy gösteriyorlar. SHP'de ise sancı herhalde hiç bitmeyecek. Burjuvazinin giderek büyüyen yönetemezliği burjuva partilerini daha büyük açmazlara sürükleyecektir.

İşçi sınıfı sendikal birliğini korumalı, onu daha büyük savaşlar içinde çok daha militanlaştırmalıdır. Pratik tam da bu yönde gelişmektedir. Militan, kararlı işçilerin öncülüğünde ve etrafında kenetlenmiş işçi yığınları sendikal hareketi bu yöne doğru ilerletmektedir. Zaten sendika yöneticilerinin kendileri de her seferinde açıkça, "tabanın sesini dinlemezsek işçiler bizi aşıp devam edeceklerdir" demiyorlar mı?

Öte yandan, işçi sınıfı için asıl canalıcı önem taşıyan, doğru siyasal kurmaylıktır. Sendikal birlik dahil çok şey buna bağlıdır. İşçi sınıfımızın komünist partisi silahını kuşanmakta, düşmana karşı silahlanmaktadır.

Tek silah parti!
Tek yol devrim!

Korhan Coşkun

İstanbul Tabip Odası genel kurulu, resmilerdeki gerilemenin sınır tanımazlığının bir göstergesi oldu

Bu ihanetin hesabı sorulacaktır

Resmiler komünist değildiler, demokrat bile kalamadılar. Resmilerin uzlaşmacı hayaleti meslek odalarında kol geziyor. İstanbul Tabip Odası'nın genel kurulunda da, sağcı müttefikleriyle birlikte demokrasicilik oynadılar.

Ahmet Bican

İstanbul Tabip Odası genel kurulu, 23-24 Nisan tarihlerinde Cağaloğlu Halk Eğitim Merkezi toplantı salonunda yapıldı.

Katılımın azlığına karşın, devrimci-demokrat ittifakın ilkeli tezleri, aktif ve militan tavrı, genel kurulu canlandırdı.

Resmi-gerici blok, Çağdaş Hekimler Grubu adıyla ortaya çıktı. Meslek odasını, hem üyeleri, hem de geniş emekçi yığınların özgürlükleri ve hakları için bir demokrasi mücadelesi platformu olarak değil, bir dostluk ve dayanışma kulübü olarak gördüğünü sergiledi.

Resmilerin, masonlarla, devlet bürokrasisiyle, faşizan sağcı bir hekim derneği olarak bilinen Hekimler Dostluk ve Yardımlaşma Derneği yöneticisiyle kurdukları geri ilişkiler, uzlaşmalar birer birer açığa çıktı. TKP MK üyesi Mustafa Hayrullahoğlu'nun katledilmesinin delillerini karartan adli tıp yöneticileri de oda yönetimi tarafından aklandılar.

İstanbul Tabip Odası'nın bugünkü yönetimi, iki yıl önce, faşist diktatörlüğün gözle görülür bir biçimde çözülmesi sürecinde göreve geldi. Göreve geldiğinde, çalışma programının iki özelliğini, yığınsallaşmanın ve demokratik hakların mücadelesinin oluşturacağını ileri sürüyordu. Ne var ki, aradan geçen iki yıl, yönetimin bu hedeflerine varmak şöyle dursun, başlangıçtaki çizgisini bile koruyamadığını, geriye ve sağa kaydığını yadsınamaz belgeleriyle kanıtladı.

Demokrat Hekimler gurubunun birçok sözcüsü, İstanbul Tabip Odası yönetiminin, geçmiş dönemlerde tabip odalarınca yürütülen demokrasi mücadelesine ve ilerici hekim hareketinin mirasına ihanet ettiğini söylüyor.

İnsan hakları-işkenceler-ödüller anti-faşist geleneğe ihanet belgesi

Bu yönetim, faşist diktatörlüğün devrimcilere ve demokratlara yönelik fiziki şiddet uygulamalarına, işkencelere karşı çıkamıyordu. TAYAD tarafından getirilen işkence olaylarına ve diğer işkence olgularına karşı ürkek ve soğuk tavrını sürdürüyor, bunlarla kurumsal bir ilişki kurmaya çalışıyordu.

İstanbul Tabip Odası, insan hakları komisyonu kurulmasını öneren bir dilekçeyi yanıtlamadı ve iki yıl hasıraltı etti. Yönetim, Tabip Odası İşçi Sağlığı Meslek Hastalıkları komisyonunun faaliyete başlamasını, önce yedi ay geciktirdi. Sonra da, işçilerin bu komisyonda izleyici olarak bulunmalarını engellemek için, hep aynı işçilerin katılmaması ve "yeni gelecek işçilerin bir dilekçeyle oda yönetim kuruluna başvurduktan sonra", ancak izin alırlarsa komisyon toplantılarına katılabileceklerini yazılı karara bağladı.

Oda yönetimi türlü gerekçelerle devrimci-demokrat hekimlerin Sosyal Sigortalar Kurumu hakkında soruşturma yapmasını engellemeye çalışıyor, Türkiye proletaryasının çalışma ve yaşama koşullarının araştırılmasına ve iyileştirilmesine yönelik çabaları etkisizleştirmeye uğraşıyordu.

Oda yönetimi, hekim örgütlerinin onurlu geçmişiyle bağları koparmakta, sağa kaymakta sınır tanımıyordu. 1980'de faşist katillerce katledilen devrimci dişhekimi Sevinç Özgüner'in adına konmuş olan "Barış ve Demokrasi" ödülünü ve madalyasını iki yıldır dağıtmıyor, unutturmaya çalışıyordu. Değerli bilim adamı Profesör Muzaffer Aksoy adına konmuş olan "işçi sağlığı ve meslek hastalıkları" ödülünü ve madalyasını da iki yıldan beri unutturmaya çalışıyordu.

1986 yılında, ilki demokrat hekim Erdal Atabek'e, ikincisi Haldun Sirer'e verilen bu madalyaları, yönetimin titreyen elleri yeniden takamıyordu, takamadı.

Hayrullahoğlu davası kararı: Devrimcilikse devrimciliğe ihanet hekimlikse hekimliğe ihanet

Bugün resmilerin komünistlere terkederek ayrıldıkları TKP'nin MK üyesi Mustafa Hayrullahoğlu, 12 Eylül faşizmi koşullarında polis işkencesiyle öldürüldü.

İstanbul Adli Tıp Kurulu, objektif-bilimsel bulguları açık bir raporla saptamak yerine, delilleri karartarak, bulanıklaştırarak işkenceyle ölüm olgusunu birbirinden ayırdı. Buna rağmen, Hayrullahoğlu ailesinin avukatları başarılı bir çalışmayla, bilim adamlarından aldıkları ek raporlarla, tanıklar ve başka belgelerle işkenceci polislerin onar yıl hapse mahkum olmalarını sağladılar.

Olayın İstanbul Tabip Odası'nda gündeme gelişi şöyle oldu:

1986 yılında Hayrullahoğlu ailesinin avukatı Ergin Cinmen odaya başvurur. Cinmen, Adli Tıp Kurulu'nun hekimlik ahlakına ve mesleki geleneklerine aykırı ve bilimdışı tıbbi rapor hazırlayarak adaleti yanıltmaya çalıştıklarını anlatan ve bu hekimlerin onur kurulunda cezalandırılmalarını isteyen bir dosya sunar.

O zamanki oda yönetimi, dosyayı inceleyerek, bir tahkikat komisyonu kurar ve hekimlerin mesleki suçlardan dolayı yargılanmasına bakan onur kuruluna dosyayı gönderir. Bir yandan da suçlanan 26 hekimin ifadesini ister.

1986'da işbaşında bulunan yönetime Adli Tıp Kurumu hekimlerinden gelen yanıt hiç değişmez: "Ben devlet memuruyum, odanıza üye değilim, beni yargılayamazsınız!"

İçeriği bu olan savunmaların gelmeye başlamasından sonra genel kurul yapılır. Yönetim değişir. Resmi ağırlıklı yönetim kurulu, önce hukukçu bilimadamlarına başvurur: "Biz bu hekimleri yargılayabilir miyiz?" Alınan yanıt nettir: "Yasanız ve tüzüğünüz açıktır, yargılayabilirsiniz."

Bu kez onur kurulu üyelerinin istifaları ve izin almalarıyla bir süre daha kazanılır. Yedekler çağırılmaz. Ama iki yıllık süre de bitecek gibi değildir. Şehit devrimcilerin mirasını, yaşayan devrimciler üstlenmişlerdir. Odayı anti-faşist göreve, mesleki ahlakın savunulmasına, katillerin suç delillerini karartan hekimlerin cezalandırılmasına çağırırlar. Çağrı yanıtsız kalır. Yönetim taşlaşmıştır. Demokrat hekimler eleştirilerini ve tezlerini bir bildirgeyle kitleye ulaştırırlar.

Canlı bir genel kurul

Genel kurulun açılmasıyla birlikte, Demokratik Hekimler gurubu, bir kararlar komisyonu kurulmasını önerir. Yönetim, geriye kaymışlığının bir göstergesi olarak, genel kurulun ilerici ve demokratik kararlar alacağından kaygılanarak komisyon kurulmasına karşı çıkar. Oda yönetimini destekleyen kitle de bu "depolitizasyona" karşı çıkar ve kararlar komisyonu kurulur. Yönetim bu kez, kararları sulandırmak için hiçbir ilkesel değeri olmayan düzinelerce karar önerisi getirir.

Genel kurul oldukça tartışmalı geçti. Yönetim kurulunun çalışma raporunu eleştiren Demokrat Hekimler'in başkan adayı, 1402'liklerden Profesör Üstün Korugan, "bilimsel çalışmalar yaptığınızdan söz ediyorsunuz, ancak konusunda uzman birçok bilim adamı sizin tarzınızda düşünmüyor diye onları çağırmıyorsunuz" dedi. Özetle demokrasi mücadelesinin, kitleselleşmenin bu olmadığını, uzlaşmalarla bir yere varılamayacağını örneklerle açıkladı.

Profesör Korugan, kürsüyü terkederek yerine geçerken bir yöneticinin "yalan söylüyorsun" demesi üzerine "ben hayatımda yalan söylemedim, ancak senin gibi bir yalancının hocası olmaktan utanıyorum" diyerek kurulun yüzüne tükürdü. Sataşmanın devam etmesi üzerine Profesör Korugan bir daha döndü ve tekrar sataşanın yüzüne tükürdü. Öfkelenmiş kitle, Doktor Üstün Korugan'ı ve tükürükle noktalanan davranışını uzun uzun alkışladı. Bu sırada adeta reflekslerini yitirmiş yönetim kurulu, başını önüne eğmiş, ezik ve suçlu kalakalmıştı.

Demokrat hekimlerin sözcülerinden Doktor Metin Benol, adli tıp dosyasına ve onur kurulu ilişkin bilgi verdi. Yönetimin korkak ve suçlu tavrını sergiledi. Yönetim kurulu başkanı Doktor Ferruh Korkut'un kendisine yönelik bir "eleştiri"sini yanıtladı. "Bunlar aynı zamanda iftira ediyorlar" diyerek, iftirasını belgelerle çürüttü.

Doktor Sinan Budak, oda yönetiminin işçi sınıfına karşıt tavrını örnekleriyle açıkladı. İşçi sağlığı meslek hastalıkları komisyonu çalışmalarında oda yönetiminin bürokratik ve engelleyici tavrını sergiledi.

Doktor Nejat Yazıcıoğlu, yönetimi şiddetle eleştirdi şöyle dedi:

"Yönetim, devlet bürokrasisinin bir uzantısı konumuna gelmiştir. Durmadan tekrarladıkları özgürlük, ekonomik demokratik haklar, yığınsallaşma, kurumsallaşma boş sözcüklerden başka şey değildir. Bunlar işçi-emekçi sınıfının temel hak ve özgürlük savaşımı ile birleştirilmezse bir anlam taşımazlar. Hekimler için ayrı cennet yok. Bütün mahalle yanıyorsa, hekimin de evi yanacaktır."

Bundan sonra Yazıcıoğlu, "şimdi hem hekimler hem de işçiler-emekçiler için ortak taleplerimizi sunuyoruz" diyerek, demokratik hekimlerin ortak istemlerinden bir bölümünü dile getirdi. Bunlar arasında özellikle şunlar dikkati çekiyordu:

"1) 35 saatlik çalışma haftası.
"2) Angaryanın reddi.
"3) Hekimler ve tüm emekçiler için 1988 yılında 400.000 lira net aylık gelir."

Demokrat Hekimler'in diğer sözcüsü Doktor Mustafa Sütlaş, odanın etkinliklerinde demokratik olmadığını, kitleselleşme sağlanamadığını söyledi. Tıp öğrencilerine karşı gösterilen dıştalayıcı tavrı eleştirdi.

Eleştirilere yanıt vermek üzere kürsüye gelen yönetim kurulu sözcüsü, genel sekreter Şükrü Güner, uzun konuşmasında özlük, ekonomik haklar, kitleselleşme ve bir de kurumsallaşma üzerine bol bol konuştu. Yalnızca bir eleştiriyi yanıtladı: Adli tıp dosyası! Bu olay, ona göre, kendilerinin dışında gerçekleşmişti. Kendileri dosyayı onur kuruluna sevketmişlerdi, görevleri bitmişti.

Daha sonra söz alan onur kurulu sözcüsü Doktor Mustafa Duman, "adli tıp dosyasındaki 26 hekimi de suçsuz bularak akladıklarını" açıkladı. Bir anda genel kurul adeta kaskatı kesildi. İki yıldanberi gündemde olan bu dosyanın aklamayla sonuçlanmasına ve bunun kamuoyundan saklanmasına tanık oluyordu. Bunun arkasındaki ihanet devrimcilerin katillerinin belki de yargılanma sonunda beraat etmelerine ve elini kolunu sallayarak toplum içinde yeralmalarına yol açacaktı.

İstanbul Tabip Odası genel kurulu, bu onursuzluğu paylaşmadığını gösterdi. Onur kurulu kararlarını, kurulun ve yönetimin sözcülerini öfkeyle protesto etti.

Seçimler

Ertesi gün üyeler, odaya gelerek oylarını kullandılar. Oy sayımı sonucunda, sağ blokla birleşen Çağdaş Hekimler 470 oyla oda yönetimine yeniden geldiler. Bunu "başarabilmek" için, dinsel gericilik güçleriyle, ırkçı, faşist hekimlerle, masonlarla, akladıkları adli tıp ve fakülte yöneticileriyle, gerici Hekimler Dostluk ve Yardımlaşma Derneği'yle, tam bir blok oluşturdular. Dinci-gerici blokun sembolü profesör Ayhan Songar, Çağdaş Hekimler'i destekledi. Onlara oy verdi. Herkesin gözü önünde, oda yönetiminde ve devlet bürokrasisinde yer alan sağ görüşlü hekimler, "12 Eylül öncesinin komünistleri, odayı ele geçirecekler, aman seçime katılın" uyarısıyla yandaşlarını telefonlarla oy kullanmaya çağırdılar.

Demokrat ve devrimci hekimler 210 oy aldılar ve seçimi kaybettiler. Seçimin hemen arkasından bir toplantı yaparak örgütlülüklerini sürdürmeye, işbirliğini yoğunlaştırmaya, ilişkilerini geliştirmeye ve mesleki kuruluşlarına sahip çıkmaya karar verdiler. Demokrat hekimlerin, düşünsel ve organik düzeyde birarada yapacakları işlerin organlarını kurdular ve şunları vurguladılar: "Yenilgi geçicidir. Devrimci demokrat ittifakını pekiştirelim, gelecek bizimdir. Seçimi gerici güçler aldı, genel kurulu biz kazandık."

İstanbul Tabip Odası genel kurulunun gerçek anlamı nedir

Bu genel kurul, bugün meslek odalarını, kitle örgütlerini ve sendikaları tehdit eden iyileşmez bir hastalığın, "demokratizmin" bütün belirtileriyle birlikte açığa çıkmasını sağladığı için öğretici olmuştur.

Bu genel kurul, demokrasi güçlerine, oportünizmin, resmi anlayışın, burjuva kuyrukçuluğunun ne olduğunu gösterirse ve bundan gerekli dersler çıkarma olanağı sağlarsa, ayrıca yararlı olmuştur diyebiliriz.

Bütün siyasal ilhamını iki başlı TBKP'den alan şu sözde komünistler, komünistlikleri şöyle dursun demokratlığa bile layık olmadıklarını İstanbul Tabip Odası'nda bir kez daha kanıtlamışlardır.

Burjuva demokrasisini geliştirmeyi ve pekiştirmeyi baş görev sayan birleşik resmiler, bu kutsal(!) görev adına, en azgın demokrasi düşmanlarıyla, dinci ve ırkçı gericilik güçleriyle ittifak kurabileceklerini kanıtlamışlardır. İki dönemden beri yönetim kurulu başkanı seçtikleri, Tabip Odası başkanına "korkaklar örgütlenir, cesur olan örgütsüz kalır" tarzındaki bayağı konuşmayı, ancak bu mezhebi geniş resmiler yaptırabilirdi.

Türkiye devriminin şehitlerine, yaşayanlarına, sözde sahip çıkmak bu yönetimin bağışlanmaz günahı olarak kalacaktır. Devrimci olun desek devrimci değiller, demokrat kalın desek demokrat kalamıyorlar. Gerici müttefikleriyle birlikte demokratizm-demokrasicilik oynuyorlar.

Demokrasi mücadelesi yapmıyorlar, "demokrasi mücadelesi yaparmış gibi" yapıyorlar. Ama boşuna çaba. Komünistiyle, devrimcisiyle, demokratıyla, bütün ilericileri karşılarına aldılar. Gün ola, devran döne. Bu ihanetlerinin hesabını verecekleri günler de gelecek!

Fabrikalardan makine sesinden
önce *İşçinin Sesi* gelecek!
Yıl: 14, Sayı:354, 25 Mayıs 1988

İŞÇİNİN SESİ
ÇEK-AL

Tek büyük işçi sınıfı!
Tek silah illegal parti!
Tek yol devrim!

1979 yılında partimizde büyük bir kavga patlak vermiş ve bununla birlikte derin bir ayrışma gerçekleşmişti

TKP'DE KAVGANIN TARİHÇESİ III

Aramıza yeni katılan ve parti içi kavgayı yaşamamış olan yoldaşlarımız, bizden, kavganın tarihçesine ilişkin seçme bilgilerin yeniden yayınlanmasını istemişlerdi. Bu isteği yerine getirmek üzere yayınlamaya başladığımız derleme dizisinin, bu sayımızda üçüncü bölümünü yayınlıyoruz.

Geçen sayımızda, Veli Dursun yoldaşımızın MK'dan çıkartıldığı toplantının ne idüğü belirsiz bir toplantı olduğunu söylemiştik. Gerçekten de, bu toplantının hem içeriği, hem tüzüksel geçerliliği, hem de kimliği oldukça bulanıktı. Bunu en iyi anlatan, Veli Dursun yoldaşımızın yazdığı *Açık Mektup*'tur.

Açık Mektup, açık kavga başladıktan 6 ay sonra, Ocak 1980'de yayınlandı. Ama Mayıs 1979'daki toplantıyı anlattığı için, onun büyük bir bölümünü bu sayımızda aktarıyoruz. Parti yönetiminde ne kadar çiftlikçi bir anlayışın egemen olduğu, ideolojide, siyasette doğruluk diye bir kaygunun olmadığı, bunlarla bağlı olarak, her türlü haksızlığın kolayca ve rahatça yapıldığı, buradan görülecektir.

Bu toplantıdan sonra, 1 Haziran 1979'da, *İşçinin Sesi,* yeniden yayınlanmaya başladı. Bundan önceki son sayı olan 94-95. sayı, 24 Temmuz 1978'de çıkmış ve "*İşçinin* bir *Sesi*'ni kapatıyoruz, işçinin gür sesi durmadan yükseliyor" başlıklı bir yazıyla yayınına son vermişti. Aradan geçen bir yıl içinde ortaya çıktı ki, işçinin gür sesinin *Atılım*'da yükselmesi oportünizm yüzünden olanaklı değilmiş. İşçinin gür sesini yükseltmek, yine *İşçinin Sesi*'ne düştü.

İşçinin Sesi'nin, 1 Haziran ve 14 Temmuz 1979 arasında yayınlanan 96, 97-98. ve 99. sayılarında, oportünizme karşı yazılar vardı ama bunlar üstü kapalı yazılardı.

Bu sayılardaki yazılarda, CHP kuyrukçuluğuna karşı çıkılıyordu. İdeolojik savaşımın önemi vurgulanıyordu. *"Emperyalizmin Zayıf Halkası Türkiye* kitabına yöneltilen eleştiriler oportünizmin aynasıdır" başlıklı bir yazı vardı. Kürt sorununa ilişkin, biri Kahramanmaraş katliamında CHP'nin rolü konusunda olmak üzere, önemli birkaç yazı yer alıyordu. Demagojik militanlığa dikkat çekiliyordu. Ve bir de, U-2'lerin Türkiye'den uçmasına karşı çıktığı için Evren'i ulusal kahraman ilan edenlere, özellikle de Evren'i anti-emperyalist, yurtsever diye öven oportünistlere yanıt veriliyordu. Ama bütün bu yazılarda, geneliyle "oportünistler" hedef alınıyordu.

Bu süre içinde, *Atılım*'ın Temmuz sayısı geldi. İçinde, "bir broşür üstüne" başlıklı ve *Emperyalizmin Zayıf Halkası Türkiye*'yi açıktan hedef alan bir yazı yer alıyordu. Bu yazıyı, bu sayfalarımızda aynen yayınlıyoruz.

Bu yazıya yanıt olarak, biz de *Atılım*'da yayınlanması için "bir kitap üstüne" başlıklı bir yazı gönderdik. Yazı *Atılım*'da yayınlanmadı, ilk kez gazetemizin bu sayısında yayınlanıyor. Yani, tarihsel bir belge olarak da önem taşıyor.

Burada bir parantez açıp, *Atılım*'ın basımı, bununla bağlı olarak da, matbaa konusuna değinmek gerekiyor. 1977 başından beri *Atılım*'ın bir bölümü merkezde basılıyordu, büyük çoğunluğunu ise biz basıyorduk. İçinde, "bir broşür üstüne" yazısı olan *Atılım*'ı da bastık. Ayrıca, *Atılım*'ı Eylül 1979'a kadar basmaya devam ettik. Ondan sonra basımı durduran yine biz olmadık.

Kendileri, birden basım ilişkisini de kopardılar. Ama yıllar sonra kalkıp, bizi "matbaayı gaspetmiş" olmakla suçladılar. Bu suçlamaya yanıt olarak gazetemizde 2 Nisan 1984'te çıkmış "kim kimin matbaasını gaspetmiş" başlıklı yazının bazı bölümlerini, ayrılık sırasında matbaa konusunu ve bizim geneliyle merkeziyetçi disiplin anlayışına bağlılığımızı aydınlattığı için bu sayfalarımızda yayınlıyoruz.

Atılım'ın Temmuz 1979 tarihli sayısında "bir broşür üstüne" yazısı çıktıktan bir süre sonra, 23 Temmuz 1979'da da Bilen yoldaş TKP'nin Sesi radyosuna verdiği demeçte bize açıktan saldırı yöneltti. Demecin ilgili bölümünde şöyle diyordu:

"Soru: Bilen yoldaş, *Emperyalizmin Zayıf Halkası Türkiye* adlı broşürde de bu tür (eylem birliğini atlama *-İ.S.)* bir çarpıtma var. Bu broşürde sizin de sık sık adınız geçiyor. Parti belgelerinden alıntılar yapılıyor. Bu broşürün vardığı sonuçlar, işçi sınıfının, devrimci hareketin çıkarlarına uygun düşüyor mu?

"Yanıt: Hayır! Kesinlikle değil! Bu kitapçıkta ileri sürülen tutum, çıkarılan sonuçlar, partimizin Marksizm Leninizm temeline dayalı politikasına ters düşüyor. İşçi sınıfını serüvene sürüklemek anlamını taşıyor. Partimizin bugünkü savaş görevlerini yerine getirmesini, halk yığınlarını daha da çetin savaşlara hazırlamak, çabalarını baltalıyor. Bunu da dürüst olmayan bir yöntemle yapıyor. Özellikle parti sempatizanlarını, devrimci gençliği, partimize umut bağlayan aydın çevreleri şaşırtma amacı güdüyor. Adı geçen broşür, benim adımı, parti belgelerini kendi özel görüşlerini yayabilmek için bir kalkan olarak kullanıyor.

"Bu görüşleri savunan yurt dışındaki bir gazetenin partimizin birliğine karşı dolaylı saldırıya geçtiği görülüyor. Bunların, çok geçmeden, ardına gizlendikleri kalkanları bir yana atmaları, açıkça saldırıya geçmeleri de hiç şaşırtıcı olmayacak.

"Bu tür çarpıtmalara ve küçük burjuva dedikodularına karşı uyanık olmak, kesin tutum almak gerekiyor. Egemen çevreler, bulanık suda balık avlamak istiyor. Partimizin savaş rotasını doğrulukla yayan merkez organına, onun yolunu izleyen yayınlara bakmak... Yolu şaşırmamak için pusula budur."

Bilen yoldaş, bizimle, geçen sayıda da değindiğimiz son dostça görüşmesinde, sosyalist ülkelerin dışında yaşamasına çeşitli engellerin olduğunu, bu nedenle bile bile yanlışı savunmak zorunda kalacağını ima etmişti. Aynen o doğrultuda davrandı, resmi görevini yaptı.

Bütün bunlar olurken, İngiltere'deki tüm parti birimlerinin temsilci yolladığı geniş ve önemli bir toplantı yapıldı. Lenin'in *Iskra*'yı çıkardığı ve şimdi Marks Kütüphanesi olan binada yapılan toplantıda, İngiltere'deki partililerin baştan sona tümü, açık ideolojik mücadeleden yana kararlı tutum aldı.

Bu toplantıda tutulan ve şu anda arşivde saklanan notlar, toplantıya katılan her bir yoldaşın, nasıl devrimin çıkarlarını ve partisini düşünerek hareket ettiğini, parti disiplinini nasıl sonuna kadar gözettiğini gösteriyor. ("Kim kimin matbaasını başlıklı yazı, bir ölçüde bunu da yansıtmaktadır.) Ama bütün parti içi kanallar denenmiş ve bunlardan bir sonuç alınmamıştı.

Parti üst yönetimi tüzüğü ayaklar altına, parti yayınlarını kendi tekeline almıştı. Son olarak 5 Temmuz 1979'da gönderilen "bir kitap üstüne" başlıklı yazı Ağustos tarihli *Atılım*'da basılmamıştı. Tam tersine, Ağustos *Atılım*'ında, Bilen yoldaşın yukarıda bir bölümünü aktardığımız demeci, yani yeni bir saldırı yer alıyordu. Bu, merkez organda düzgün yoldaşça bir tartışmanın yürütülemeyeceğini gösteren son örnekti. Devrim fırsatı kaçırılma, partimiz çürütülme tehlikesiyle yüz yüzeydi. Parti içi kavgayı açığa çıkarmak artık bir görevdi.

(Sürecek)

Açık Mektup'tan bir bölüm

Yoldaşlar,

Partimizin oportünistler eliyle itildiği derin bunalım ortamında, suçluların daha iyi seçilebilmesi için bazı gerçekleri açıklamayı görevim sayıyorum...

(...)

TKP'de çeşit çeşit ortacı oportünist kliklerin birleşerek Lenincilere karşı tüzüğü ve komünist morali ayaklar altına alan saldırısı, *Atılım*'in Temmuz 1979 sayısında duyurulan "TKP MK Politik Bürosu'nun yöre sekreteriyle, yığın çalışmaları sorumlularıyla üst düzeyde yaptığı toplantı"da *bugünkü* düzeyiyle başladı. Bu toplantıya, yöre komitesi sekreteri ve yığın örgütleri sorumlusu olarak bazı MK üyeleri katıldı. Toplantıda tüm saldırı Lenincilere yöneldiği halde, ardından, Politik Büro adına yapılan açıklamada, parti içindeki baş tehlikenin "sağ oportünizm" olarak gösterilmesi, oportünistlerin ikiyüzlülüğünün kanıtıdır.

Hiçbir "illegalite" zorunluluğu olmadığı halde ben bu toplantıya bir gün önce, yetkisiz birinin akşamüstü saat 18.30'da açtığı telefonla çağrıldım. "Yarın öğlen burada ol" dendi. Binlerce kilometreyi aşmak kolay olmadığından toplantıya ancak başladığından bir gün sonra varabildim.

Politik Büro ve Genel Sekreter, bilgi vermek zorunda oldukları halde, bir gün önceki toplantıda neler görüşüldüğü hakkında bilgi vermediler. Israrla reddettiler. Yoldaşlarımdan öğrendiğime göre, yazdığım yazıyı önceden partiye göstermeden yayınladığım için beni disiplin suçu işlemekle eleştirmişler. (Altını çizerek söyleyeyim, hiçbir ideolojik görüş eleştirilmemiş. Yalnızca "disiplinsizlik" eleştirilmiş.) Pek çok yoldaş en az bir hafta önceden toplantı yerine varmış oldukları halde bana bir gün önce haber verilmesinin nedeni böylece açıklanır.

Toplantı yerine vardığımda Genel Sekreter ve bir tutanakçı ile "özel" bir görüşmeye alındım. Genel sekreter, disiplinsizlik suçlamasını hem de bağıra çağıra yineledi. "Yazını önce Partiye gösterecektin" dedi. "Haydi ötekilere güvenemiyorsun, bana yollasaydın, ben okurdum" dedi. "Ben seni çok severdim, ama görüyorum ki ötekiler ben öldükten sonra yerime göz dikmiş, sen ölmeden diktin" dedi. Bu son cümle, pek çok yanlış görüşü olduğu halde, devrimci bir kişiliği olduğunu düşündüğümüz Bilen yoldaşın Leninciler için sonu oldu. Bir komünist bu denli küçülmez. (Genel Sekreter aynı cümlesini "dağdan gelen bağdakini kovmak istiyor" diyerek parti basınında da yineledi.)

Genel Sekreterin söylediklerine verdiğim yanıt şöyle oldu: (Burada yoldaşımız geçen sayıda yayınladığımız "savunma"ya atıfta bulunuyor - *İ.S.*)

Genel Sekreter söylediklerimi dikkate almadı. Uzun bir süre aynı şeyleri, yine bağıra çağıra yineledi. (Altını çizerek söyleyeyim hiçbir ideolojik eleştiri getirmedi. Yalnızca "disiplinsizliği" eleştirdi.) Bu denli temelsiz bir suçlamayı, dediklerinize uymayacağım demediğim halde bu denli ısrarla yinelemesi, amacın başka olduğunu gösterir. Buna işaret ederek sorunun disiplinsizlik olmadığını, görüş ayrılığı olduğunu, asıl bunu tartışmak gerektiğini, tartışma yerinin de toplantı olduğunu söyledim. "Dün benim yokluğumda beni eleştirmişsiniz. Şimdi ise yoldaşlar bahçede geziniyorlar. Onlar da MK üyesidir. Toplanalım, yoldaşça partimizin iyiliği için görüşelim." "Hayır, bana nasıl yöneteceğimi öğretme, burayı tartışma kulübüne çevirtmem."

Bu tutum "çiftlikçi" anlayışın en somut örneğidir.

Pek çok MK üyesinin varlığı ve boş gezinmesi ortamında, organında yoldaşça görüşme engelleniyor. Nedeni, kendi kofluğunu iyi bilmektir. Lenincilerin sesini yıllardır, organlarda bile tıka, sonra *İşçinin Sesi* sorunları halkın hakemliğine sununca o da

Kararı okuyana dek, hiçbir biçimde ideolojik bir eleştiri getirmediler, çeşit çeşit fantazilerle yalnızca "disiplinsizliği" eleştirdiler. Sonra, Politik Büro'nun yetkisini aşarak MK'dan üye çıkarmaya kalktıklarında okudukları gerekçede ideolojik suçlamalar yer aldı. Bu tutumun adı komünistlik değil, Bizansçılıktır.

disiplinsizlik olsun, "tartışma örgütlü olur" olsun. Bu çiftlikçi tutum, işçi sınıfına karşı işlenen en büyük bir suçtur. Bugünkü ortamın suçlusu bu tutumdur. Değil hücrelerde, örgütlerde, Merkez Komitesi'nde bile tartışmayı engelleyen tutumdur.

Bu "özel" görüşmenin sonuna doğru Genel Sekreter, ideolojik-siyasal sorunların, hem de organında, MK üyeleri arasındaki toplantıda görüşülmesini reddetmekle çok yanlış bir çizgiye düştüğünü farketti. Hem durumu kurtarmak, hem de bu kez bizleri açmaza düşürmek için şöyle bir şantaj ileri sürdü: "O konuları da tartışabiliriz, ama önce sen disiplinsizlik yaptığını kabul etmelisin." TKP'deki ideolojik-siyasal sorunların yetkili kurullarda yoldaşça görüşülmesi için Leninciler yıllarca çok uğraştılar. Çok çeşitli haksızlıkları sineye çektiler. Ne var ki, sorunların görüşülebilmesi için, işlenmemiş bir suçu kabullenmek herhalde kimsenin bizden isteyebileceği birşey olamaz.

Genel Sekreterle "özel" görüşme böylece sonuçsuz olarak bitti. Yalnız, tutanakçı yoldaş oldukça yoruldu.

O gün, Politik Büro'nun çeşitli yoldaşlarla yaptığı tekil görüşmelerle geçti.

Ertesi sabah sıra benim Politik Büro ile tekil görüşmeme geldi. (Yapacağım konuşmayı geceden hazırlamış ve bir kopyasını tutanakçı alır düşüncesiyle iki kopya olarak yazmıştım. Nedense istemediler, iki kopya da bende kaldı.)...

Bu toplantının en dikkat çekici yönü, Politik Büro üyelerinden hiçbirinin, bir iki sözle araya girmek dışında, söz alıp konuşmamalarıdır. Yalnız ve hep Genel Sekreter konuştu. Ya öyle bir karar alınmıştı ya da yoldaşlar sorumluluğun sonradan üstlerinde kalmasını istemiyorlardı. Ne olursa olsun, bu toplantının da gerçek yoldaşça bir görüşme yeri olamayacağı açıktı. Hem davacı, hem savcı, hem yargıç olarak çoktan karar vermişlerdi.

Genel Sekreter, dünkü görüşlerini (hep disiplin üstüne) önce dünden daha yumuşak, giderek çok daha hırçın biçimde yineledi. Sonra benim bir diyeceğim olup olmadığını sordular. Cebimden çıkartıp "savunmamı" okudum. Bu iş, sizin bu cümleyi okumanız gibi kolay olmadı. Her cümle Genel Sekreterin itirazları, bağırmaları arasında ilerledi. Bir noktada oldukça sert uyarı gereği doğdu.

Konuşmamı bitirince, "peki sen çık, biz sana kararı bildiririz" dendi.

Aradan bir saat geçmedi, yine çağırdılar. Politik Büro'nun kararını ve gerekçesini okudular. Yazılı bir kopyasını vermediler. Karar olarak, Politik Büro kararıyla(!) Veli Dursun MK üyeliğinden çıkarılıyordu. Parti üyeliği sürüyordu. Gerekçe olarak, "disiplinsizlik", Parti politikasını çarpıtmak, Genel Sekreterin görüşlerini çarpıtmak, faşizme karşı savaşı küçümsemek, cephe sorununu atlamak, "can güvenliği komiteleri"nin anlamını çarpıtmak, uluslararası komünist harekette birliğe hizmet etmeyen bir tutum almak suçları sıralanıyordu.

Kararı okuyana dek, hiçbir biçimde ideolojik bir eleştiri getirmediler, çeşit çeşit fantazilerle yalnızca "disiplinsizliği" eleştirdiler. MK üyesini katılmadığı toplantıda eleştirdiler, katılabileceği zaman kasıtlı olarak toplanmadılar. Ne "özel" toplantıda, ne son Politik Büro toplantısında disiplin dışında söz etmediler. Sonra, Politik Büro'nun yetkisini aşarak MK'dan üye çıkarmaya kalktıklarında okudukları gerekçede ideolojik suçlamalar yer aldı. Bu tutumun adı komünistlik değil, Bizansçılıktır.

Karar ve gerekçe okunduktan sonra "söyleyeceğin son birşey var mı" diye sordular. Yıkılmış bir konuşma bekliyorlardı. Gizliden bir öcalma duygusuyla bakıyorlardı. Bu yoldaşlar hiçbir zaman Lenincileri anlayamadılar. Yıkılmak ne söz, yaptıkları Bizans oyunuyla kuşkularımızı, tereddütlerimizi dağıtmışlar, bizleri tam olarak aydınlatmışlardı: "Sizlere başarılar dilerim."

"TKP MK Politik Büro'nun yöre sekreterleriyle, yığın çalışması sorumlularıyla yaptığı toplantı" böyle geçti.

Politik Büro'nun çağırdığı bu toplantıya gelişte bana, çalıştığım yöreden yetkili üç yoldaş eşlik etmişti. Bu yoldaşlardan biri bulunduğum yörenin Parti Komitesi sekreteri, biri Parti Komitesi üyesi ve komiteye bağlı basın-yayın bürosu sekreteri, biri de parti komitesi aday üyesi idi. Bu yoldaşlar partideki son gelişmeler hakkında bilgi almak ve yöneticisi oldukları parti örgütünün (ki TKP'nin en güçlü örgütlerinden biridir) görüşlerini duyurmak amacıyla gelmişlerdi. Toplantının sonunu bir başka yerde, S.Üstüngel'in *Savaş Yolu*'na yazdığı "İki Kuşak" adlı önsözde sözünü ettiği "ırmak kıyısında" bekliyorlardı.

Bizim görüşmemiz bitince, Genel Sekreter bir otomobille toplantı yerinden ayrıldı. Yarım saat sonra benim de ayrılacağımı duyurdular. Ben de bir başka otomobille ayrıldım, yoldaşlarımın beklediği yere gittim. Yolda, birinci otomobilden daha hızlı gitmiş olacağız ki, aynı anda geldik. Aynı yere gittiğimize göre tek otomobille gidebilirdik. Onlar görüşeceklerse başka bir yerde bekleyebilirdim. Öyle değil Genel Sekreter, yoldaşlarım benim yüzümü görmeden onlarla konuşmayı istemiş. Geçmiş yıllarda ona duyduğumuz derin sevgiyi sömürmek, böylece yapabilirse, Leninciler arasında çatlak yaratmak istemiş. Küçük oyunlar.

Neyse biraz da durumu romantize edeyim. Veli Dursun'u MK'dan çıkarma kararı 1973 atılımının 6. yıldönümünde alınmıştır. Bu raslantı 6 yıllık dönemin bitişini, yeni bir dönemin başlangıcını simgeler.

İkinci raslantı, S.Üstüngel'in *Savaş Yolu*'ndaki "İki Kuşak" önsözüyle ilgilidir. S.Üstüngel, Eylül 1974'de yazdığı bu önsözde şöyle diyor: "Bir ırmak kıyısı. Sakarya değil. Irmaklar çok dünyada... Sulara dalıyor gözlerim. Irmak uyukluyor gibi. Kuğular beşikte sallanır gibi. Oturmuşuz yanyana. Kenetlenmişiz iki kuşak birbirimize. Konuşuyoruz, söz ediyoruz partinin dününden, geçmişinden, bugününden... Söz sözü açıyor. Sular ne yana akıyor? Çağrışımlar kopuyor zincirlerinden kafamın içinde. Bizim delikanlıların hepsi sarkık bıyıklı... Şu levent boylusu, Geyve boğazında, ağır makinalıyla koldan ateş eden Süleyman yoldaşın nesi?... Ya yumuk yumuk oturan, baştan ayağa kulak kesilen, bal gözlü kadın yoldaş, Haymana bataklıklarındaki savaşlarda yaralıları sırtında taşıyan Zekiye yoldaştan başkası mı? Gün ağarıyor. Kalktık yerimizden. Yolcu yolunda gerekti. İşler bekliyor hepimizi. Kucaklaştık. Ayrıldık, yeniden buluşmak için... Irmak serin. Dört yoldaş yürüyor ırmak boyunca..."

Aradan yıllar geçmiş. Irmak aynı ırmak. Hava değişik. Gökte kapkara bulutlar. Toz fırtınasından göz gözü görmüyor. Yağmur bastırıyor. Yine beş kişi buluşmuş. Başka çeşit bu kez. Dört genç yoldaşın biri oportünistler safında yer tutmuş. Yerini aday üye yoldaş almış. Önsözün yazarı ve öteki üç yoldaş aynı. Kesik kesik birkaç söz. Belli ki düşünceler başka başka yerlere çekiyor. Bir dostluk hikayesi, aynı kişilerle, başladığı yerde bitiyor. Kalktık yerimizden. Yolcu yolunda gerekti. İşler bekliyor hepimizi. Kucaklaşmadan ayrıldık. Kongrede buluşmaya. Daldık fırtınanın içine... Irmak serin. Dört yoldaş yürüyor ırmak boyunca.

Politik Büro'nun kararı tüzüğe terstir, geçersizdir

1) Davranışlarım, a) alınmış bir kararın uygulanışını zedelememiş, b) partinin hareket birliğini bozmamış, c) yerel parti örgütünün parasal olanaklarını partiden sakınma yönünde olmamıştır. Tam tersine, tüzüğümüzün 36. maddedisini kılı kılına izlemiştir.

Tüzüğümüzün 36. maddesi, "her Merkez Komitesi üyesi kollektif sorumluluktan başka, partinin önünde

duran sorunları çözerken, kendi görevini yaparken, özel sorumluluk da taşır. MK, kollektif ve kişisel sorumluluğu bağdaştırır." diyor.

Bu nedenle, Politik Büro'nun aldığı "çıkartma" kararı öz açısından, tüzüğe ve daha önemlisi, Leninci disiplin anlayışına terstir.

2) Tüzüğümüzde bir MK üyesinin MK'dan nasıl çıkartılacağı açıkça belirtilmemiştir. Ne var ki, Politik Büro'nun bu işi yapamayacağı çok açıktır.

Tüzüğümüzün 33. maddesi, "Merkez Komitesi, iki kongre arasında, partinin en yüksek yönetim organıdır" diyerek, bir MK üyesini kongre dışında ancak MK'nın kendisinin çıkarabileceğini dolaylı olarak belirlemiştir.

Politik Büro, kendi üstünde bir organ olan ve kendisini seçen ve denetleyen Merkez Komitesi'nden bir üyeyi görevinden çıkartamaz. Politik Büro'nun MK'dan üye çıkartma yetkisi yoktur. Bu konuda tüzüğün 33., 34., 35., 36., 37. maddeleri hiçbir yoruma gerek bırakmayacak denli açıktır.

Politik Büro hırstan gözü kararmış biçimde, Veli Dursun'u MK üyeliğinden çıkartmakla(!) tüzüğümüzü açıkça çiğnemiş, disiplin suçu işlemiştir. Bu tutumun hesabını kongrede vermek zorundadır.

3) Tüzüğümüzün 45. maddesi, "disiplin cezası, cezalandırılanın yüzüne karşı, *parti toplantısında* verilir. Ceza verilen toplantıya gelmez yahut gizlilik nedeniyle hazır bulunması istenmezse, karar yokken de alınır." der.(abç)

Tüzüğün 42. maddesi de, disiplin cezası verilirken, "yanlışları ve nedenlerini ortaya koymak" der.

Bu iki madde birlikte değerlendirildiğinde, MK üyeliğinden çıkarma kararının ve o da çok özel durumlarda olmak üzere, MK tarafından sözü edilen yoldaşın da katılacağı ve sorunun tartışılacağı bir MK toplantısında verilebileceği açıktır. "Gizlilik nedeni" dışında.

Politik Büro, sorunun, benim de katılacağım bir MK toplantısında görüşülmesini ısrarla engellemiştir. "Gizlilik" kısıtlaması geçerli olmadığı halde (çünkü ben de oradaydım ve yoldaşların tümünü zaten önceden tanıyorum) ve defalarca hatırlattığım halde ısrarla engellemiştir. Politik Büro, bu davranışıyla da tüzüğü çiğnemiştir.

Yukarıda okuduğumuz ikinci ve üçüncü maddeler nedeniyle, Politik Büro'nun aldığı karar, biçim açısından da tüzüğe ve komünist disiplin anlayışına, parti işleyişine terstir.

4) Dahası da var. Bu kararın ardından gelen aylarda Genel Sekreter, pekçok kardeş komünist partisine yazdığı mektupta benim ve yoldaşlarımın Parti'den atıldığımızı duyurdu. Türkiye'de de bu söylendi.

Böyle bir karar alındıysa, ilgili kişilere, örgütlere bildirilmesi tüzük gereği uymaları gereken bir zorunluluktur. Oysa, ne bana, ne attıklarını söyledikleri örgüte bu konuda bir duyuru yapmamışlardır.

5) Böyle bir karar alındıysa, kim, nasıl alabilir? Alındıysa duyurulmayışı bir yana, alınması başlı başına tüzük-disiplin suçudur.

Tüzüğün 45. maddesi, "Merkez Komitesi üyesini veya aday üyesini partiden geçici veya büsbütün çıkarma kararı, ancak Merkez Komitesi'nin üçte iki oy çoğunluğuyla alınırsa geçerlidir. Merkez Komitesi bu kararı kongreye bildirir. Disiplin cezası, cezalandırılanın yüzüne karşı, parti toplantısında verilir." der.

Dolayısıyla, partiden çıkartma kararının geçerli olabilmesi için bu kararın 1) benim de katılacağım bir MK toplantısında alınması, 2) üçte iki çoğunlukla alınması gerekir. Oysa, o toplantıdan bu yana, benim katıldığım, ya da katılmadığım MK toplantısı yapılmamıştır.

Diyelim ki, Politik Büro, ben o toplantıdan ayrıldıktan sonra bahçede gezinen MK üyelerini topladı ve orada bulunan yoldaşlar Politik Büro'nun MK üyeliğinden çıkartma kararını onayladılar. Yine geçersizdir, yine tüzüğe aykırıdır:

i) O toplantı bir MK toplantısı değildir. *Atılım*'da da öyle duyurulmadı. MK üyelerinin bir kısmının bulunduğu bir Politik Büro ile görüşme toplantısıydı.

ii) Benim katılmadığım bir MK toplantısı bu konuda karar alamaz.

7) Tüm bu söylediklerim oportünistlerin ne denli büyük bir disiplin suçu işlediklerinin kanıtıdır. Aldıkları karar geçersizdir. Klikçi bir davranıştır. Ama bir an için hepsini unutun, deyin ki, herşey yöntemince işlemiştir. Bu varsayımla bile, bu kararın kongreye sunulması ve orada görüşülmesi, tüzüğümüzün 45. maddesi uyarınca bir zorunluluktur. Ortada hiçbir gizlilik engeli olmadığına göre benim de kongreye katılarak kararın düzeltilmesi yolunda kendimi savunmama olanak tanınması, yine tüzük gereği, uymaları gereken bir zorunluluktur.

8) Son bir nokta. Toplanacak ilk kongrede tüzüğün 45.maddesindeki, MK üyesinin MK kararıyla çıkartılması bölümü düzeltilmelidir. Düzeltilmediği sürece uymak zorunda olsak da (ki uyduğumuz yukarıdaki maddelerden bellidir) bilelim ki bu bölüm demokratik merkeziyetçiliğe terstir.

(...)

Oportünistler demokratik merkeziyetçiliğin, Leninci parti disiplininin ana düşmanıdırlar.

Atılım'ın Temmuz 1979 sayısından

Bir broşür üstüne

"Emperyalizmin Zayıf Halkası Türkiye" adlı broşürün genişletilmiş baskıları çıktı. Önsözünde belirtildiği gibi bu baskılar "yeni yanlar" taşıyor. Özellikle vardığı politik sonuçlar üstünde durmak zorunluk oluyor.

Yazar savunduğu kimi görüşlerle TKP'nin politikasını yansıtır yönde bir izlenim yaratıyor. TKP adına görüş bildirir bir üslup kullanması, TKP MK Genel Sekreteri İ. Bilen yoldaşın adının sürekli geçirilmesi bu izlenimi güçlendiriyor. Öte yandan kimi sosyalist çevreler de "zayıf halka", "devrimci durum", "barikata çıkmak", "savaş komiteleri" gibi kavramlarla söz konusu broşürü anımsatmak, onu TKP'nin yayınıymış gibi göstermek için uğraşıyorlar. Gerici burjuva basını ve Maocu basın da aynı çarpıtmayı daha kaba olarak yapıyor.

Türkiye Komünist Partisi'nin politikası, Konferans, Plenum kararlarıyla, Merkez Komitesi belgeleriyle, yazılı sözlü merkez yayınlarıyla belirlenmiş, halkımıza duyurulmuştur. Yazar bu belgelerden, yayınlardan, TKP MK Genel Sekreteri İ. Bilen yoldaşın konuşmalarından işine geldiği gibi bölümler seçiyor. Bunları kendi görüşlerine kalkan ediyor, içeriklerini çarpıtıyor.

Bunalımın derinleşmesiyle artan faşizm tehlikesine karşı savaşın önemini küçümsüyor. Güçler dengesini çok yönlü olarak özenle incelemiyor. TKP programının cephe-bağlaşık ilkesinin gereklerini, ulusal demokratik güçlerin birliği politikasını atlıyor. Yığınsal eylem birliği örgütleri olan "can güvenliği komitelerini" amacından saptırmaya, silahlı ayaklanmanın örgütleri, yönünde bir anlam vermeye çalışıyor, "...ayaklanma ve devrim, burjuva devletinin yerle bir edilmesi ve diktatörlük sorunlarının bugün çeşitli yönleriyle pratik sorunlar olduğunu" ileri sürüyor.

Broşür vardığı sonuçlarla, yaptığı önerilerle, TKP'nin eylemlerine, hareket birliğine temel oluşturan politikasına ters düşüyor. Partinin Leninci politikasını bugünkü koşullarda serüvenciliğe götürecek bir biçimde çarpıtıyor.

Sonra, uluslararası komünist hareketin sorunlarına sorumsuzca, günümüz koşullarında kardeş komünist partilerin birliğine hizmet etmeyen bir yanaşımla değiniyor. TKP'nin bu konudaki ilkesel tutumunu çarpıtıyor.

TKP MK Politik Bürosu'nun Açıklama'sı sağ ve "sol" yanlış görüşleri eleştirmenin "parti politikasını çarpıtan" yanlış tutumlarla savaşmanın zorunluluğunu belirtiyor. Marksizm-Leninizm ilkelerinin temelinde, parti kararlarının ışığında ideolojik çalışmayı her alanda geliştirmenin önemini vurguluyor.

Aşağıdaki yazı, 5 Temmuz 1979'da *Atılım*'da basılması için gönderilmişti ama basılmadı. Bu tarihsel belgeyi 9 yıl sonra ilk kez burada yayınlıyoruz.

Bir kitap üstüne

Lenin *Ne Yapmalı*'da Lasalle'in "parti içi savaşımın partiye güç ve canlılık" kazandıracağına ilişkin sözlerini aktarıyor. Ama bu konuda Leninci anlayış "parti içi savaşım iyidir" demekle bitmiyor. Bu savaşımın partiyi ilerletici doğrultuda olması gerekiyor. Bunun için de onurlu sınırlar içinde ve onurlu yöntemlerle yürütülmesi gerekiyor. Tarihe bakınca görürüz ki Lenin, Leninci fikirleri savunanlar, bu gereği uygulamışlar, oportünistler ise sınırı aşmış, yöntemi şaşmışlardır. Leninizm ve oportünizm, yöntemleriyle de ayrılmıştır.

Lenin, parti içi savaşımın sınırını ve yöntemini şöyle özetliyor: "İlkeler ve yeni taktikler için açık savaşım" (Lenin, *Toplu Yapıtlar*, İngilizce basım, c.5, s.360). Parti içi savaşımın *sınırı* ilkeler, fikirler temelinde olmasıdır. Dedikodu, kişisel çamur atmalar sınırın dışındadır. Öte yandan *yöntemde* açıklık, en başta tüm parti üyelerinin olmak üzere, işçi sınıfının, yığınların önünde tartışmayı içerir. Bunu sağlamak merkez organın görevidir.

Açıklık partiyi zayıflatmaz, bölmez, birliği bozmaz. Gizlilikle çelişmez. Lenin, konspirasyonun, politik, ideolojik savaşımı kapsamayacağını açıkça belirtmiştir. Açık fikir tartışması, eleştiri, disiplinle ters düşmez. Tam tersine onu tamamlar. Leninci partinin çelik disiplini, somut eylem kararlarının, ikircimsiz, tek bir yumruk gibi birlikte uygulanmasıdır. Disiplinin özü ideolojik disiplindir. Öz ile biçimin uyabilmesi, oportünist bir parti yönetiminin disiplin kılıfı altında partiyi çiftliğe döndürememesi için tüm parti üyelerinin, işçi sınıfının, yığınların önünde açık tartışma gereklidir. Partinin Leninci birliği, bu birlik temelinde çelik disiplin ancak bu yoldan sağlanır ve korunur.

Lenin'in yalnızca ilkesel planda koydukları değil, tüm yaşamı, Bolşevizmin tarihi bu doğrultudadır. Lenin *Iskra*'nın editörüyken, Menşeviklere sayfalarını açmış ama açık olarak yanıtını da vermiştir. Menşevikler *Iskra*'yı ele geçirince ise Lenin'in yazılarını basmamışlardır. Lenin Merkez Komitesi'ndeyken, MK'ne gelen eleştirileri iyi karşılamıştır. Lenin'in, Bolşeviklerin tavrı, devrimin ancak doğru yoldan gidilirse gerçekleşeceğini bilen, doğruların ortaya çıkmasından, dolayısıyla oportünist görüşleri sergileyici, doğru görüşleri güçlendirici açık fikir tartışmasından korkmayan bir tavırdır. Oportünistlerin tavrı ise tersinedir. Oportünizmle Leninizmin yöntemlerde de ayrılması raslantı değildir.

Lenin Merkez Komitesi'ndeyken şöyle diyor:

> "MK'nın görüşüne göre, tüm parti üyelerine merkezi organları eleştirmede, onlara saldırmada en geniş özgürlüğü vermek gereklidir. Böyle saldırılara, boykot, olumlu işten uzak durmak, ya da parasal kaynakları kesmek eşlik etmiyorsa, MK bu saldırılarda kötü birşey görmez. Merkez Komite kendine karşı eleştiriyi yayınlayacağını belirtir." (Lenin, *Toplu Yapıtlar*, İngilizce Basım, c.34, s.223)

Bu Leninci anlayışla, partimizin yönetiminin de Leninci doğrultuda davranacağı inancıyla biz de eleştirilerimizi *Atılım*'a gönderiyoruz. Bu eleştirilerin Atılım'da yayınlanması partimiz için büyük bir ileri adım, yeni bir atılım olacaktır. Türkiye devrim hareketinin önündeki sorunların Leninci çözümünü çabuklaştırıcı sonuç verecektir.

Partili yoldaşlarımıza önce şunu duyuralım. Bu yazıyı yazan yoldaşların bağlı olduğu örgüt, partimiz yönetimine ne bir boykot içindedir, ne parasal kaynaklarını esirgemektedir, ne de olumlu çalışmadan uzaktır. Bu

(Devamı 10. sayfada)

(Baştarafı 9. sayfada)
açıdan eleştirilerimiz parti birliğini yıkıcı değil, Leninci temelde güçlendirici yöndedir. Açıklığıyla da Leninci yöntemdedir.

Temmuz *Atılım*'ında "Bir Broşür Üstüne" başlıklı bir yazı çıktı. Bu yazıda sözü geçen "yazar"ın adı çevresinde aylardır komünist morali çiğneyen dedikodular dönmektedir. Kitaba kimi parti yöneticileri yasak koymuştur. Dedikodular ve yasak parti dışına dek sızmıştır. Artık bu konuyu açık tartışmak, en azından dolanan haksız dedikoduları temizlemek, sorunu kulisçilikten parti ruhuna sokmak yalnızca ilkesel değil, pratik bir gereklliliktir.

Atılım'da çıkan yazıda ileri sürülen ama çoğuna gerekçe ve kanıt gösterilmeyen eleştiriler asılsızdır. 1977 Konferans kararlarına göre, Türkiye emperyalist zincirin *zayıf halkasıdır.* 1978'de daha da zayıf bir halka olmuştur. Yine Konferans belgelerinde *devrimci durumun* üç belirtisi bir bir sıralanmıştır. Burjuvazinin eski yöntemlerle yönetemediği, emekçilerin eskisi gibi yaşamak istemedikleri ve yığınların artan hareketliliği ayrıntılı belirtilmiştir. Kitap, zayıf halka dendiği için devrimci durumu yakıştırmış değildir. *Barikata çıkmak* ise Bilen yoldaşın konuşmasında açıkça belirtiliyor. Konferans 1977'de oldu. 1978'de daha da çok siyasal cinayet işlendi. "Barikata zorluyorlar bizi" sözü değiştiyse, ancak "daha çok zorluyorlar" olarak değişmiş olabilir. "Savaş komiteleri" anlayışına gelince, bu can güvenliği için kurulacak komitelerin nesnel olarak başka bir anlam taşıyamayacağından kaynaklanmaktadır. Görüldüğü gibi hiçbir görüş, söz ya da karar çarpıtılmamaktadır.

Evet, Konferans kararlarının ruhu çarpıtılıyor. Ama bu çarpıtma ne yazık ki partimizin kimi yöneticilerince gerçekleştiriliyor. CHP ile işbirliği için ilkesel ödün yoluna gidildi. Bu nedenle Konferans Raporu'nun, Kapanış Konuşması'nın militan ruhu unutturuluyor.

Kitap artan faşizm tehlikesine karşı savaşı küçümsemiyor. Tam tersine TKP'nin nicel, nitel güçlenmesinin faşizm tehlikesine karşı da, ulusal demokratik cephe için de anahtar sorun olduğunu vurguluyor. Bunun için görevleri koyuyor. Yetkili, sorumlu bir yoldaşın, partisinin önündeki görevleri koyması kadar olağan bir davranış olamaz. Bu başlı başına bir görevdir. Disiplinsizlik değildir. Görevlere katılınmayabilir. Ama katılmamak için, bu görevlere Leninizm ve Türkiye koşulları açısından bakmak ve açık tartışma yoluyla bir sonuca ulaşmak gerekir. Getirilen görüşlere karşı parti düşmanıymış gibi bir tutum almamak gerekir. Gerçekte, görevler değer yargısından çok ilkeseldir.

Kitap eylem birliğine karşı ne bir söz, ne bir öz taşıyor. Yalnızca görevleri ilkesel koyduğu için, bu ilkesel koyuş CHP yöneticilerini "ürküteceği" mantığıyla cepheyi atlamakla suçlanıyor. Suçlama kuyrukçuluk taşıyor. İşte açık, dobra eleştiri.

Can güvenliği komitesi, ne gibi araçlarla canın güvenliğini sağlayabilir? Bu tür araçlar kullanması eylem birliğiyle çelişir mi? İleri demokratik halk devrimini gerçekleştirebilecek, böylece faşizmi önleyecek devrimci bağlaşıkları yok mudur işçi sınıfımızın? Vardır. Ama bağlaşıklık olarak bir tek CHP'ye bel bağlandı mı bunlar görülemez. Rusya'da gerek 1905'de, gerekse 1917'de eylem ve cephe birliği devrimci yöntemlerle gelişmemiştir.

"Bir broşür üstüne" yazısında kanıt olarak bir tek alıntı veriliyor kitaptan. Bu da yine kanıtı gösteren yoldaşların Leninizme ters düştüklerini belgelemenin ötesine geçmiyor. Çünkü alıntıda söylenen doğrudur.

Devrimci durumda, ayaklanma, devrim, diktatörlük gibi sorunların pratik propagandasını yapmak, çeşitli savaş biçimlerine bu açıdan hazırlanmak görevdir. Çeşitli yönleriyle derken işte bu propaganda, hazırlık yönleri kastediliyor. Konferans Kapanış Konuşması, işte bu anlamda "barikata çıkacağız" diyor. Hemen barikata mı çıkılacaktı? Yoksa bu Parti kadrolarını, ileri işçileri eğitme yönünde bir hazırlık propagandası mıydı?

Partimizin konumunda bir gerileme olmuştur. Bu gerilemeyi açıkça koymak, çıkış yollarını arayıp bulmak zorundayız. Partimiz tarihsel görevlerle karşı karşıyadır.

"Bir yanlışı içtenlikle açıklamak, nedenlerini saptamak, ona yol açan koşulların çözümlemesini yapmak, düzeltme yollarını tartışarak ortaya çıkarmak-işte ciddi bir partinin simgesi budur. Görevlerini yerine getirme, *sınıfı* ve de *yığınları* eğitme ve yetiştirme yolu budur," (Lenin, *Toplu Yapıtlar,* İngilizce Basım, c.31, s.57)

İşçinin Sesi'nin 255. sayısında çıkan yazıdan bölümler

Kim kimin matbaasını gaspetmiş?

"Burada merkezlenen 'işçi sınıfı düşmanlarının sesi', işçi sınıfı hareketinin malı iken *gaspettikleri matbaadan* küfür, yalan ve çarpıtmalar çıkarır dururken *Gerçeğin Sesi*'nin daha güçlü çıkması zorunludur."(abç)

Bu satırlar menşeviklerin İngiltere'de çıkarmaya başladıkları *Gerçeğin Sesi* adlı aylık bültenin Ocak 1984 tarihli sayısında yer alıyor.

"Huylu huyundan vazgeçmez" diye boşuna demedik. *İşçinin Sesi*'nin çıkışından bu yana 5 yıl geçti. Menşeviklerin yukarıda sözünü ettiği matbaa konusu, normal olarak 5 yıl önce gündeme gelmeliydi. Gelmedi. Bunun mutlaka çeşitli nedenleri vardır. Fakat, 5 yıllık bir gecikmeyle de olsa, *Gerçeğin Sesi*'nde yazılanlar, bu nedenler arasında, menşeviklerin eski pislik saçma yöntemlerinden vazgeçmesi gibi bir nedenin olmadığını gösteriyor. Bu yazıda değineceğimiz konu, *İşçinin Sesi* tarafından gaspedildiği öne sürülen matbaanın kısa geçmişidir.

Sözü edilen matbaanın kuruluşu, *İşçinin Sesi*'nin yayın hayatına başlayışıyla sıkı sıkıya bağlıdır. *İşçinin Sesi* Şubat 1974'de yayınlanmaya başladı. İlk birkaç sayıdan sonra, böyle bir gazetenin kendi basım olanaklarına sahip olması gerektiği fikri kafalarda belirmeye başladı. İşte bu dönemde, o sırada İngiltere parti örgütü sekreteri V. Dursun yoldaşımızın önerisi ve başı çekmesiyle, *İşçinin Sesi*'ni basacak bir matbaanın kurulması yolunda ilk adımlar atıldı. O dönemde parti merkezi ne böyle bir matbaayı kurmayı, ne de kurulması planlananı maddi olarak desteklemeyi düşünüyordu. İngiltere örgütü ise zaten maddi yardım istemeyi aklından bile geçirmiş değildi. Her işte olduğu gibi bu işte de anlayış, "merkezden istemek" değil "merkezi güçlendirmek" yönündeydi. Ve bu anlayış doğrultusunda, tüm maddi olanaklar zorlanarak, borç-harç ile ama merkezden tek bir kuruş ve tek bir kadro almadan matbaanın temelleri atıldı. Kısa bir süre sonra da, yine merkezi güçlendirme anlayışının, laftan öteye, somut göstergeleri ortaya konmaya başlandı.

Buraya dek söylediklerimizi, o dönemde Bilen yoldaşın V. Dursun ve F. İzlem yoldaşlara yollamış olduğu bir mektupla noktalayalım. "Benim çok değerli ikizlerim" diye başladığı 11.11.1974 tarihli mektubunda şöyle diyordu Bilen yoldaş:

"Dün, bizim *Savaş Yolu* geldi. Çok beğendik. Elimde bir tanecik tir. Arkası gelir gelmez ikizlere hemen yollayacağım. Bravo bizim Keskinlere, Leventlere, Sapancı ve Sakaryalara. Bak, bu işte girişim senin Dursun. Çok sağol. Basacakların da reklamları var. Sanırım, yakında onlardan birisini çağırmak gerekecek. Çok önemli işler var. Onlar becerir. Çok sağlam bir kadro yetişiyor. Girişimleri yerinde. Çok büyük ümitler, çevrenler açıyor çalışmaları."

Yazılanların üstüne yorum yapmak gerekmiyor herhalde. Ancak bir noktayı açmakta yarar var. 1974 yazından, İngiltere örgütünü tümüyle partiden attıklarını söyledikleri 1979 yılına kadar merkezden tek bir kuruş alınmamıştır! Tam tersine bu süre içinde merkeze binlerce sterlinlik nakdi ve aynı katkı yapılmıştır...

(...)

Kim, neyi gaspetmiş?

Menşevikler, *İşçinin Sesi*'nin "gaspettiği" bir matbaadan söz ediyorlar. Bu öylesine abes bir suçlama ki, suçlama olmaktan çıkıp traji-komik bir çaresizliği gösteriyor.

Matbaanın nasıl, hangi kaynaklarla ve kimin girişimi ve çalışması ile kurulmuş olduğunu gördük. Demek ki bu noktalardan çıkarak matbaayı sahiplenmek söz konusu olamaz. Öyleyse bu sahiplenmeye temel olabilecek tek unsur, *moral* bir unsurdur. Yani, her parti örgütünün (ve de her partilinin) yaptığı ve de sahip olduğu herşey, merkeziyetçilik anlayışı temelinde merkezin malı sayılır. Bu noktada bir terslik yoktur. İngiltere örgütü, İngiltere örgütü olduğu sürece bağlı olduğu merkeze karşı bu anlayışla hareket ettiği için, matbaayı doğal olarak partinin matbaası olarak nitelemiştir. (Yine küçük bir nokta: İngiltere örgütünden başka kimsenin de matbaayı, parti matbaası diye değerlendirdiğini bilmiyoruz. Bu da aradaki anlayış farkını ne güzel gösteriyor.)

Şimdi gelelim bu matbaanın gaspedilmesine...

(...)

İngiltere örgütü, menşevikler tarafından *İşçinin Sesi*'ne karşı el altından çamur atmaların başladığı, yoğunlaştığı ve açık saldırıya dönüştüğü dönemde, hiçbir an matbaanın MK'nın malı olmadığı gibi bir görüşe sahip olmadı. Parti merkez kliği ne yaparsa yapsın, hangi saldırıyı örgütlerse örgütlesin aynı MK'nın disiplinine bağlı olduğumuzu varsaydığımız sürece "neyimiz varsa parti merkezinindir" anlayışından ayrılmadık. Parasal kaynaklarımızı sakınmadık ve bize saldıran yazıların çıktığı *Atılım*'ları, partinin verdiği görev olduğu için matbaada basmayı sürdürdük. İngiltere'deki örgüt ve dolayısıyla tek tek parti üyeleri de MK'nın disiplinine bağlı oldukları sürece kendilerini (tüm olanaklarıyla birlikte) MK'ya ait sayıyorlardı. Ve bu anlayışı sonuna dek sürdürdüler.

Ne zaman ki MK İngiltere örgütü ile her türlü bağı kesti, mektuplara, raporlara yanıt vermedi ve sonunda da İngiltere örgütünün kendileriyle hiçbir ilişkisi kalmadığını ilan etti, işte o zaman yepyeni bir durum ortaya çıktı. Artık İngiltere'yi ve *İşçinin Sesi*'ni MK'ya bağlayan bir disiplin ve dolayısıyla da hiçbir normal bağ ortada yoktu.

(...)

Ortaya çıkan bu durum karşısında menşevik yönetim kliğinin, İngiltere örgütünü, sayısız partili komünisti ve *İşçinin Sesi* ile ilişkili herşeyi reddetmişken, söz konusu olan matbaa üstünde hak iddia etmesi gülünç olmaz mıydı? Nitekim sonradan öğrendik ki bu konuda MK'larında tek bir kelime bile konuşmamışlardır. Ama bunu moral açıdan bir hakları olmadığını düşünerek yaptıklarını hayal etmeyelim. Nasıl olsa istersek vermezler diye düşünmüş oldukları açıktır. Halbuki ne kadar yanlış düşünmüşler. Çünkü o dönemde bizler moral açıdan hiçbir zorunluluğumuz kalmamış olduğu halde matbaayı onları devretmek için bekliyor ve yeni durum için hazırlık yapıyorduk.

Tüm örgüt partiden atıldıktan sonra yalnızca bizlerin özverisiyle ortaya çıkan matbaayı bizden istemeleri için *onların moral bir hakları* yoktu ama, tüzük gereği parti örgütlerinin malları MK'nın olduğu için matbaayı o anda birdenbire parti malı sayıp bizden *isteyebilirlerdi.* İngiltere'deki yoldaşlar, bu olanağı dikkate alarak bir toplantı yaptılar ve "isterlerse veririz, vereceğiz, hiçbir hakları olmadığı halde, konuyu 1930'ların çirkin düzeyine indirmelerine izin vermeyelim, parti malını vermediler dedirtmeyelim" kararını verdiler. Bu nedenle söz konusu matbaayı bir yanda tutarken *İşçinin Sesi* kendisine yeni matbaa kurdu. Bu şekilde kağıttan kiraya, her kalemde çifte harcama yaparak 2 matbaa ile aradan 5 yıl geçti. Yine istemediler. Ancak ondan sonra söz konusu matbaayı tasfiye ettik.

Bu operasyon *İşçinin Sesi*'ne ağır mali darbe vurdu. Karşılığında, hiç olmazsa bize partinin matbaasının üstüne yattılar dememiş olmalarını kazandığımızı sanıyorduk. Yanılmışız. Şimdi öğreniyoruz ki matbaayı yine gaspetmişiz. Yarın İngiltere örgütünü, *İşçinin Sesi*'ni ve bugün *İşçinin Sesi*'ne gelmiş olan tüm eski partilileri de gaspettiğimizi ileri sürerlerse şaşmamak gerekecek herhalde. Bu ne zavallı bir anlayıştır.

"Çözüm ne" diye soran işçi sınıfımız, sorusunun yanıtını da kendisi veriyor

Görünen k"y kılavuz ist mez

İşçiler, Türk-İş'in Sakarya ve Adana mitinglerinde "çözüm ne" diye haykırdılar. Türkiye işçi sınıfı çözümü alanlardan, kendi örgütlü gücünden bekliyor.

İçi geçmiş burjuva parlamentosu burjuvaların olsun, alanlar bizimdir! Çözüm, işçi sınıfımızın alanlara akıttığı devrimci gücü, örgütlülüğüdür. Sömürüsüz bir dünya kurmak için yürüttüğü sınıf kavgasıdır. Devrimdir!

Elif Toprak

Fabrikalarda açlık grevleri, yemek boykotları, iş bırakma vb. derken, işçi sınıfımız devrimci istemlerini alanlara taşırmaya başladı. Türk-İş'in düzenlediği işçi mitinglerinde, işçilerin savaşkan soluğu miting meydanlarını bir baştan bir başa fethetti.

Mitinglerin ardından burjuva basında yapılan değerlendirmelerde öne çıkan şu: "Türk-İş mitingleri siyasal parti mitinglerinden daha büyük kalabalıkları topluyor." Bu demektir ki, emekçi yığınlar bu düzenden umudu kesip, yavaş yavaş devrimci proletaryanın yanında saf tutmaya koyuluyorlar.

Siyasal partilerinkine oranla çok daha kalabalık, coşkulu geçen işçi mitingleri... Bu mitinglere halkın gösterdiği ilginin, verdiği desteğin, katılımın, ancak devrimci durumlarda tanık olduğumuz bir niteliğe doğru tırmanması... Yöredeki pazarcıların, esnafların, üreticilerin işlerini bırakıp, miting alanlarına heyecanla koşturması... Esnaf ve Zanaatkârlar Federasyonu, Ziraat Odaları Başkanlarının "işçilerin eylemleri üyelerimize cazip gelmeye başladı, tabanımızı zor tutuyoruz." biçimindeki mesajları... Gençliğin işçi sınıfının eylemleriyle bilenen savaşım tutkusu... Emekçi kadınların, öğrenci kızların büyük sıçramalarla açığa çıkan devrimci enerjisi... Toplumsal başkaldırı psikolojisinin, yazarını, çizerini, sanatçısını içine alarak halka halka yayılması... 12 Eylül döneminde Yılmaz Güney'in adını ağzına almaktan korkan uzlaşmacı aydınların birden halkın devrimci sanatçılarının en yakın "dostu" kesilmekte birbirleriyle yarışa girişmeleri... Sinemadaki sansür olayını protesto için sokağa çıkan film sanatçıları, vb...

Bütün bu gelişmeler, işçilerin, emekçilerin, aydınların bir kez daha kolay kolay örgütlenemeyeceğinin, toparlanamayacağının hayallerini kuran Türkiye burjuvazisinin gözleri önünde yaşanıyor. Yarattığı korku senaryolarıyla, yığınları yeterince sindirebileceğini sanarken, şimdi 1 Mayıs'ların korkusuyla titreyen Türkiye burjuvazisinin egemenliği altında yaşanıyor. Bu tablo, burjuva egemenliğini tehdit eden baş tehlikenin nereden kaynaklandığını göstermiyorsa neyi gösteriyor?

Burjuvazinin hesapları tutmadı

Önce faşizm, ardından gerici otoriter yanı ağır basan güdük bir parlamentarizm ile 10 yılını garanti altına alma hesapları yapan burjuvazi, devrimci kabarmanın bu denli erken, bu denli derinden bastırmasını beklemiyordu. Şimdi o, işçi sınıfının alanlara taşırdığı gücü, emekçi halkın militan eylemlere dönüşen öfkesinin büyüklüğünü gördükçe, hesaplarının tutmadığını acı içinde itiraf etmeye koyuluyor. Sözümona halk desteğiyle parlamentoda sağlanan eğreti ANAP çoğunluğuna dayanan bir siyasal "istikrar"ın(!), nasıl tuzla buz oluverdiğini dünya alem seyrediyor.

Burjuva dünyası, ekonomik alternatifinin olmayışına, siyasal açıdan da bir "alternatifsizlik" bunalımının eşlik etmesinin kabusunu yaşamaya başladı. Daha çok kısa bir süre öncesine kadar, halkın burjuva iktidara karşı tepkisinin keskinleşmemesi, muhalefetin mızmız ve güdük bir parlamentarizm dalaşının dışına taşırılmaması için burjuvazi DYP'sini de, SHP'sini de dizginleyip, silikleştirmeye bakıyordu. Şimdi bu partileri yığınların gözünde "yeni siyasal alternatifler" olarak hazırlayabilmenin telaşı içinde koşturuyor.

Kimi burjuva kesimler "Özal biraz daha kalsın ama aklını başına toplayıp bir parça ipleri gevşetmesi koşuluyla" diyorlar. Kimisi, ANAP'tan Karaduman vb. öncülüğünde parçalar koparak, ya da desteği Demirel'e vererek Özal'a yine burjuva sağ alternatif yaratma hazırlıkları içinde. "Halk Özal ile burjuvanın sağından yaka silkti, sola kaydı, o nedenle biz de burjuva solunu piyasaya sürmeliyiz" diye düşünerek, SHP atına oynayanlar var. Kimisi, "olaylar devrimci duruma doğru tırmanıyor, bize yeni bir faşist örgütlenme gerek" diyerek, Türk-İslam sentezine kan verme, ANAP'ı parçalayıp buna uygun bir parti haline getirme peşinde. Tüm bunlardan, karışık çorbalar, burjuva koalisyonlar çıkarmak isteyenler var. Bir de "ara rejim" tartışmaları eksik olmuyor.

"Ara rejim" tartışmaları, 1989'daki cumhurbaşkanlığı seçimine yönelik olarak, adaylık için sivrilen Özal gibi, Evren, Üruğ gibi bazı isimlerin birbirini yeme tezgahlarına eşlik ederken, şimdilik hiç kimse "ara rejim" alternatifine açıktan sahip çıkmıyor. Bu tartışma daha ziyade, tarafların birbirlerini tehdit etme ve halkın gözünde yıpratma ya da halka gözdağı verme manevralarına malzeme oluşturuyor.

Aklı başında burjuva yazarlar ise, halk kitlelerinin öfkesini yatıştırabilmek için artık "laf" değil, "para" gerektiğine işaret ediyorlar. Dış borç krizinin bu iş için gerekli parasal kaynakları tükettiği, o nedenle de durumun çok vahim olduğu mesajını veriyorlar. Türkiye ekonomisinin yatırıldığı ameliyat masasının

başına üşüşmüş yerli ve yabancı finans çevrelerinden "bu ekonomiyi borçlarını ödeterek mi saklasak, yoksa ödetmeyerek mi?" tekerlemeleri yükseliyor. İkinci Özal hükümeti "bir beş yıl daha bu acı ilacı içmelisiniz" diyerek, kriz sancıları tutmuş Türkiye kapitalizminin derdine derman arıyor. Ama elindeki burjuva reçeteler, halkın gazabını büyütmekten başka da bir işe yaramıyor. Bugünkü durumu çözümlemeye ve politik gidişi kestirmeye çalışan burjuva yazarlar "bozbulanık görünen gelişmeleri tek bir şeyle açıklayabiliriz" diyorlar: "Belirsizlik"!

Burjuva parlamentarizmi çürük kokular yayıyor

Burjuvazinin medar-ı iftiharı, ulusal egemenlik organı TBMM işte bu "belirsizlik" ortamında politika sanatını icra ediyor. Sille tokat açılıyor ve Türkiye Cumhuriyeti'nin bütçesini yine tekmeler, tokatlar ve küfür sesleri eşliğinde bağlıyor. Garip mi? Hiç değil. Tam tersine, layığı tam da budur. Böylece burjuvazi, çürüyen değerlerini, çürük kalitesine uygun bir vitrinde teşhir etmiş oluyor.

Burjuvaziyi en fazla korkutan şey, emekçi kitlelerin bu gerçekleri giderek bilince çıkartarak, kurtuluşlarını işçi sınıfının örgütlü gücünde aramaya başlamalarıdır. Türk-İş mitinglerinin ardından sendikacıların yaptıkları değerlendirmeler gelişmenin bu yönde olduğunu gösteriyor: "Partiler muhalefet işlevlerini yerine getiremiyorlar, halk sendikalara umut bağladı."

"Artık canımıza yetti!" diyerek haykıran yığınların öfkesi karşısında burjuva partilerinin muhalefetinin değeri düştükçe, işçi sınıfımız alanlarda devleşiyor. Burjuva düzeninin krizi derinleştikçe, parlamentosu da parası gibi değersizleşiyor.

Bütün bunların kaç para ettiğini sergilemek de ne hoştur. Ama burjuvalar bize pek iş bırakmıyorlar. İpin ucunu kaçıran Özal, yerel seçimlerle ilgili planının anayasaya uymaması konusunda, "bir defayla birşeycik olmaz" vecizesini yumurtlayıveriyor. *Milliyet* yazarı Teoman Erel, Özal'ın bu "çapkın"lığını "kızımız Vaziyet az biraz hamile" yazısıyla açık ediyor.

Bütün bunlar, derinleşen kriz koşullarında burjuvazinin yönetemezlik noktasına doğru kaydığını, ihtiyar burjuva parlamenterizminin gün geçtikce "iktidarsız"laştığını göstermektedir.

Burjuvazinin, alanlara koşan halkı "korkutmak" ya da "kandırmak" dışında seçeneği yoktur. Zaten onun bugün sahnelediği piyes de, bu iki rolün etrafında dönenip duruyor. Kah Evren ve Özal korkutmaya, burjuva muhalefet partileri kandırmaya çalışıyor. Kah Evren korkutma rolünü üstleniyor, Özal kandırma pozisyonuna geçiyor, vb., vb.

Ama burjuvazi açısından işin kötüsü şu ki, aynı piyesler yıllardır sergilene sergilene işin tadı kaçtı. Bu tür piyesler inandırıcılığını yitiriyor. Sahneye çıkan sözümona yeni oyuncular da bayatlamış rolleri bilmem kaçıncı kez oynamaktan öte bir iş yapmış olmuyorlar.

İşte, başrollerinde Yağcı'ların rol aldığı senaryo da böyle bayat bir örnektir. *Alınteri* dergisi, işçi kökenli milletvekillerine "geldiğin yeri unutma" diyor. "Türk-İş eylemlerine parlamento içi ve parlamento dışından destek sağlamak en başta işçi kökenli milletvekillerine düşüyor" diye hatırlatma yapıyor. (*Alınteri*, sayı:16)

Bunlar resmilerin meymenetsiz, burjuva liberal, parlamentarist cibilliyetlerini onbininci kez ortaya koyan satırlarıdır. Oysa devrimci proletarya, "işçi sınıfının burjuvaziden bağımsız çıkarlarının temsilcisi olarak gidemeyeceksen, burjuva meclisine gitme" diyor. Buna rağmen gideni ise "sana uğurlar olsun" diyerek sepetliyor.

"İşçi" kökenli, eski "solcu", "Kürt" kökenli SHP milletvekillerinin, çoğu işçilerin mitinglerine destek sağlamak için değil, işçilerin emekçilerin desteğini, mensub oldukları burjuva partisine taşımak için koşturuyorlar. Sağıyla, soluyla, burjuva partilerinin gerek parlamento içindeki gerekse parlamento dışındaki muhalefetlerinin amacı nedir? İşçileri, emekçileri, Kürt halkının savaşımını şu ya da bu yoldan düzenin sınırlarına hapsetmek değil mi?

Türk-İş mitingleri birbirinin ardısıra patlamaya başlayınca, burjuva partiler "aman sokakları boş bırakmayalım" endişesiyle kendilerini sokaklara vurdular. DYP'sinin, SHP'sinin, RP'sinin oradan oraya mitigler peşinde koşturmasının nedeni, ezilen yığınların, alanları doldurmaya başlamış olmasıdır.

İşçi sınıfı çözümü kendi örgütlü savaşımından bekliyor

Meydanları dolduran kalabalıklara, burjuvaların herbiri kendi politik meşrebine göre birşeyler "sunuyor". Demirel, özünde Özal'ın politikasından değişik hiçbir şey söylememenin boşluğunu artistik yeteneğiyle doldurmaya çalışıyor. Burjuvazi, kendi değer, yasa vb. sisteminin çürümesinin genelde yarattığı boşluğu, halk yığınlarının afyonu "din" ile doldurmaya bakıyor. Emekçi halkın kavgasının sokağa döküldüğünün bilinci içinde, dinsel propaganda ve örgütlenmede de asıl sokağa önem veriyor. Refah Partisi'nin sözüm ona Filistin mitingleri, burjuva iktidarların zam ve zülmü altında inleyen yoksul Anadolu halkının isyanını çarpıtan, tamamen gerici özlü tuzaklardan öte değildir.

Burjuvazinin solu, paşazade İnönü'nün partisine gelince... Sosyal demokratlar, "işkence, Kürt halkının sorunları" gibi konularda parlamentoda geveledikleri liberal gevezelikle kendilerine halkın "temsilcisi" süsünü vermeye çalışıyorlar. Ama, işçilerin, emekçilerin oluk oluk aktığı miting meydanlarında yaldızları çabuk dökülüyor.

SHP, muhalefetin öncülüğünü işçilere kaptırmamak için koşturduğu İstanbul mitinginde, halkın düzeni tehdit eden kini karşısında, kendi burjuva kimliğini ele vermekten kaçınmadı. Miting, halkın belini büken Özal'ın zamlarına karşı düzenlenmişti. Oysa miting boyunca SHP'nin saldırdığı şey, "zama zulme karşı tek yol devrim" yazılı pankartlar ve benzeri sloganlar oldu. Sonra da burjuva köşe yazarları, SHP mitinglerinde "eksik olan birşeyler"den dem vuruyorlar. *Cumhuriyet* yazarı Hasan Cemal, "muhalefet dalgası kabarıyordu gerçekten, fakat eksik olan birşey vardı, ama neydi" diye yazıyor. (*Cumhuriyet*, 10 Nisan 1988)

Eksik olan şeyin ne olduğu belli değil mi? Gerçeği gözden gizleyebilmek için, suçu kalkıp da SHP liderinin "ölgün" sesinde vb. aramasınlar. Devrimci işçiler, tepesine hangi lider gelirse gelsin, hiçbir burjuva partisinin kendilerine veremeyeceği şeyi çok iyi biliyorlar. Hasan Cemal'in "ama neydi" diyerek sorduğu şey, halkın miting alanlarında aradığı devrimci coşkudur, devrimci çözüm yoludur.

İşçiler, Türk-İş'in Sakarya ve Adana mitiglerinde "çözüm ne" diye haykırdılar. Türkiye işçi sınıfı çözümü alanlardan, kendi örgütlü gücünden bekliyor.

İçi geçmiş burjuva parlamentosu burjuvaların olsun, alanlar bizimdir! Çözüm, işçi sınıfımızın alanlara akıttığı devrimci gücü, örgütlülüğüdür. Sömürüsüz bir dünya kurmak için yürüttüğü sınıf kavgasıdır. Devrimdir!

Türk-İş'in yanlışlarının üstüne atlayıp, onları bölücü amaçlarla kullanmak isteyenler var

Türk-İş'in yanlışları düze, b"lücülerin h vesleri boşa çıkmalıdır

Bölücülerin "eleştiri" leriyle, işçi tabanın yanlışlara tepkisi arasında dağlar kadar fark vardır. İşçiler, yeni konfederasyon görüşlerinin bölücü amacını görüyorlar. Ve ayrıca, işçi taban bileğinin gücünü göstermediği zaman, eskiden DİSK'in de benzer geri adımlar attığını biliyorlar. Demek ki sorun, DİSK mi Türk-İş mi değil, militan tabanın söz ve karar sahibi olduğu, sendikal demokrasinin işlediği bir yapıdır.

Özal işveren örgütleriyle (TOBB-TİSK-TÜSİAD) 2 Mayıs'ta bir toplantı yaptı. Bu toplantıda ele alınan bir konu, devlet-özel sektör rekabetiydi. Özel sektör, devletin, serbest piyasa ekonomisine uymasını ve özel sektörle kamu sektörünü yasalar karşısında eşit görmesini istiyordu. Toplantının özünde yatan asıl önemli sorun ise işçi hareketiydi. Grevler büyük bir tırmanışa doğru gidiyordu. Grevlere, işçi ücretleri artışına hükümet engel olmalıydı. Halit Narin bu görüşünü toplantıda açık dile getirdi: "Pırıl pırıl fabrikaların önüne grev çadırlarının, barakalarının kurulması önlenmelidir."

İşverenlere güvence veren Özal, Türk-İş temsilcileriyle de bir toplantı yaptı. Bu toplantıda ulaşılan sonuca göre, kamu kesiminde ücret zammı 1988 yılı için % 58 olacak ve zamlar ücretlere 6 ayda bir yansıtılacaktı. Eğer yapılan zam enflasyonun altında kalırsa, aradaki fark yeni dönem toplu sözleşmesinde telafi edilecekti. Enflasyon ise 1988 için % 50, 1989 için ise % 30 olarak kabul edilecekti.

İşçiler, Türk-İş'in hükümetle yaptığı anlaşmaya karşı çıktılar. İşçilerin karşı çıkışının tamamen haklı nedenleri vardı.

Bir kez, bu anlaşma tam da Özal'ın işverenlere verdiği güvenceyle üst üste düşüyordu.

Sonra, 6 aylık sözleşmeler burjuvazinin işçiye veriyor gözüküp de vermediği bir toplu sözleşme yöntemidir. İşçiler, 6 aylık sözleşmelerdeki işveren oyununu çoktan gördüler ve buna karşı savaş vermektedirler.

Türk-İş'in kabul ettiği %58'lik ücret zammı da işçilerin tepkisine neden olan maddelerden birisidir. Bu toplantı öncesinde Türk-İş toplu sözleşmelerde talep edilecek ücret zammının %90'dan aşağı olmayacağını söylüyordu. Bu sözünü tutmadı.

Enflasyon oranı 1988 için %50, 1989 içinse %30 olarak kabul edildi. Oysa burjuvazinin kendi kaynakları 1988 için enflasyon oranını % 75 olarak göstermektedir. Böylece zamla enflasyon arasındaki farkın telafi edilmesi yeni dönem toplu sözleşmelere, yani iki yıl sonraya ertelenmiş bulunmaktadır. İki yıl burjuvazi işçinin parasını işletecek, kârını sağlayacak ve iki yılın sonunda yükselen enflasyon karşısında hiçbir değeri kalmamış olan bir miktarı fark diye işçiye ödeyecek.

Türk-İş bu anlaşmayla başkanlar kurulunun almış olduğu kararlara ters düşmüştür. Orada "toplu sözleşmelerde alınacak ücret zammı enflasyonun altına düşmeyecek" denilmişti.

Başkanlar kurulu birçok ilde eylem, miting, toplantı yapma kararları da almıştı. Bunlar da Ramazan dolayısıyla ertelendi. Bu da haklı olarak tepki toplayan büyük bir eksikliktir.

Tam da işçi sınıfı başı çekip kent ve kır emekçilerini etrafında toplarken, bu olumsuz karar Demirel'in ekmeğine yağ sürdü. Türk-İş'in bıraktığı boşluğa Demirel azgınca saldırdı. Kanlı ellerine bakmadan "son nefesime kadar demokratım" diyen Demirel küçük burjuvazinin, emekçi katmanların demokratik taleplerini sömürmeye çalıştı.

Türk-İş bugün tarihsel bir misyon üstlenmiş durumdadır. Dost ve düşman gözünü açmış ona bakmaktadır. Onun aldığı olumsuz kararlar dostların içini sızlatırken, düşmanların ekmeğine yağ sürüyor. Düşmanlar sendikal birliği parçalamak için Türk-İş'in bu olumsuz tavırlarından yararlanmaya çalışıyorlar. Yeni konfederasyonlar kurma, DİSK'i açma gibi birlik düşmanı görüşlerini ortalığa yeniden çıkarıyorlar.

İşçiler Türk-İş'e tepkilerini gösterirken örgüte yapıcı yaklaşıyor, sendikal birliğin bozulmaması için çaba harcıyorlar. Bölücülerin "eleştirisi"yle, işçilerin tepkisi arasında dağlar kadar fark vardır. İşçiler sorunlarının Türk-İş bünyesi içinde çözülmesi gerektiği inancındadırlar. Yeni konfederasyon görüşünün birliğe karşı olduğunu görüyorlar. Ve ayrıca, işçi taban bileğinin gücünü göstermediği zaman, eskiden DİSK'in de benzeri geri adımlar attığını biliyorlar. Demek ki sorun, DİSK mi Türk-İş mi değil, militan tabanın söz ve karar sahibi olduğu bir sendikal yapıdır.

Görülen odur ki, işçi sınıfı hem sorunlarını Türk-İş içinde çözerken, hem de son bazı geri adımların pratik içinde geçerli olmayacağını kanıtlayacaktır. Bölücü girişimleri boşa çıkaracak, Türk-İş'te militan sendikal birliği sağlayacaktır.

Mehmet Erenler

Burjuvazi işçilerin, emekçilerin örgütlenmesini engellemek için istediği kadar çırpınsın

İt ürür, lokomotif yürür

Burjuva düzeni yerle bir edip geçecek devrimin lokomotifini yola koymak için, işçiler, ateşli militan ruhlarıyla, savaşçı bedenleriyle harıl harıl çalışıyorlar.

(**PHA-İstanbul**) Demiryollarının ağır beden işlerinde çalışan işçileri — ateşçiler, makasçılar, makinistler, revizörler, manevracılar — her türlü işçilik haklarından yoksun olarak çalışıyorlar.

Gece-gündüz, bayram-seyran, hafta tatili demeden, yorucu ve tehlikeli işlerde çalıştırılan bu kol emekçilerinin durumu, burjuva devletin çalışma yasalarının niteliğini çok güzel sergiliyor. Neden mi? Çünkü bu ağır işçiler, Türkiye Cumhuriyeti'nin "hafif" yasalarına göre memur sayılıyorlar.

Bu durum, burjuvazinin, işçilerin ve emekçilerin ekonomik-demokratik haklarına saldırılarının bir parçasıdır. Burjuva devletin çalışma yaşamına ilişkin yasalarının önemli bir bölümü, tüm kafa kol işçilerinin, haklarını nasıl kullanabileceklerini değil nasıl kullanamayacaklarını düzenliyor.

Türkiye'de burjuva düzeninin alabildiğine nefessizliğinin sonucu olarak, üstüste binen gerici yasaklamalar zincirinin bir halkası da, çoğu zaten işçi olan memurların sendikalaşma hakkının gaspıdır. Bunun bir uzantısı olarak, çok sayıda işçi, "memur", "sözleşmeli personel" statüsüne geçirilerek işçilik haklarından yoksun edilmektedir. Burjuvazi böylece, her geçen gün daha da devleşen işçi sınıfının örgütlü gücünü azaltabilmenin yollarını arayıp durmaktadır.

Gericiliğin de tuhafı

Bilindiği gibi, Türkiye'de memur statüsündeki emekçiler için ancak 1965 yılında yasalaşan sendikalaşma hakkı, 12 Mart gericilik dönemi içinde kaldırıldı. Ondan sonra da burjuva iktidarlar, devlet işletmelerindeki önemli ve ağır işleri "sendikasız" işçiler eliyle yürütebilmek amacıyla, bu işletmelerde yoğun bir "memurlaştırma" operasyonuna giriştiler. 1970'lerden beri sürüp gelen bu uygulamalara, 1980 sonrasında bir de işçilerin "sözleşmeli personel" statüsüne geçirilmesi eklendi. TCDD'nin, diğer kapitalist ülkelerde emsali bulunmayan "memur" ateşçileri, makasçıları vb., Türkiye burjuvazisinin gerici operasyonlarının sonucu doğan "tuhaflıklara" yalnızca bir örnek oluşturuyor.

Burjuvazi her ne kadar "ben yaptım oldu" misali, kol işçilerinin bir bölümünü bile memur diye yutturmaya çalışıyorsa da, bunu tam yapamıyor. Örneğin TCDD işletme bünyesi içinde böyle "memurlara" faal personel deniyor. Bu personelin "faaliyet"lerinin ne denli ağır, yorucu olduğunu ve ne büyük bir iş gücü kaybıyla tamamlanabildiğini bilmek için herhalde uzman olmaya gerek yok. Demiryolunun "faal" personelinin yaptığı işi adlandıran sözcükler gerçekleri yeterince dile getiriyor.

Ateşi körükleyen demiryolu işçileri, TCDD'nin "memur" ateşçileri, sınıf savaşımının harlayan ateşini de ne güzel körüklüyorlar: "Yetti artık" diyorlar. "Köle gibi çalıştırılmaya paydos" diyorlar.

İşçilerin bize aktardıkları sorunların başında, çalışma statülerindeki belirsizliğin yarattığı ek yükler geliyor. Bir yandan, memur sayıldıkları için 657 sayılı personel yasası kapsamına giriyorlar. Öte yandan, bu durumda olan çalışanlar için her kurumun çıkarması öngörülen ama 17 yıldır çıkmayan özel kanun nedeniyle memurluk haklarından da tam yararlanamıyorlar.

Bir devlet memurunun normal, aylık çalışma süresi 176 saat. Devlet memurları kanunu, memurun fazla çalışmasının karşılığını "24 saat içinde 12 saatten fazla çalıştırılamaz" esprisi içinde ve çok düşük düzeyde belirliyor. Oysa demiryolunun "memur" işçilerinin aylık çalışma saatleri 312 saate kadar çıkabiliyor. Ve her türlü iş güvencesinden yoksun olarak, uykusuz, saatler boyunca süren bu iş koşullarını düzenleyen bir toplu sözleşme hakkı vb. olmadığından, üstüste binen her saat başına mesai ücreti yalnızca 130 lira.

En ilkel koşullarda, alabildiğine düşük ücretle çalışan, karşılığını alamadığı, yeterli dinlenme zamanını bulamadığı için işgücünü yeniden aynı düzeyde üretemeyen işçi, her geçen gün fiziksel olarak kendisinden birşeyler yitiriyor. Sonuç, uykusuzluk, ağır yorgunluk, beslenme yetersizliği nedeniyle gelen hastalıklar... Daha da kötüsü, bunlara bağlı olarak işçide ortaya çıkan dikkat kaybının yolaçtığı iş kazaları!...

İşçilerin dedikleri

TCDD'nin "memur" manevracıları sorunlarını şöyle dile getiriyorlar:

"Tren kazalarının nedeni, bizim bu denli ilkel köleci zihniyetle çalıştırılmamızın yanısıra, yalnızca kârlı gördüğü alanlara el atan bu düzenin, yeterince yağlı kapı görmediği demiryolunu ihmal etmesidir. Bu ihmalin neden olduğu teknik donanımsızlığın ve dünyada artık kullanılmayan ilkel bir sinyalizasyon sisteminin yolaçtığı kazalar, daha doğrusu kapitalizmin cinayetleri nedeniyle hem biz, hem de emekçi kardeşlerimiz canından oluyor...

"Sonra da bu düzenin elebaşıları, suçlu olarak bizi göstermeye çalışıyorlar. Böylece hem iş kazalarının karşılığı olan tazminatları ödemekten kurtulmuş oluyorlar. Hem de kurnazca aradan sıyrılıp, bizleri halkla karşı karşıya getirmek, emekçileri birbirlerine düşürmek istiyorlar."

Öfkeli bir makasçı, "hırsızın hiç mi suçu yok" diye soruyor.

Bütün bu yakıcı sorunlar, burjuvazinin örgütsüzleştirebilmek, sendikasızlaştırmak amacıyla "memur" dediği demiryolu işçilerinin örgütlenme isteğini, haklarını arama azmini biliyor. Sendikalaşma hakları ellerinden alındığından beri onlar, derneklaşerek örgütlenme ve sendikal haklarını koparma kaygısı içindeler. Demiryolları Makinist Ateşçi ve Revizörler Derneği'nin (DEMARN) İstanbul şube yöneticileri, "memur siyaset yapmaz" gerekçesiyle susturulmaya çalıştırıldıklarını söyleyerek, "haklarımızı aramak siyaset yapmaksa, biz siyaset yapıyoruz, yapacağız" diyorlar.

Demiryollarının "memur" işçileri, işkollarında sendikal mücadelede sendikalı işçi arkadaşlarının çabalarına sürekli omuz vermekte, bu uğurda sürgünleri göze almakta ve işçi eylemlerine katılmaktadırlar. Aynı şekilde, işkollarındaki sendikalı işçilerin kendileriyle daha da sıkı kenetlenmesi, dayanışması sayesinde yolları üzerindeki sendikal engelleri parçalamaya kararlıdırlar.

Türkiye işçi hareketinin daha ilk dönemlerinde, düzenli ve disiplinli çalışmalarıyla, diğer işkollarına örnek oluşturan militan grevleriyle başı çeken "Bağdat Demiryolları", "Şark Demiryolları" işçilerinin bugünkü torunları, ücretli kölelik düzenini yerle bir edip sömürüsüz günlere kavuşma özlemi içindeler.

Burjuvazi işçilerin, emekçilerin örgütlenmesini engellemek için istediği kadar çırpınsın. İşçileri, "memur", "sözleşmeli personel" vb. diye ayrı kompartımanlara bölerek, onların ekonomik-demokratik haklarını gaspetme planlarını işletedursun... Burjuva düzeni yerle bir edip geçecek devrimin lokomotifini yola koymak için, işçiler, ateşli militan ruhlarıyla, savaşçı bedenleriyle harıl harıl çalışıyorlar.

28 Nisan İstanbul üniversitesi işgalinden beri, eylemlerin ardı arkası kesilmiyor

Üniversiteler kaynıyor

Güzel'in "eğitim zirvesi"nde yaptığı, öğrenci derneklerini kapatmayı hedefleyen konuşması, öğrencilerin büyük tepkisini topladı. Güzel, sözlerinin TRT'de çarpıtıldığını, "öğrenci dernekleri kapatılacaktır" demediğini, "tek tip öğrenci derneklerinden yana olmadığını" açıklamak, geri adım atmak zorunda kaldı.

Üniversiteler kaynamaya devam ediyor.

İstanbul'da, çok sayıda öğrenci, işgal olayından ötürü arkadaşlarının tutuklanmasını çeşitli eylemlerle protesto etti. Günlerce açlık grevi yaptı, kentin çeşitli yerlerinde korsan gösterilere girişti, polisle çatıştı. Protestolara aileler de aktif katıldılar.

Öğrenciler ve öğrenci aileleri, günlerce, hergün sabahın erken saatlerinde DGM önünde toplandılar. Orayı gösteri alanına çeviren aileler, polisi yuhaladılar, gözaltındaki öğrencilere "yanınızdayız" diye bağırdılar. Bu militan dayanışma sonuç vermekte gecikmedi. Polisin tutukladığı 22 öğrenci serbest bırakıldı, açlık grevi de bunun üzerine sona erdirildi.

Ülke çapında yığınsal, militan eylem patlaması oldu

Öğrenci eylemleri, yalnızca İstanbul'la sınırlı kalmadı. İzmir, Ankara'ya sıçradı. Ama en önemlisi, Anadolu'nun her yanından eylem fışkırdı.

Bolu, Bursa, Kayseri, Eskişehir, Balıkesir, Adana, Samsun, Malatya, Diyarbakır, Aydın ve Van'da öğrenciler açlık grevleri, yürüyüşler, yemek boykotları, oturma eylemleri, korsan gösteriler düzenlediler. Akademik-demokratik haklar için savaşımı yükselttiler. Dinci baskıları, polis-idare işbirliğini protesto ettiler. "Polis defol" belgisini haykırdılar. Tüm ülkede binlerce öğrenci eylemlere katıldı. İstanbul Üniversitesi Hukuk fakültesi'nden bir öğrencinin açlık grevinin bitirilişi sırasında söylediği şu sözler, öğrencilerin kararlığını yansıttı:

> "... İktidar öğrencileri yıldırmak için elinden geleni yapıyor. Eğer üniversite önünde oturmak, öğrencilerin haklarını savunmak, arkadaşlarımızı desteklemek suç sayılıyorsa, biz daha suç işleyeceğiz."

Bu arada, çeşitli okullardan bazı öğrenci temsilcileri Ankara'ya giderek, TBMM ve parti yöneticilerine "şikayet"lerini ilettiler. Parlamentoda azarlanan, siyasal partilerden de bol boş nasihat alan bu öğrenci gurubu, polisten yediği dayağın dışında bir sonuç alamadı.

Öğrencilerin son eylem dalgası, bir yandan, "şikayetçi", uzlaşmacı tutumun yanlışlığını bir kez daha ortaya koydu. Bir yandan da, *yığınsal, militan,* ailelerin de katılımını sağlayan eylemlerin, bir süredir tıkanıklık içinde olan öğrenci hareketinin önünü açıcı eylemler olduğunu yeniden gösterdi.

Ama en önemli gelişme son hızlanan eylemlerde *dayanışmanın* yükselmesi, eylemin sürekliliğinin korunması, coşku ve kararlılığın, öğrenci hareketlerinin daha önce çok sık rastlanmadığı kentlere *yayılması* oldu. Bu, öğrenci hareketine, doğru eylem çizgisi izlenirse, harekete geçireceği dev potansiyeli gösterdi.

Burjuvazinin tepkileri, çaresizliğini yansıtıyor

Öğrenci eylemlerinin son "patlaması", Burjuvaziyi, alelacele, basına kapalı bir "eğitim zirvesi" toplamaya zorladı.

Çeşitli bakanların, vali ve polis yetkililerinin, rektörlerin, YÖK yöneticilerinin katıldığı "zirvede" YÖK ve Dernekler Yasası'nın değiştirileceği, "illegal örgüt"lerin denetimindeki öğrenci derneklerinin kapatılacağı gibi görüşler getirildi. Ama, panik içinde çözüm arayan burjuvazinin iç çelişki ve çatışmaları bu zirveye yansımakta gecikmedi. Adnan Kahveci, mütevelli heyeti sistemine dayalı YÖK önerisini tekrarladı. Doğramacı, YÖk yasasının değişebileceğini, öğrencilerin Bilkent'teki gibi yönetime katılabileceğini söyledi. Hasan Celal Güzel ise, YÖK'ün şimdiki merkezi yönetimine son verilmesi ve bakanlığın etkisinin artırılması görüşünü savundu. Bu arada, "dernek kapatmaktan" söz etti.

Kendisinin ilk boykot yapan ve "kazan kaldıran"lar arasında olduğunu söyleyen bakan, ama o zamanki istemlerin "haklı istekler" olduğunu, şimdi ise "siyasal örgütlerin işe karıştığını, istemlerin haklı olmadığını" ileri sürdü.

Güzel'e göre, "karakol değil, üniversite istiyoruz" demek, öğrencilerin haklı isteği olmuyormuş. Final sınavları için okul yönetimine dilekçe vermek, "üç dersten atılma durumuna gelen ve altı yılını doldurmayan öğrencilerin kayıtlarının silinmeyeceği" yolundaki danıştay kararını uygulamayan üniversite yöneticilerini protesto etmek, harç kredilerini ödeyemeyen öğrencilerin kayıtlarının silinmesini protesto etmek gibi akademik haklar öğrenci istekleri sayılmı-

yormuş. Bunların hepsinin kaynağı olan "bozuk düzene" karşı çıkmak, "demokratik-özerk üniversite" kavgasını yükseltmek haklı istek değilmiş. Öğrenciler olmasa şu eğitim sistemini ne de güzel "idare" edecekler!

H. Celal Güzel'in "eğitim zirvesi"nde yaptığı, öğrenci derneklerini kapatmayı hedefleyen konuşması, öğrencilerin büyük tepkisini topladı. Ülkenin her yerinde üniversite ve yüksek okullarda, öğrenciler, çeşitli eylemler düzenleyerek bakanı protesto ettiler. "Dernekler kapatılamaz", "örgütlenme hakkımız engellenemez" belgilerini haykırdılar. Buna göre, Milli eğitim bakanı Güzel, sözlerinin TRT'de çarpıtıldığını, "öğrenci dernekleri kapatılacaktır" demediğini, "tek tip öğrenci derneklerinden yana olmadığını" açıklamak, geri adım atmak zorunda kaldı.

Binde üç(!) burjuvaziyi tirtir titretiyor

Burjuvazi zirvede, öğrenci hareketlerine katılanların binde üçlük bir azınlık olduğunu söyleyerek teselli buluyor. Bununla da yetinmeyerek, eylemlerin tümünü 74 kişinin örgütlediğini "bildiklerini" söylüyor. Sonra da kalkıp, eğitim sistemini değiştirmekten, "illegal" örgütlere "duvar çekmekten", öğrenci derneklerini kapatmaktan söz ediyor. Ne hoş çelişki!

Madem sorun, 74 kişi, ya da "binde üç"lük eylemcilerdir, "binde yedi"lik öğrenci dernekleridir. O zaman bu telaş, bu yaygara, *niye?* Yüzbinlerce öğrenci yanında 74 kişinin sözü mü olur?

Elbette sorun, 74 kişi değildir. Bunun çok iyi bilincindeler. Koca polis örgütünü, eğitim kuruluşlarının yöneticilerini bu "azınlığı" durdurmak için değil, yüzbinlerin patlamasını önlemek için seferber ediyorlar. Öğrenci yığınlarının harekete geçmesi, onların uykularını kaçırıyor. Uyuz SHP bile, onca "demokrat" geçinme çabasına karşın, "üniversitede polisin olmasını normal" karşılıyor. Öğrencilere binalarında yer vermiyor. Böylece, sosyal demokrasinin hainliğini de sergiliyor.

Yığınsal, militan eylemlere soyunan öğrenci gençlik için, bu gelişmeler, yararlanılması gereken deneyim ve derslerle doludur.

Uzlaşmacı değil militan, dar gurupçu değil, yığınsal eylem, aileleri de kavgaya katan girişimler, bugün öğrenci derneklerinin yaşadığı tıkanıklıktan çıkmasında da bir anahtardır.

Yığınsallaşmanın en kestirme yolu, doğal üyeliğin kabulünden geçer. Öğrenci hareketinin birliği ise, yaşamın içinde "her üniversitede tek dernek" olarak kurulan 57 öğrenci derneğinin, bir üst örgütlenmeye geçerek, öğrencilerin ülke çapındaki savaşımını tek merkezden yönetmesi ile daha da güçlenecektir.

Komünistler, öğrenci gençliğin bu yoldaki savaşımında, illegal çalışan komünist gençlik örgütlenmesiyle yer alacaktır. Böyle bir örgütlenme, öğrenci gençliğin "özerk ve demokratik üniversite" kavgasını, işçi sınıfının başında yürüdüğü demokrasi kavgasıyla bağlamanın en önemli güvencesi, iletişim kayışı olacaktır.

Savaşımı yükseltelim. Üzümünü de yiyelim, bağcıyı da dövelim.

Hüsam Kuzgun

Komünist gençlik örgütlenmesini yaratalım

Değerli yoldaşlar, Ben bu ilk yazımda, partimizin Ankara Üniversitesi temelinde yürütülen örgütlenme çalışmalarında yer alan biri olarak öğrencilerin son protesto eylemi hakkında bilgi vermeye çalışacağım. Bilindiği gibi öğrenci gençlik 8 ilde (İstanbul, Ankara, İzmir, Adana, Kocaeli, Diyarbakır, Van ve Samsun) protesto gösterileri yaptı. Yapılan eylemler arasında eşgüdüm bulunduğunu söyleyebiliriz. Büyük ölçüde hedefe ulaşılmıştır.

Protesto eylemi

Öğrenci derneklerinin Türkiye platformunda alınan kararları içeriği iki ana noktada odaklaşıyor. Birincisi, polis-idare işbirliği ve öğrenci dernekleri üzerindeki baskılar, ikincisi, geçen yıl 3 Mayıs'ta gerici faşistler tarafından Van'da katledilen M. Şirin Tekin'in anılmasıydı. Eylem 3 Mayıs salı günü başlayacaktı.

3 Mayıs salı günü, çok sayıda sivil polisin SBF, Hukuk Fakültesi, Eğitim Fakültesi içinde olduğu gözleniyordu. Polis gergin bir hava yaratarak öğrenci gençliği psikolojik olarak başından yıpratmak istiyordu. Saat 11.30'da açılmasına rağmen SBF yemekhanesine kimse gitmedi. Daha sonra saat 12.00'de topluca yemekhaneye gidildi. Yemekler alınıp masaya oturuldu. Dekan, polis ve idarecilerle birlikte yemekhaneye geldi.

Hayli sinirli görünen dekan, öğrencilere neden yemek yemediklerini sordu, yanıt alamayınca, "ya yemeği yiyin, ya da dışarı çıkın" gibi sert sözler söyledi. Öğrenci gençliğin eylemlerinde kararlı olduğunu görünce, yemekhaneyi terketti. Bu arada basın ve polis fotoğraf çekiyordu.

SBF öğrenci derneğini temsilen bir arkadaş, eylemin amacını anlatan konuşmasında, öğrenci dernekleri üzerinde yoğun baskılar olduğunu, polis-idare işbirliğini kınadığımızı ve Van'da katledilen M. Şirin Tekin'i unutmadığımızı belirtti. Bu kısa konuşmanın ardından "polis-idare işbirliğine son", "YÖK'e hayır", "Şirinler ölmez", "dernekler kapatılamaz", "paralı eğitime hayır" gibi sloganlar atılarak okulun bahçesine çıkıldı.

Hukuk fakültesi öğrencilerinin katılımıyla Eğitim Fakültesine doğru, sloganlarla yürüyüşe geçildi. Basın Yayın Yüksek Okulunda ve Eğitim Fakültesinde öğrenciler de yürüyüşe katılınca, Hukuk Fakültesi arka binası önünde 800 kişilik dinamik bir öğrenci yığını oluştu. Burada Şirin Tekin için saygı duruşu yapıldı.

Öğrenciler yeniden yürüyüşe geçerek sloganlar atmaya başladı. SBF önüne gelindiğinde eylem sona erdi. Öğrenci gençlik, çevrede bulunan resmi ve sivil polislerin bakışları arasından sessizce dağıldı.

Canlı bir tartışmaya ihtiyaç var

Yoldaşlar, yukarıda anlatmaya çalıştığım eylem eksikliklerine karşın yaşama geçmesi bakımından önemli bir adımdı. Eylem gerekiyordu. Eylem süresince çevredeki arkadaşlarımızın alkışlamasının yanı sıra, kalabalık bir halk topluluğu da eylemi ilgiyle izledi.

Bugün öğrenci gençliğin önünde, çok sayıda tartışılması gereken sorun bulunmaktadır:

Öğrenci gençliğin mücadelesini genel olarak hangi mücadele kategorisine dahil edebiliriz?

Demokratik yığın örgütlerinden ne anlıyoruz?

Yönetim ve karar alma sürecine katılım nasıl olmalı?

Genel kurulu yapılacak derneklerde nasıl bir seçim sistemi uygulanmalı? Örneğin, listeler mi oylansın, yoksa nisbi temsil yöntemi mi uygulansın?

Komünist gençliğin, demokratik yığın örgütlerine ilişkin tutumu ve çalışma yöntemi ne olmalı?

Üyelik koşulu ne olmalı?

Özerk-demokratik üniversiteden ne anlıyoruz?

Bu gibi konuları diğer kentlerdeki öğrenci yoldaşlarımla, arkadaşlarımla *İşçinin Sesi* sayfalarında tartışmak isterim. Ayrıca, bugünkü koşullarda bir "komünist gençlik örgütü" yaratabilir miyiz? Bunun için yeterli birikime sahip miyiz? Belirtmek isterim, yazımda değindiğim temel gençlik sorunlarına diğer partili yoldaşların da katkısı, tartışmayı derinleştirecek ve ileriye götürecektir.

Halkımızın geleceği gençliktir. Parti gençliğini yaratmak için ileri!

Cem Uygur

Gorbaçof Sovyetler'i geri çekmeye çabalarken karşılaştıkları engeli itiraf etti:

"Gerçek bir mücadele patladı"

Yaklaşan 19. Konferans'ta bir dizi alanda çeşitli değişiklikler yapılması görüşülecek.

Sovyetler'de, SBKP ve toplum içinde, değişik görüşler arasında, *perestroyka* etrafında "gerçek bir mücadele" şiddetlenerek ve açıktan ilerlemektedir.

Sovyet basını ağırlığıyla Gorbaçof'un söylediklerini yayınladığı için, bu ilerlemekte olan mücadeleyi, biz de onun değişik zamanlarda söylediklerinden izleyelim.

Gorbaçof, 2 Kasım 1987'de, Ekim Devrimi'nin 70. yıldönümü dolayısıyla hazırladığı raporda şöyle diyordu:

"Fakat, *perestroyka*'yı yalnız, kendi bencil çıkarlarına ve amaçlarına tehdit gören muhafazakar güçlerin direnişindeki belli bir artışa önem vermemek yanlış olur. Bu direniş yalnızca yöntem düzeyinde değil, aynı zamanda, iş kollektifleri düzeyinde de hissedilmektedir. Kimse, muhafazakar güçlerin, *perestroyka*'yı gözden düşürmek ve çalışan halk arasında hoşnutsuzluk yaymak için her zorluğu kullanacağından gerçekten kuşku duymaz." (Mihail Gorbaçof, *October and Perestroika, the Revolution Continues*, 2 Kasım 1988, s.52)

Bu konuşmadan iki ay sonra, ocak ayında, ekonomik reformlar daha yaygın uygulanmaya girince, *perestroyka*'ya muhalefet yükselmeye ve açığa çıkmaya başladı. 13 Mart'ta *Sovyetskaya Rassiya* gazetesinde yayınlanan ve *perestroyka*'yı eleştiren bir makale, SBKP ve toplum içindeki tartışmayı ve ayrışmayı hızlandırdı. (Bu makaleye geçen sayımızda değinmiştik.)

Bu makale, partinin bazı yöre komitelerinde, fabrikalarda ve devlet kurumlarında coşkuyla karşılandı. Makale, Sovyetler Birliği'nde 40 gazetede, Demokratik Almanya'da *Neues Deutschland* gazetesinde yeniden basıldı. Makale parti örgütlerinde görüşüldü. Makaleyi olumlu bulan Leningrad parti örgütünün toplantısı televizyonda verildi.

Bu makaleye, 5 Nisan'da *perestroyka* taraftarları *Pravda*'da cevap verene kadar, birkaç makalenin dışında ciddi bir cevap gelmedi. Bu arada anti-perestroyka görüşler güçlendi. *Perestroyka*'yı sosyalizmi yıkıp, kapitalizmi geri getirmekle suçlayan görüşlerden, yalnızca *perestroyka*'nın ve ona eşlik eden demokratikleşmenin hızını eleştiren görüşlere kadar değişik görüşler ve platformlar ortaya çıktı.

Pravda ve *Sovyetskaya Rassiya* kapışmasıyla birlikte görüşler arasındaki mücadele yeni bir düzeye sıçradı.

Gorbaçof, 9 Nisan'da Özbekistan Komünist Partisi Merkez Komitesi'nde yaptığı konuşmada *perestroyka*'nın "herkesin çıkarına olmadığını" söyledikten sonra mücadelenin boyutlarını şöyle anlattı:

"... Yalnızca tartışma yapılmıyor. Gerçek hayat içinde, parti içinde, yerel hükümet örgütlerinde, işçi kollektiflerinde ve toplumun tüm

kesimleri içinde bu merkezi konu etrafında gerçek bir mücadele patladı." (*Soviet News*, Sayı: 6420, 13 Nisan 1988)

Gorbaçof'un bu sözleri, *perestroyka*'ya karşı soldan gelen muhalefetin ne kadar güçlü geldiğini anlatmaktadır. Zaten *perestroyka*'yı savunanlar bile bir süredir, onu yürekten savunamaz oldular. Gorbaçof, 7 Mayıs'ta gazete ve dergilerin yazı işleri müdürleriyle yaptığı toplantıda bunu itiraf etmek zorunda kaldı.

Ayrıca Gorbaçof, "kafalardaki karışıklığın" yalnızca tabanda olmadığını, tepede de olduğunu söyledi. Şevardnadze'nin bir açıklamasıyla politbüro içinde de fikir ayrılıklarının olduğu basına yansıdı.

Gorbaçof, basınla yaptığı toplantıda, fikir ayrılıklarını ve gelen soruları ciddiye aldığını ve *perestroyka*'yı eleştiren herkesi sorumsuz ve muhalif olarak görmemek gerektiğini söyledi. Böylece, bir yandan *perestroyka*'ya karşı olanların bir kesimini nötrleştirmeye, öte yandan kendi kampının hırçınlaşıp işini bozmamasını sağlamaya çalıştı.

Gorbaçof, aynı konuşmasında, ana konunun "toplumu *perestroyka* etrafında birleştirmek ve harekete geçirmek" olduğunu söyledi. *Perestroyka* yanlılarına "aşırı uca" gitmemelerini hatırlattı. Gorbaçof'un basınla yaptığı toplantıda getirdiği öteki bazı konular da şunlardır:

"Basın *perestroyka*'nın bir aracıdır. Aydınlardan gelen destek artmaktadır. Bugüne kadar kazanılan başarılarda işçiler ve köylüler kadar aydınların da rolü oldu. Herşeye rağmen sosyal sistemi yıkmıyoruz ya da mülkiyet biçimlerini değiştirmiyoruz. Bu toplum, kaçınılmaz olarak, daha çok tabakadan oluşacak ama sosyalist kalacaktır..."

Bu görüşlere şimdilik değinmeyeceğiz, ama okurlarımızın bunları sorguya çekmesini bekliyoruz.

Gorbaçof'un, yine basınla yaptığı toplantıda dediğine göre, 19. Konferans'ta değişiklik yapmayı düşündükleri bazı alanlar şunlardır: 1) Partinin "toplumun siyasi öncüsü" konumunu güçlendirmek için "görevleri parti, Sovyetler ve ekonomik işletme kurumları" arasında bölüştürmek. 2) Parti mekanizmasının yapısını yeniden biçimlendirmek. 3) *Perestroyka*'nın geriye dönmemesini "garantileyen" bir mekanizma, 4) Yığınları *perestroyka* arkasında mobilize etmek için demokratikleştirme. 5) Hukuk sisteminde reform.

Gorbaçof'un belirttiği alanlarda gerçekten değişiklik yapılmak zorundadır. Ancak bunlar işçi sınıfının, sosyalizmin çıkarına yapılmak zorundadır. Teknokrasi ve bir kesim aydının çıkarlarını savunan Gorbaçof'un hangi yana değişiklik önereceği, bugüne kadar yaptıklarından ortadadır. Ama ortada olan birşey daha vardır. *Perestroyka*'ya karşı, işçi sınıfından ve Marksist-Leninistlerden ciddi bir muhalefet oluşmaktadır. 19. Konferans, güçleri, görüşleri daha da belirginleştirecektir.

Ahmet Fırat

SBKP'nin son konferansı 1941'de yapılmıştı

SBKP'nin 19. K nf ransı yaklaşıy r

Konferans'a yaklaşırken güç dengeleri tam belli olmuş değildir. Ama son iki buçuk yıldır *Perestroyka*, işçi sınıfına ve halka birşey vermemiştir. Hoşnutsuzluk yaygındır. Uzun yıllar görülmedik sertlikte bir parti içi mücadele gidiyor. *Perestroyka*'ya yani Gorbaçof yönetimine karşı komünist muhalefet güçleniyor.

SBKP'nin 19. Konferansı 28 Haziran'da toplanacak. Önceki konferanslar, kongreler arasında partinin önüne gelmiş önemli konular üzerinde kararlar almış, hatta bazıları partinin yönetim kadrolarında değişiklik yapmıştır. 19. Konferans da *perestroyka* konusunda karar verecek.

Konferansların ilki 1905 yılında, en sonuncusu, 18. Konferans 1941 yılında yapıldı. Yani 36 yılda onsekiz konferans yapıldı. Bunların önüçü Lenin'in döneminde, 19 yıl içinde yapıldı. Geri kalan beş konferans da onyedi yıl içinde, 1941 yılından sonra da hiç konferans yapılmadı.

SBKP tarihinde, konferansların ne zaman yapılacağı konusunda belli bir karar yoktu. İlk kez, 3. Kongre, konferansların olabileceği kadar sık yapılmasını karar altına aldı. 1919 yılında yapılan 8. Konferans her üç ayda bir, 12. Konferans yılda bir kez, 18. Kongre ise yılda en az bir kez konferans toplanmasının kararını aldı. 1966 yılında yapılan 23. Kongre ve 1986 yılında yapılan 27. Kongre ise ihtiyaç görüldüğünde konferans toplanması yönünde kararlar aldı.

Konferansların toplanması her zaman bu kararlara uymadı. Örneğin, 23. Kongre'de alınan karara rağmen, ülkenin girdiği darboğazda konferans toplanmadı.

Bugüne kadar toplanan, konferanslar partiyi, Sovyetler'i ve sendikaları ilgilendiren değişik konuları, tarım sorununu, ulusal sorunları, ekonomik planları ve partinin taktiklerini görüştü.

Geçtiğimiz yıl, haziran ayında, Merkez Komitesi'nin belirlediği 19. Konferans'ın gündemi de şöyledir: 1) 27. Kongre kararları yönünde kaydedilen ilerlemeler, 12. beş yıllık plan döneminin birinci yarısında alınan sonuçlar ve parti örgütlerinin *perestroyka*yı genişletmedeki görevleri.- 2) Partiyi ve toplumu daha demokratikleştirmek için alınacak önlemler.

19. Konferans'ın Merkez Komitesi'nin yapısında da değişiklikler yapması bekleniyor.- Konferans'ın buna yetkisinin olup olmadığı tam açık değil. Ama 6. ve 7. Konferanslar, değişiklik yapılabileceğini gösteriyor.

1939 yılında toplanan 18. Kongre de, konferansı, kongre ve merkez komiteden sonra en yetkili organ kıldı. Konferansa, merkez komiteden üye çıkarma ve daha önceki kongrede seçilmiş aday üyelerden asil üye seçme yetkisi verdi. 19. Konferans, buna dayanarak da değişiklik yapabilir.

Konferans delegelerinin seçimi, 19. Konferans öncesinde çok konuşulan konular arasındadır. Delegeler, 18. Kongre'nin aldığı karara göre seçilmektedir. Şöyle ki: SBKP Merkez Komitesi, her 3780 parti üyesine bir delege saptadı. Delegeler, Sovyet cumhuriyetlerinde komünist partilerin merkez komitelerinin, yöre ve bölge komitelerinin olağan toplantılarında gizli oyla seçilecek. Ukrayna, Beyaz Rusya, Özbekistan ve Kazakistan'da ise, delegeleri yöre komiteleri seçecek. Ordu içindeki parti birimleri kendi delegelerini seçecekler. Merkez Komitesi ve Merkez Kontrol Komisyonu üyeleri de konferansa doğal delege olarak katılacak.

307 kişilik Merkez Komitesi'nde *perestroyka*cılar, çoğunlukta değildir. MK'da en büyük gurubu, 104 üye ile yöre sekreterleri oluşturuyor. Bunların yarısı,- Gorbaçof döneminde atandı, ama öteki yarısı ağırlığıyla *perestroyka*'ya karşı kadrolardır. Ligaçef'in sorumlu olduğu MK bürolarından katılan 31 delegenin arasında da, *perestroyka*dan yana olanlar, ona karşı olanlar vardır. Öteki blok guruplar arasında, ordunun 24 ve KGB'nin 15 delegesi geliyor. Bunlar, *perestroyka*dan yana görünmüyorlar.

MK'daki bu durum, Gorbaçof'u, konferansa *perestroyka*dan yana delegelerin seçilmesi için yoğun çaba harcamaya yöneltiyor.

Gorbaçof, 19. Konferans'a katılacak delegelerin *perestroyka*yı savunanlar arasından seçilmesini sağlamak için, nisan ayı içinde Sovyet cumhuriyetleri komünist partileri ve yöre sekreterleri ile toplantılar yaptı.

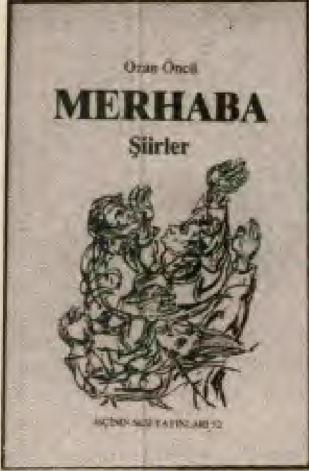
7 Mayıs'ta yaptığı basın toplantısında işçi, köylü ve kadın kotalarının olmaması gerektiğini ve "temel siyasal direktifin, konferansa *perestroyka*'nın aktif destekçilerinin seçilmesi" olduğunu söyledi.

19. Konferans'a yaklaşırken güç dengeleri tam belli olmuş değildir. Ama son iki buçuk yıldır *perestroyka*, işçi sınıfına ve halka hiçbir şey vermemiştir. Hoşnutsuzluk yaygındır. Uzun yıllar görülmedik sertlikte bir parti içi mücadele gidiyor. *Perestroyka*'ya, yani Gorbaçof yönetimine karşı komünist muhalefet güçleniyor.

Ahmet Fırat

Kavgaya bir *Merhaba* daha!

İşçiler şiirde de kendine yer açıyor. Ozan Öncü yoldaşımızın yeni yayınlanan Merhaba kitabı bunun güzel bir örneğidir.

İşçi sınıfı dalga dalga grev boylarına, miting ve yürüyüşlere çıkar da durur mu? Yiğit kavgaya çıkar da, sel olup bendini aşar da, acısını öfke hıncını bilinç yapar da, bunu duyurmadan olur mu?

İşçi en büyük olur da, siyaset meydanına eli nasırlı yumruğunu vurur da, sanatta kendini göstermez olur mu? Olmaz!

Şiirde de kuşaktan işçiler, ileri işçiler, komünist işçiler kendilerine yer açıyor. İşte Ozan Öncü! Onun şu dizeleri, "gelecek onun için savaşanlarındır" anlayışının, sınıfın yarına umutla, hırsla baktığının anlatımıdır:

Şahan atıma bineyim
Hey anam hey
Ovalara süreyim
Hey anam hey
Uslu gönül gazaba gelmiş
Hey anam hey
Ben bu sevinci neyleyim.

Ozan Öncü, bu coşkuyla haykıran sesiyle size *Merhaba* diyor.

M.K.

Okurlarımıza duyuru

Değerli *İşçinin Sesi* okurları,

Gazetemizin, 15 sterlin olan Türkiye dışı abone bedelini, geçen sayımızdan itibaren, yeni bir sınıflandırma yaparak değiştirdik.

Son yıllarda, abone sayısında olduğu kadar, uluslararası posta taşıma ve baskı masraflarında da artışlar oldu. Öyle ki, örneğin Avustralya için yaptığımız posta masrafı, abone bedelini aşar duruma geldi. Bunun önüne geçmek için abone koşullarını yeniden düzenledik.

Yeni düzenlemeye göre yıllık ve altı aylık abone bedelleri şöyledir:

BÖLGE	YILLIK	6 AYLIK
İngiltere	20 Sterlin	10 Sterlin
Avrupa	22 Sterlin	11 Sterlin
Ortadoğu	40 Sterlin	20 Sterlin
K. Amerika	40 Sterlin	20 Sterlin
Avustralya	48 Sterlin	24 Sterlin

Yeni abone koşulları 353. sayımızdan itibaren geçerli olacak, eski abonelerimiz, abonelikleri bitene kadar yeni düzenlemeden etkilenmeyeceklerdir.

1 Mayıs'ı Paris'te coşkuyla kutladık

1 Mayıs sabahı bir yandan işçi arkadaşlarımız derneğimizde toplanırken, öte yandan kortejimizin başını çekecek olan kamyoneti partimizin kızıl afişleriyle donatıyorduk. Arabamız hazır olunca 1 Mayıs için hazırladığımız kaseti teypten çalarak Türkiyelilerin yoğun olarak yaşadığı bölgelerde dolaştık.

Toplanma saati yaklaştıkça guruplar halinde 1 Mayıs alanına doğru yola çıktık. Meydanda yerimizi aldık.

Yürüyüşten önce bardaktan boşalırcasına yağmur başladı. Buna rağmen çok az fire verdik. Yürüyüş saat 4'e doğru başladı. Kızıl bayrak taşıyan yoldaşlar en öndeydi. Hemen arkasında TKP flaması, araba ve sancak geliyordu. İşçiler flamalarımızın arkasında sıra sıra dizilmişti. Belgilerimizi büyük bir coşkuyla haykırıyorduk. "TKP illegal ve özgürdür", "demokrasi için tek yol devrim", "*İşçinin Sesi* sınıfın sesi" en çok haykırılan belgilerimizdi.

Kortejimiz, 1 Mayıs'ı izleyenler tarafından yer yer alkışlandı. Bu da bize duyulan ilgiyi güzel bir şekilde yansıtıyordu.

Tuncel Marsçı
Paris

Fransa'dan A.İ. yoldaşın, şairin adını vermeden bize yolladığı şiir şöyle:

1 Mayıs

O gün geldiğinde,
O büyük gün
geldiğinde
Ebedi yatağımda,
toprağın derinliklerinde
Sonsuz bir uykuda
olacağım.
Fakat, alınca ne
zamandır beklediğim
haberi
Uyanıp sesimi kimse
duymadan
O büyük zaferin
coşkusuyla
Kara toprağın altında
Ben de haykıracağım!
Unutup geçmişte kalan
acı günü
Kimbilir, belki de bir
kış günü
Üzerimi yorgan gibi
kaplayan
Bembeyaz karın
soğuğundan,
Ya da sonbahar
mevsiminde
Kemiklerime işleyen
yağmuru duyacağım.
Milyonları sarsan o
dayanılmaz sevince
Ben de her zaman
hazırım,
Adımın yazıldığı taş
yıkılsa da
Kalmamış olsa da şu
dünyada mezarım
O müjdeyi ben
doğadan alacağım,
Nasırlı ellerle yaratılan
O görkemli bayrama
hiç kimse farketmeden
Ben de katılacağım.

Seni düşünürüm

Seni düşünürüm
Anamın o güzel yüzü
gelir önüme
dokunmak isterim
dokunamam
Seni düşünürüm
dünya güzeli anam.

Seni düşünürüm
İstanbul'um
ayrılığımızı
düşünürüm,
neleri götürmedi
benden ayrılık.
Berlin günlük güneşlik
ama ben seni
düşünürüm
İstanbul'um, seni
düşünürüm.

Seni düşünürüm
yoldaş, seni
konuşmayız seninle
ama beraber
düşünürüz,
çağıldayan o gür
sesimizi
dökeriz yeniden
kurşuna
seninle, hep kavgayı
düşünürüz.

Seni düşünürüm
TKP'em
Seni düşünürüm
canımız
övüncümüz
kavgamız
umudumuz
ve inan ki
en çok seni
düşünürüm.

M.Barış, Batı Berlin

Partizanlar! Sempatizanlar! 12. Özveri Taarruzu'nda hepimize başarılar!

Partimizin, yurtdışı örgütleri için erken başlattığı 12.Özveri Taarruzu, büyük bir hızla ve başarıyla sürüyor.

Taarruzun başlamasından bu yana geçen sekiz haftada, ihtiyaç duyulan miktarın neredeyse tamamı hem de nakit olarak toplanmış bulunuyor. Bu, bugüne kadar, hedefine doğru en hızlı ilerleyen taarruzdur. Partizan yoldaşlarımız, partinin karşılaştığı parasal sorunu, özveri rekorları kırarak çözüyorlar.

Ancak, hedeflerin hepsi, aşılarak toplansa da, genel hedef yine eksik kalıyor. Bu nedenle, yurtdışındaki tüm sempatizanlarımızı, okuyucularımızı acele katkı yapmaya çağırıyoruz.

Okuyucu yoldaşlarımızdan, abone ödemelerini hemen yollamalarını, ayrıca Türkiye dağıtımı için posta katkısında bulunmalarını istiyoruz. Ama yalnızca bu kadar değil, taarruz için, ciddi özveriye dayanan katkılarını bekliyoruz.

Türkiye'de yaşam ateşten gömlekken, Avrupa'daki para birimlerinin Türk lirası karşılığı ise giderek artarken, parasal sorunun çözümünde en büyük pay, yalnızca taarruz sırasında değil, her zaman, ağırlığıyla Avrupa'daki yoldaşlarımıza, sempatizanlarımıza düşecektir. Ama şimdi özel bir durum da var. 12.Özveri Taarruzu erken başlatıldı.

Devrimci savaşım, devrimci özveri üstünde yükselir. Devrimci görüşleri olan okuyucularımızdan, devrimci özveri yapmalarını, artan paralarını değil, taarruz için özel olarak artıracakları paraları göndermelerini istiyoruz.

İşçinin Sesi

"Eleştiri"

Sayın Ahmet Fırat,
Bilmiyorum bu tip yazıları yazmakla ne kazanıyorsunuz. Kazansanız kazansanız Sovyet düşmanlığı yapan Wallesa'yı kazanırsınız. 350. sayınızda Sovyetler'e kim düşmanlık ve anti-Sovyetizm yapıyor diye bir yazı yayınladınız. 351-352'de de bal gibi anti-Sovyetizm yaptığınızı gösteriyor. Sovyet kadınının geri köleliğe döndüğünü, Sovyet radyosu Özal'ın dış politikasını alkışladığını. Bunların detayına inmeyeceğim. Çünkü benim boyumu aşan sorulardır.

Sovyetler sosyalizmin direklerini atmışlar, o direklere hiç kimsenin gücü yetmez. İnsanlar sosyalizmle büyüyorlar Sovyetler'de. Yarası olan gocunurmuş, her halde yaranız var?

Fıratın bulanık suyu gibi kafan da bulanıklaşmış. Arabın zemzem suyunu haram ettiği gibi, siz de kutsal bir görevi haram ediyorsunuz. Emperyalist hevesleri kursağınızda bırakacağız. 352. sayıya geldiniz bir karınca adımı kadar yol almadınız. Bunu söylerken utanmıyor musunuz? Ülkeden haberiniz yok İngiltere'de fosilleşmişsiniz.

Bakıyorum, ekonomik kriziniz de vardır. Beyler, 2 milyon sterlinlik evde kalıyorsunuz, tabii ki ekonomik sıkıntı olacak. Büyük dağın dumanı büyük olur. İşçiler gibi gecekondularda kalmıyorsunuz ya. Efendim Türkiye'de 5 bin *İşçinin Sesi* dağıttığınızı söylüyorsunuz. Bu da hayırlı olsun.

Büyük devrimci Hikmet Kıvılcım, bu tip şeylere zortlayan demokratlar derdi.

Bave Beriyane,
İsveç

BU DA YETMEZ!

Yoldaşlar, 11. Özveri Taarruzu hedefimiz Türkiye'de dağıtımı 5 000'e çıkarmak, yeni fabrikalarda, işyerlerinde, işçi semtlerinde sesimizi yükseltmekti.

Bugün, hedefimize ulaştık. *İşçinin Sesi*'nin, Türkiye'de dağıtımı 5 000'i aştı. Önemli sayıda fabrika ve işyerinde *İşçinin Sesi*, makine sesinden önce yükseliyor. Bu, birçok legal yayının dağıtımını geçen bir sayıdır.

Ama bu da yetmez, yoldaşlar! Türkiye'nin küçük küçük patlamalara dönüşen ortamında, gazetemiz her fabrikaya, her işyerine, işçi semtine tomar tomar girmelidir. Dağıtımı daha da yükseltmek görevimizdir.

Okuyucu yoldaş,

Sen bunun gerçekleştirilmesinde en önemli halkalardansın. *İşçinin Sesi*'ni okuduktan sonra atma, bir kenarda tutma. Bir başkasına ver Bir sendikaya, derneğe ya da yararlı olacağını düşündüğün bir adrese ulaştır, postala. Dağıtımı artırmak için bizimle ilişkiye geç.

İşçinin Sesi'nin en geniş biçimde dağıtılması, daha çok sayıda işçi yatağından illegal ve özgür partimizin sesinin yükselmesinin sağlanması senin de görevindir.

Haydi, *İşçinin Sesi*'yle fabrikalara, işyerlerine!

İşçinin Sesi çalışanları

Demirel, emekçi yığınları meydanlara toplayarak kendisinin kârlı çıkacağını sanmasın

MEYDANLAR İŞÇİ SINIFININDIR

Demirel'in mitingleri, emekçi kesimler için bir anlamda antrenman işlevi görüyor. Aynı kalabalıklar yarın Demirel'den ve tüm burjuvaziden hesap sormak için alanları dolduracaktır.

ANAP iktidarı sallanıyor. Çözemediği ekonomik bunalım ve işçi, emekçi yığınların dağ gibi büyüyen öfkesi karşısında, hükümetin direnci iyice zayıflamış durumdadır.

Halkın, her gittikleri yerde hükümet üyelerini yuhalaması, alışılmış bir işleyiş haline geldi. Hükümeti protestolar tek tük olaylar olmaktan çoktan çıktı.

ANAP'lı bakan ve milletvekillerinin birbirleri arasındaki hırlaşmalar, kapışmalar arttı. Özal'ın otoritesi sarsıldı. Son olarak ANAP Gaziantep il kongreşinde, Taşar-Güzel çekişmesinde Özal'ın hazırlattığı Güzel yanlısı liste büyük farkla kongreyi kaybetti. Güzel, yaptığı konuşmada listenin Özal destekli olduğunu açıkça belirtti. Buna rağmen Taşar yanlılarının 311 oyuna karşılık başbakan destekli liste 101 oy alabildi.

Özal hükümetinin işadamlarıyla da arası iyi değil. Hükümet üyeleriyle sanayiciler sık sık kapışmaya başladı. TÜSİAD başkanı Ömer Dinçkök'le, devlet bakanı Yusuf Bozkurt Özal arasında 9 Mayıs'ta geçen sert tartışma bunun en güzel örneğidir.

Bütün bu gelişmelerden, Özal hükümetinin gidici olduğu ortaya çıkmıştır. Şimdi burjuva çevrelerde gündemde olan soru, yerine kimin geleceğidir.

Ana muhalefet partisi SHP, iktidardan bucak bucak kaçıyor. İktidar üstüme kalır korkusuyla, yapmakta olduğu uyuz burjuva muhalefeti bile bıraktı. DYP'yi iktidara alternatif gösteriyor. Sosyal demokrat köşe yazarları, Demirel'e hayranlık dolu yazılar yazıyor, iktidarın yolunu gösteriyorlar.

Cumhuriyet yazarı Yalçın Doğan DYP kongresinin yapıldığı gün yazdığı bir yazıda DYP hakkında şöyle diyor:

" 'Örgütü en güçlü parti DYP'... Bu yargı ANAP tarafından yaptırılmakta olan bir araştırmanın bulgularından biri. DYP'nin dünkü genel kongresinde bir kez daha kanıtlandığı gibi...

"(...)

" '14 Mayıs ruhuna' kenetlenmiş DYP'nin, dünkü kongresi Süleyman Demirel açısından 1964 AP kongresinden bu yana belki de en kolay kongre. 1964'ten bu yana Demirel'in en güçlü olduğu kongre. Ne milletvekilleri, ne il başkanları, ne örgütün diğer üyeleri, ne de eski AP'liler arasında Demirel'e kafa tutacak herhangi bir kişi ya da gurup yok DYP'de. Genel başkanlık tartışması yok. Bunun ötesinde, parti yönetim kadrolarına seçilmek amacıyla birbirini ezen, birbirini üzen guruplar da yok." (*Cumhuriyet*, 15 Mayıs 1988)

Demirel'i, gerçek demokrasi yanlısı gösterebilmek için ancak sosyal demokrat liberal olmak gerekirdi. DYP kongresinin ilk gününden sonra bunları yazan sosyal demokrat köşe yazarları, kongre öncesinde de DYP içindeki çatlakları, kariyer kavgalarını yansıtmamak için özel çaba gösterdiler.

Oysa sağ ve sol liberal burjuvaların güllük gülistanlık göstermeye çalıştığı DYP'nin içi kongre yaklaştıkça kaynamaya başlamıştı. "Gençler gurubu" diye bir gurup çıkmıştı. Ayrıca Demirel, parlamento gurubunu, eski AP'lileri ve yeni DYP'lileri birleştirebilmek için epey yoğun çaba sarfetti. Ama Demirel'in bütün çabalarına rağmen kongrede ayrı liste de çıktı, Demirel'in listesi de delindi.

Emekçiler, işçi sınıfının ardına diziliyor, dayanışmayı yükseltiyorlar.

DYP eski genel başkanı Hüsamettin Cindoruk'un çıbanbaşı olacağı da kongre öncesinden belliydi. Nitekim Cindoruk kongrede bir bildiri dağıtarak Demirel'e suçlamalar yöneltti ve adaylıktan çekildi. Cindoruk, nasıl bir DYP istediğini anlatan bir de kitap çıkaracağını söyledi. Cindoruk'un adaylıktan çekilmesiyle Demirel'in listesinde boşalan yere, karşı listeden en çok oyu alan aday geçirildi.

Kongrede ikinci listeyi çıkaran DYP Adana milletvekili Halit Dağlı, Demirel'in kongrenin hemen öncesinde tüzük değişikliği yaparak ikinci liste çıkmasını engellemeye çalıştığını söyledi.

DYP kongresinde birbirini ezen birbirini üzen gurupların hem de nasıl olduğuna biraz sonra geleceğiz. Önce sosyal demokratların DYP kuyrukçuluğuna birkaç örnek daha verelim.

Cumhuriyet yazarlarından Cüneyt Arcayürek de DYP kongresinin birinci gününden izlenimleriyle yazdığı yazıda, Demirel'e hayranlık dolu sözler ediyor ve onu neredeyse demokrasi kahramanı ilan ediyor. Arcayürek şöyle diyor:

"Zengin, fakir her insana eşit gözle bakan, işçisiyle, memuruyla, çiftçisiyle, köylüsüyle gerçek sosyal devlet kavramının ülkeye yerleşebilmesi için anayasa ve yasalarda değişiklik yapılması zorunluluğunu vurguluyor.

"(...)

"Parti, politika, siyasal bencillik, uzun konuşmada hemen her öğe tek cümleden oluşan potada eriyor:

" 'Çare gerçek demokrasi'." (*agy*)

DYP'nin içinin öteki burjuva partilerden hiç de farklı olmadığı, fokur fokur kaynamakta olduğu, bu kongreyle birlikte açığa çıktı.

ANAP'tan boşalan yere allanıp pullanarak iktidar alternatifi diye sunulmaya çalışılan DYP, daha iktidara gelmeden çatlaklarla, kırıklarla eskidi. Kongreyle açılan çatlaklar büyüyerek devam edecek gibi görünüyor.

ANAP iktidarının tepe aşağı gidişi ve yığınların sol istemleri karşısında, burjuvazinin en işine gelen alternatif kuşkusuz "sol"dan konuşan bir burjuva parti olurdu. Ancak iktidar üstüme kalır diye korkan SHP bu işlevi yerine getirebilir durumda değildir. Sağ liberal Demirel bugün SHP'den daha "sol" konuşmaktadır. Uğur Mumcu bu durumu "Demirel sosyal demokratların alanını daraltıyor" diye dile getirdi. Böylece Mumcu, sosyal demokrat liberallerin "sol"luk sınırının, sağ liberallerden pek de farklı olmadığını söylemiş oldu.

Demirel, iktidarın ANAP'tan boşalmakta oluşunun, SHP'nin pespaye muhalefetinin ve Türk-İş eylemlerindeki geçici duraklamanın sağladığı avantajları kullanarak meydanlarda şimdilik büyük kalabalıklar topluyor ve iktidara soyunuyor. Ancak Demirel, miting alanlarındaki bu kalabalığı "sol"dan konuştuğu için toplayabiliyor.

Yani, Demirel açısından durum son derece aldatıcıdır, güvenilmezdir. "Sol" konuşarak ve Türk-İş eylemlerindeki duraklama nedeniyle meydanlara topladığı emekçi kesimler, yarın işçi sınıfının eylemlerinde yer alacaktır. Demirel'in mitingleri, emekçi kesimler için bir anlamda antrenman işlevi görüyor. Aynı kalabalıklar yarın Demirel'den ve tüm burjuvaziden hesap sormak için alanları dolduracaktır.

Kürt halkının yükselen savaşımı burjuva devleti çaresiz bırakıyor

Çaresizlikleri daha da artacaktır

Kürt halkının ayrı devlet kurma hakkı da dahil her türlü hakkının savunucusu olan Türkiye işçi sınıfının öncülüğünde Kürt-Türk tüm emekçi halk ortak savaşımı yükseltip burjuvaziyi, döktüğü kanda boğacaktır.

Türkiye burjuvazisi, Kürdistan'daki devrimci başkaldırı karşısında çaresizliğini her geçen gün daha çok sergiliyor.

Burjuvazi bugüne kadar sürekli, Kürt devrimcilerinin Kürt halkından destek görmediğini yaymaya çalıştı. Ama 8-9 Mayıs tarihlerindeki PKK baskınlarından sonra burjuva basında bolca yer alan, Kürt sorunuyla ilgili haberlerde, kendi ağızlarından bu desteği ve çaresizliklerini ortaya koydular.

Olağanüstü Hal Bölge Valisi Kozakçıoğlu, halkın kendilerine yardım etmemesinden şikayet ederek şunları söyledi:

"Görmedim bilmiyorum, haberim yokla bu iş yürümez."

Kürt halkı, Kürt devrimcilerinin yakalanması, katledilmesi için sömürgeci devletin güçlerine yardım etmiyor. Tersine Kürt devrimcileri, halktan büyük destek görüyor. Bir itirafçının 12 Mayıs tarihli *Cumhuriyet* gazetesinde yayınlanan ifadesine göre, köy korucuları da, PKK'ya gerek yiyecek, gerek bilgi taşımada yardım ediyor.

Burjuvazinin, halkı halka kırdırmak hevesiyle çıkardığı köy koruculuğu, yavaş yavaş kendi ayağına dolanmaya başlıyor. Çok sayıda Kürt emekçisi, köy koruculuğu için başvuruyor. Bunların bir kısmı, devletten maaşı ve silahı alıyor, ama silahı kendi emekçi kardeşine değil, sınıf düşmanına yöneltiyor. Bunların sayısı, Türkiye genelinde işçi-emekçi halkın savaşımı yükseldikçe daha da artacaktır. Devlet güçleri, kendi dağıttıkları silahların kendilerine yöneldiğini göreceklerdir.

Burjuvazinin Kürdistan'daki çaresizliğinin bir göstergesi de Olağanüstü Hal Bölge Valiliği'nin bölgedeki işyerlerinin duvarlarına astırdığı pişmanlık ve ihbarcılık davetiyesidir. Valilik duvarlara, "kandırılmış ve suça itilmiş vatan evlatları" başlıklı afişler asarak, devrimcilere çağrıda bulunuyor. Bunun Türkiye genelindeki uygulamasının ne kadar işlediğini, daha doğrusu işlemediğini, geçen sayımızda burjuvazinin kendi açıkladığı rakamlarla göstermiştik. Kürdistan'da işlemeyeceğinin kanıtı da Vali Kozakçıoğlu'nun başta aktardığımız sözüdür.

Devlet güçlerinin çaresizliği artık gazetelerin güldürü köşelerine espri malzemesi olmaya başladı. 13 Mayıs 1988 tarihli *Cumhuriyet* gazetesinin "Günlerin Köpüğü" köşesinde şöyle bir fıkra yayınlandı:

"Bir haber:

" 'PKK'dan henüz iz yok.'

"Tabii iz olmaz... İçişleri bakanına göre, kökünü kazıdık!..."

Sosyal demokratlar bu fıkrayla kendi anti-demokratik tutumlarını sergiliyorlar, ama fıkra aynı zamanda, burjuva devletin güvenlik güçlerinin başarısızlığını da sergilediği için güzel.

İstanbul Sanayi Odası'nın bir araştırmasına göre, "Türkiye'nin doğusu ile batısı arasındaki gelişmişlik uçurumu, azalacağına arttı". 1979-1986 yılları arasında kişi başına düşen milli hasılanın büyüme oranı açısından fark, 7 katına çıktı. (*Cumhuriyet, 13 Mayıs 1988*)

Bir yanda burjuvazi Kürt halkını iliğine kadar sömürmenin sefasını sürerken, öte yanda devleti Kürt halkının yükselen savaşımı karşısında çaresiz kalıyor. Daha da fazla kalacaktır. Kürt halkının ayrı devlet kurma hakkı da dahil her türlü hakkının savunucusu olan Türkiye işçi sınıfının öncülüğünde Kürt-Türk tüm emekçi halk ortak savaşımı yükseltip burjuvaziyi, döktüğü kanda boğacaktır.

Sayfayı hazırlayan: Zekiye Gülveren